

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**DO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY OZIMEK**

Ozimek, 23 listopada 2021 r.

WYKONAWCA:

e-GIS Pracownia Urbanistyczno-Projektowa Sp. z o.o.

ul. Bednarska 24/29, 93-030 Łódź

email. egis.lodz@gmail.com

tel. +48 663-322-405

kierownik zespołu: mgr Sebastian Gajek pozostali członkowie zespołu: Damian Michalski

Gajek Sebastian

1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	6
2. CELE OPRACOWANIA ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	6
2.1. Analiza powiązań projektowanego dokumentu z obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	7
2.2. Analiza powiązań projektowanego dokumentu z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	8
3. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	11
4. POŁOŻENIE I CHARAKTERYSTYKA GMINY	12
5. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE OBSZARU OPRACOWANIA Z OTOCZENIEM	16
6. USTALENIA STUDIUM ISTOTNE DLA OCENY WPŁYWU NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA	16
7. OCHRONA PRAWNA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH I KRAJOBRAZOWYCH	17
7.1. Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrowsko- Turawskie	17
7.2. Obszar Natura 2000 Zbiornik Turawa PLB160004.....	19
7.3. Stanowisko dokumentacyjne Trias	20
7.4. Użytek ekologiczny Antoniów	20
7.5. Pomniki przyrody	21
7.6. Stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt	22
8. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	23
9. DIAGNOZA STANU ŚRODOWISKA W OBSZARZE OPRACOWANIA	23
9.1. Charakterystyka zasobów przyrodniczych gminy	23
9.1.1. Położenie fizyczno-geograficzne.....	23
9.1.2. Budowa geologiczna	24
9.1.3. Zasoby surowcowe	24
9.1.4. Warunki podłoża budowlanego	26
9.1.5. Warunki hydrograficzne i hydrogeologiczne	27
9.1.6. Warunki klimatu lokalnego	46
9.1.7. Warunki glebowe i rolnicza przestrzeń produkcyjna	49
9.1.8. Charakterystyka szaty roślinnej, flory oraz fauny	52
9.1.10. Stan czystości powietrza atmosferycznego	56
9.1.11. Zagrożenia hałasem.....	58
9.1.12. Pola elektromagnetyczne	60
9.1.13. Zagrożenia poważnymi awariami	61
9.1.14. Gospodarka wodno-ściekowa	61
9.1.15. Gospodarka odpadami	63
9.2. Diagnoza stanu środowiska gminy	65
9.2.1. Tereny otwarte	65
9.2.2. Tereny zabudowy	66
9.2.3. Uzbrowienie terenów	66

10. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZAPISÓW STUDIUM	67
11. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSÓB ICH UWZGLĘDNIENIA PRZY PRZYGOTOWANIU PROJEKTU STUDIUM	68
11.1. Problemy ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym	68
11.2. Problemy ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym	69
11.3. Problemy ochrony środowiska na szczeblu krajowym.....	72
12. ANALIZA PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY, W TYM PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW.....	74
12.1. Wpływ ustaleń projektu na obszar Natura 2000 oraz ich otoczenie	74
12.2. Wpływ ustaleń projektu na Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie	76
12.3. Wpływ ustaleń projektu na stanowisko dokumentacyjne „Trias”	79
12.4. Wpływ ustaleń projektu na użytek ekologiczny „Antoniów”	80
12.5. Wpływ ustaleń projektu na pomniki przyrody	80
13. SYNTETYCZNE ZESTAWIENIE POTENCJALNEGO WPŁYWU NA ŚRODOWISKO PLANOWANYCH ZAMIERZEŃ.....	81
13.1. Ogólna ocena oddziaływania poszczególnych typów przeznaczenia terenu	81
13.2. Wpływ na różnorodność biologiczną	84
13.3. Wpływ na ludzi	86
13.4. Wpływ na siedliska przyrodnicze, w tym świat zwierzęcy oraz florę.....	86
13.5. Wpływ na zasoby wodne	87
13.6. Wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat	87
13.7. Wpływ na powierzchnię ziemi i krajobraz	89
13.9. Wpływ na zasoby naturalne.....	89
13.10. Wpływ na zabytki i dobra materialne	89
14. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W ZMIANIE STUDIUM	90
14.1. Rozwój zabudowy	90
14.2. Planowane urządzenia i sieci infrastruktury technicznej i komunikacji	90
15. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM.....	90
16. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	91
17. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	92
17.1. Charakterystyka streszczonego dokumentu.....	92
17.2. Charakterystyka obszaru opracowania	93
17.3. Synteza zapisów analizowanego projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.....	94

17.4. Obszary objęte znaczącym oddziaływaniem.....	95
17.5. Wpływ ustaleń projektu na przedmiot i cel ochrony obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów szczególnych	95
17.6. Syntetyczne zestawienie potencjalnego wpływu na środowisko planowanych zamierzeń.....	96
17.7. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu studium.....	96
17.8. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.....	97

1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Podstawami prawnymi opracowania są:

- 1) Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE. L 206 z 22.7.1992 ze zm.);
- 2) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (wersja ujednolicona) (Dz. U. UE.L.20/7);
- 3) Konwencja o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych (Konwencja Berneńska) (Dz. U. z 1996 r. Nr 58, poz. 263);
- 4) Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska) (Dz. U. z dnia 10 stycznia 2003 r.);
- 5) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. z 2004 r. Nr 168, poz. 1765);
- 6) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2012 r. poz. 81);
- 7) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. Nr 237, poz. 1419);
- 8) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. Nr 77, poz. 510 ze zm.);
- 9) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839);
- 10) Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity: Dz. U. 2020, poz. 1463);
- 11) Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2017, poz. 1161, z 2020 r. poz. 471);
- 12) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, 1378, 1565, 2127, 2338.);
- 13) Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 poz. 741),
- 14) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 55, 471, 1378.);
- 15) Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jednolity: Dz.U. 2020 r. poz. 2187);
- 16) Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolityDz. U. z 2021 r. poz. 247, 784,922, 1211.).

2. CELE OPRACOWANIA ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest obligatoryjnym elementem procedury sporządzenia tego dokumentu. Prognoza jest wykorzystywana przez organy i instytucje opiniujące i uzgadniające projekt studium jako źródło informacji służące dla podjęcia merytorycznych rozstrzygnięć w tej fazie prac nad projektem.

Prognoza stanowi opracowanie będące wynikiem przeprowadzenia postępowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, określonego przepisami wymienionej wyżej ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Decyzja o przystąpieniu do opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego została podjęta w związku z potrzebą posiadania przez Gminę Ozimek skutecznego narzędzia służącego kształtowaniu polityki przestrzennej, a w szczególności koordynacji prac nad miejscowymi planami

zagospodarowania przestrzennego. Przedmiotem niniejszego opracowania jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ozimek.

Zakres przestrzenny projektu studium obejmuje **cały obszar** Gminy Ozimek w jej granicach administracyjnych. **Projekt studium w rzeczywistości stanowi nowe opracowanie, w którym wykorzystano część zapisów z poprzednich edycji studium.** Podstawą do jej sporządzenia jest uchwała nr XXI/172/20 Rady Miejskiej w Ozimku z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ozimek.

Projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, będący przedmiotem niniejszej prognozy uwzględnia w swej treści zapisy dokumentów nadrzędnych, ze szczególnym uwzględnieniem planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego i zapisanych w nim inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

W dokumencie uwzględniono także ustalenia opracowania ekofizjograficznego oraz waloryzacji przyrodniczej gminy.

2.1. Analiza powiązań projektowanego dokumentu z obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

W związku ze zmianą redakcji studium, przyjęto inne niż dotychczas oznaczenia terenów, nieco inną ich strukturę, odpowiadającą wymogom nowych przepisów i praktyce sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego.

Opracowany projekt dokumentu zawiera informacje wynikające z inwentaryzacji aktualnego stanu zagospodarowania i funkcjonowania gminy, istniejących uwarunkowań ekologicznych, społecznych, gospodarczych, kulturowych i przestrzennych oraz barier i ograniczeń rozwoju.

Zebrane informacje posłużyły do ustalenia stanu środowiska przyrodniczego i kulturowego, stanu wyposażenia w infrastrukturę techniczną, transportową i społeczną, potencjału demograficznego, ekonomicznego i gospodarczego gminy.

Przeprowadzona analiza możliwości kształtowania zagospodarowania przestrzennego Gminy Ozimek stanowi podstawę do określenia kierunków jej rozwoju oraz rozpoznania predyspozycji i możliwości z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Wyznaczone nowe tereny inwestycyjne stanowią spełnienie potrzeb mieszkańców w zakresie zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe, usługowe i gospodarcze, uwzględniają uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, przy jednoczesnym zachowaniu wymogów ochrony wszystkich elementów środowiska. Studium zawiera ponadto wytyczne dotyczące zagospodarowania terenów rolnych i leśnych w sposób zapewniający ich ochronę przed degradacją.

Przeprowadzona w projekcie studium wieloaspektowa analiza stanu i funkcjonowania przestrzeni gminy wskazuje na możliwość kontynuacji dotychczasowych funkcji i kierunków rozwoju wskazanych w obowiązującej edycji studium z 2014 r. obejmuje m.in:

- 1) dostosowanie zakresu Studium do aktualnych wymogów ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- 2) aktualizację danych dotyczących uwarunkowań środowiskowych, kulturowych oraz infrastrukturalnych,
- 3) opracowanie bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, korektę ustaleń określających kierunki zagospodarowania przestrzennego wynikająca z nowych uwarunkowań, a także z pozytywnie rozpatrzonych wniosków złożonych w procedurze sporządzania studium,
- 4) wyznaczono nowe tereny przeznaczone pod lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW,
- 5) wyznaczono nowe tereny produkcyjno-usługowe,
- 6) naniesiono istniejącą zabudowę nie wyznaczoną w dotychczasowej edycji Studium,
- 7) dokonania nieznacznych korekt terenów przeznaczonych pod zabudowę w nawiązaniu do określonego zapotrzebowanie i wniosków złożonych podczas trwania procedury planistycznej.

2.2. Analiza powiązań projektowanego dokumentu z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Obecnie na obszarze Gminy Ozimek obowiązują wymienione w poniższej tabeli miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 2.2. Wykaz obowiązujących planów miejscowych w Gminie Ozimek

Rok	Lp.	Nr uchwały data uchwalenia	Nazwa planu miejscowego	Ogłoszono w dniu DZ. URZ. WOJ. OPOL.
1995	1.	XIX/123/95 z dnia 1995-12-18	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego przy ul. Dzierżonia 4 w Ozimku, obejmującego działkę 365/2	Nr 2, poz. 12 z dnia 1996-02-14
1996	2.	XXX/211/96 z dnia 1996-10-28	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu, obejmującego obszar ulicy Powstańców Śląskich w Antoniewie, stanowiącego działkę nr 902/200 km 1 drogi krajowej regionalnej nr 463	Nr 50, poz. 180 z dnia 1996-12-21
	3.	XVII/180/96 z dnia 1996-06-10	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stałych miejsc postojowych w Ozimku w rejonie: Leśnej, Słowackiego, Sikorskiego	Nr 18, poz. 79 z dnia 1996-07-07
	4.	XXVII/181/96 z dnia 1996-06-10	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego w Ozimku przy ul. Wyzwolenia	Nr 18, poz. 80 z dnia 1996-07-07
	5.	XXVIII/188/96 z dnia 1996-07-15	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego w Ozimku przy ulicy Wyzwolenia	Nr 28, poz. 1219 z dnia 1996-08-28
	6.	XXIX/199/96 z dnia 1996-09-16	w sprawie zmiany w planie przestrzennego zagospodarowania Gminy Ozimek	Nr 44, poz. 158 z dnia 1996-11-15
1997	7.	XLI/291/94 z dnia 1997-10-27	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego regionu ul. Sikorskiego w Ozimku	Nr 32, poz. 186 z dnia 1997-12-08

	8.	XLII/297/97 z dnia 1997-11-17	w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu przeznaczonego pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, położonego we wsi Wschodnia Stara	Nr 32, poz. 188 z dnia 1997-12-08
1998	9.	XLIX/342/98 z dnia 1998-04-06	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego przy ul. Brzeziny w Ozimku	Nr 13, poz. 69 z dnia 1998-05-18
1999	10.	XIV/88/99 z dnia 1999-09-27	w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Ozimek, w obrębie wsi Antoniów	Nr 41, poz. 275 z dnia 1999-11-04
	11.	VIII/58/99 z dnia 1999-03-29	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ozimek w obrębie wsi Krasiejów	Nr 20, poz. 70 z dnia 1999-06-30
	12.	X/64/99 z dnia 1999-05-17	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego przy ulicy Brzeziny w Ozimku	Nr 20, poz. 69 z dnia 1999-06-30
2001	13.	XXXIX/256/2001 z dnia 2001-10-29	w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Ozimek - wsi Schodnia Stara	Nr 124, poz. 1368 z dnia 2001-12-19
2002	14.	XLIX/324/2002 z dnia 2002-09-30	w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego w Ozimku, w rejonie ulicy Leśnej, na działce gruntowej nr 177/24	Nr 115, poz. 1497 z dnia 2002-12-02
2003	15.	X/84/03 z dnia 2003-09-29	W sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nr 1 miasta Ozimek, wsi Schodnia Nowa, części wsi Schodnia Stara i Antoniów, na działkach nr 645/98 i nr 1009/76 we wsi Antoniów	Nr 97, poz. 1871 z dnia 2003-12-04
	16.	X/83/03 z dnia 2003-09-29	w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Ozimka, wsi Schodnia Nowa oraz części wsi Schodnia Stara i wsi Antoniów	Nr 94, poz. 1833 z dnia 2003-11-28

2008	17.	XXV/221/08 z dnia 2008-09-29	w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Ozimka – Schodnia Nowa w granicach administracyjnych, części wsi Schodnia Stara oraz części wsi Antoniów po wschodniej i zachodniej stronie ulicy Powstańców Śląskich do skrzyżowania z ul. Dylakowską	Nr 88, poz. 2088 z dnia 2008-11-25
	18.	XXV/222/08 z dnia 2008-09-29	w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Ozimka – Schodnia Nowa w granicach administracyjnych, część wsi Schodnia Stara oraz część wsi Antoniów po wschodniej i zachodniej stronie ulicy Powstańców Śląskich do skrzyżowania z ulicą Dylakowską	Nr 89, poz. 2095 z dnia 2008-11-26
2009	19.	XXX/279/09 z dnia 2009-01-26	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Krasiejów	Nr 21, poz. 362 z dnia 2009-03-31
	20.	XXXI/289/09 z dnia 2009-02-27	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Szczedrzyk i Pustków (część obrębu Szczedrzyk oraz część obrębu Schodnia)	Nr 26, poz. 446 z dnia 2009-04-10
2010	21.	XLII/400/10 z dnia 2010-02-22	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Parku Triasowego DINOPARK W Krasiejowie	Nr 29, poz. 431 z dnia 2010-03-12
	22.	XLIII/408/10 z dnia 2010-03-29	w sprawie uchwalenia zmiany "Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miasta Ozimek - Schodnia Nowa w granicach administracyjnych, części wsi Schodnia Stara oraz części wsi Antoniów po wschodniej i zachodniej stronie ul. Powstańców Śląskich do skrzyżowania z ulicą Dylakowską " dla obszaru obejmującego działki nr 370/10, 370/15, 370/16 i część działki nr 390/1	Nr 44, poz. 593 z dnia 2010-04-23
	23.	XLIV/420/10 z dnia 2010-04-26	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wsi Dylaki	Nr 64, poz. 851 z dnia 2010-06-11
2011	24.	XII/ 120/11 z dnia 2011-10-24	w sprawie: zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wsi Szczedrzyk i Pustków (część obrębu Szczedrzyk oraz część obrębu Schodnia)	Nr 136, poz. 1652 z dnia 2011-12-07

2012	25.	XXIV/232/12 z dnia 2012-10-12	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Biestrzynnik	poz. 1752 z dnia 2012-12-11
2013	26.	XXXIV/313/13 z dnia 2013-09-23	W sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla m. Ozimek - Schodnia Nowa w granicach administracyjnych, części wsi Schodnia Stara oraz części wsi Antoniów po wschodniej i zachodniej stronie ul. Powstańców Śląskich do skrzyżowania z ul. Dylakowską	poz. 2172 z dnia 2013-10-11
	27.	XXXIV/312/13 z dnia 2013-09-23	w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Szczedrzyk i Pustków (część obrębu Szczedrzyk oraz część obrębu Schodnia)	poz. 2171 z dnia 2013-10-11
2016	28.	XXIII/150/16 z dnia 2016-05-23	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Jedlicach	poz. 1300 z dnia 2016-06-14
2017	29.	XXXIV/216/17 z dnia 2017-02-27	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wsi Grodziec	poz. 796 z dnia 2017-03-14
2020	30.	XXIV/217/20 z dnia 2020-09-28	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miasta Ozimka, Nowej Schodni, części wsi Antoniów oraz części wsi Schodnia	poz. 2958 z dnia 03.11.2020 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Ozimku

Ustalenia projektu studium konsekwentnie realizują wskazane cele w obecnie obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz, proponują konkretne rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne, uwzględniające jednocześnie priorytet ochrony przyrody i środowiska. Proponowane rozwiązania w większości bazują na uwarunkowaniach wynikających z cech struktury i funkcjonowania środowiska na obszarze opracowania i jego najbliższego otoczenia, a ich kierunki przeważnie tworzą warunki sprzyjające utrzymaniu i poprawieniu jakości środowiska przyrodniczego i zrównoważonemu rozwojowi na tym terenie.

3. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Dla wykonania niniejszej prognozy przyjęto następujące założenia metodologiczne:

- 1) układ opracowania uwzględniać będzie zakres ustalony przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- 2) opracowanie prognozy będzie efektem analizy przewidywanych skutków wpływu ustaleń projektu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, jakie mogą wynikać ze zmiany sposobów

użytkowania terenu, a w szczególności z utrzymania realizacji, eksploatacji a także ewentualnej likwidacji obiektów budowlanych na warunkach ustalonych w dokumencie,

- 3) charakter tego wpływu będzie oceniany metodami porównawczymi z sytuacjami powszechnie występującymi lub opisanymi w literaturze przedmiotu,
- 4) prognoza będzie mieć charakter ogólny, zgodny ze skalą i zakresem merytorycznym dokumentu podstawowego (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy),
- 5) w pracach nad prognozą wykorzystane będą podstawowe materiały wyjściowe a także wyniki wizji terenowych dla sporządzenia inwentaryzacji stanu zagospodarowania obszaru opracowania.

4. POŁOŻENIE I CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Ozimek jest gminą miejsko-wiejską położoną we wschodniej części województwa opolskiego, w powiecie opolskim,

Opisywana jednostka Od wschodu graniczy miejsko – wiejskimi gminami Dobrodzień i Kolonowskie, od południa z gminą Izbicko oraz miastem i gminą Strzelce Opolskie, od zachodu z gminą Chrzastowice, a od północy z gminami Zębowice i Turawa.

Od miasta wojewódzkiego siedzibę gminy – miasto Ozimek dzieli odległość ok. 20 km. Jednocześnie znajduje się ona ok. 90 km na północny- zachód od stolicy województwa śląskiego – Katowic.

Według Urzędu Statystycznego, strukturę terytorialną gminy stanowi 14 miejscowości (łącznie z miastem) tworzących 13 sołectw. Powierzchnia gminy wynosi ok. 123 km².

Obszar gminy wg. danych GUS z dnia 31.12.2020 r. zamieszkiwały 19 543 osoby. Liczba ludności Gminy Ozimek stanowi ok. 15,8% liczby ludności powiatu opolskiego i ok 2% liczby ludności województwa opolskiego. Gęstość zaludnienia w gminie to 156 osób/km² i jest prawie dwukrotnie wyższa niż dla powiatu – 81 osób/km² oraz wyższa niż dla województwa – 104 osoby/km².

Tabela 4. Podział administracyjny gminy Ozimek

Lp.	Sołectwo	Wsie / części wsi/ przysiółki wchodzące w skład sołectwa	Obręb geodezyjny (nazwa)	Powierzchnia obrębu geodezyjnego
1.	Ozimek (miasto)	Ozimek (miasto)	Ozimek (0091)	ok. 3,2 km ²
2.	Antoniów	Antoniów (wieś)	Antoniów (0001)	ok. 8,2 km ²
		Niwa Schodzińska (część wsi Antoniów)		
3.	Biestrzynnik	Biestrzynnik (wieś)	Biestrzynnik (0004)	ok. 19,4 km ²
		Paliwoda (przysiółek wsi Biestrzynnik)		
		Wydieracz (przysiółek wsi Biestrzynnik)		
4.	Dylaki	Dylaki (wieś)	Dylaki (0005)	ok. 9,4 km ²
		Michalanka (część wsi Dylaki)		
5.	Chobie	Chobie (wieś)	Chobie (0017)	ok. 2,9 km ²
		Kuziory (przysiółek wsi Chobie)		
6.	Grodziec	Grodziec (wieś)	Grodziec (0051)	ok. 20,3 km ²

7.	Krasiejów	Krasiejów (wieś)	Krasiejów (0079)	ok. 18,8 km ²
		Kopalnia (część wsi Krasiejów)		
		Nieznowice (część wsi Krasiejów)		
		Potasznia (część wsi Krasiejów)		
		Zamoście (część wsi Krasiejów)		
		Myślina (przysiółek wsi Krasiejów)		
8.	Krzyżowa Dolina	Krzyżowa Dolina (wieś)	Krzyżowa Dolina (0082)	ok. 9,4 km ²
9.	Mnichus	Mnichus (wieś)	Mnichus (0094)	ok. 4,6 km ²
10.	Schodnia	Schodnia (wieś)	Schodnia (0126)	ok. 8,6 km ²
11.	Nowa Schodnia	Nowa Schodnia (wieś)	Nowa Schodnia (0127)	ok. 0,8 km ²
12.	Szczedrzyk	Szczedrzyk (wieś)	Szczedrzyk (0130)	ok. 19,8 km ²
		Jedlice (wieś)		
		Pustków (wieś)		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Ozimku oraz PODGiK w Opolu.

Gmina Ozimek jest gminą miejsko-wiejską, co w bezpośredni sposób wpływa na sposób zagospodarowania przestrzeni i przeznaczenia pod poszczególne funkcje. Istniejące zagospodarowanie przestrzenne jest jednym z najistotniejszych czynników rzutujących na sformułowanie zasad przestrzennego rozwoju gminy.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna Ozimka kształtowała się przez wiele wieków i miały na nią wpływ uwarunkowania o różnej genezie. Do najważniejszych czynników należą: uwarunkowania historyczne, uwarunkowania przyrodnicze (w tym pokrycie terenu – lasy, ukształtowanie terenu) oraz trwałe elementy zagospodarowania zarówno naturalne jak antropogeniczne, takie jak: rzeki, drogi wysokich klas technicznych, tereny kolejowe, zamknięte tereny wojskowe, które stanowią bariery przestrzenne.

W Ozimku są nimi rzeka Mała Panew, droga krajowa 46, tereny kolejowe. Są one do przekroczenia jedynie w miejscach wyznaczonych przepraw: mostów, wiaduktów, przejść dla pieszych, przy czym linia kolejowa PKP stanowi barierę o relatywnie niskiej uciążliwości (sporadyczny ruch pociągów) i nie jest tak istotna jak DK 46.

Struktura przestrzenna Gminy Ozimek świadczy o tym, że powstała ona przez połączenie w jeden organizm jednostek osadniczych, miasta Ozimka i gmin wiejskich.

W strukturze gminy wyróżnia się 13 jednostek strukturalnych o następujących podstawowych funkcjach:

- 1) miasto Ozimek z Nową Schodnią – lokalny ośrodek wielofunkcyjny,
- 2) Antoniów – funkcja mieszkaniowa,
- 3) Biestrzynnik - funkcja rolnicza, osadnicza i znaczące predyspozycje do funkcji turystycznych (m.in. agroturystyka),
- 4) Chobie - funkcja rolnicza, osadnicza i predyspozycje do funkcji turystycznych (m.in. agroturystyka),
- 5) Dylaki - funkcja rolnicza, osadnicza i predyspozycje do funkcji turystycznych (m.in. agroturystyka),
- 6) Grodziec - funkcja rolnicza, osadnicza i znaczące predyspozycje do funkcji rekreacji i wypoczynku, funkcja wytwórcza,
- 7) Jedlice – funkcja przemysłowa oraz w niewielkim stopniu osadnicza,

- 8) Krasiejów - funkcja rolnicza, osadnicza i turystyczna,
- 9) Krzyżowa Dolina – funkcja rolnicza i predyspozycje do rozwoju funkcji agroturystycznej,
- 10) Mnichus – funkcja rolnicza i agroturystyczna,
- 11) Pustków – funkcja rolnicza,
- 12) Schodnia – funkcja rolnicza,
- 13) Szczedrzyk – funkcja osadnicza, wytwórcza, rolnicza i rekreacyjna.

W strukturze przestrzennej samego miasta dominują dwie funkcje terenów :

- 1) zabudowa mieszkaniowa z usługami różnego typu i różnej wielkości usytuowana po północnej i północno – zachodniej części miasta,
- 2) tereny zabudowy techniczno – produkcyjnej zlokalizowane na południe i południowy – zachód rzeki Mała Panew.

Ścisłe związanymi z miastem są wsie: Antoniów, Krasiejów, Nowa Schodnia i Schodnia. Ze względu na praktyczne wyczerpanie się rezerw rozwojowych miasta (zwłaszcza w zakresie budownictwa mieszkaniowego), stanowią one naturalne zaplecze jego rozwoju miasta.

Procesy urbanizacyjne, zwłaszcza w ostatnim dwudziestolecium, wyrażające się m. in. rozwojem zabudowy mieszkaniowej wzdłuż głównych dróg spowodowały zatarcie wyraźnych granic pomiędzy niektórymi jednostkami. Zatarciu uległy granice pomiędzy miastem Ozimkiem i Schodnią, Antoniowem, Jedlicami, Krasiejowem oraz granice pomiędzy sołectwami Schodnia i Pustków czy Szczedrzyk i Pustków. Pozostałe sołectwa (wsie sołeckie) otoczone kompleksami terenów rolnych i lasów wyraźnie wyodrębniają się w strukturze gminy.

Położenie geograficzne, ukształtowanie terenu oraz doliny rzek, mają znaczący wpływ na rodzaj i charakter zieleni występującej w Gminie Ozimek. Największą powierzchnię zajmują lasy oraz grunty orne, łąki oraz pastwiska, które ulegają sukcesywnemu zalesianiu. Naturalny system zieleni uzupełniony jest przez parki, skwery, cmentarze, sady oraz zieleń towarzyszącą zabudowie zagrodowej i mieszkaniowej. Tereny zieleni urządzonej pełnią funkcje rekreacyjne, ekologiczne i zdrowotne wpływając na łagodzenie lub eliminację uciążliwości życia na terenach zabudowy. Kształtują ponadto układy urbanistyczne, wprowadzając ład przestrzenny oraz nadają specyficzny i indywidualny charakter miejscowości.

System przyrodniczy gminy Ozimek ma charakter leśno-rolniczy, gdyż ponad połowę jej obszaru stanowią lasy (7277 ha lasów na 12 600 ha powierzchni całej gminy). Gmina należy do jednych z najbardziej zalesionych w województwie Na przestrzenny układ form przyrodniczych, składają się:

- 1) duże, zwarte kompleksy leśne na skrzydłach doliny Małej Panwi, pełniące rolę lokalnych węzłów ekologicznych i oddziałujące na bezpośrednio przyległe obszary.
- 2) korytarze ekologiczne - elementy tranzytowe, składające się z mało zniekształconych, stanowiących połączenie rozproszonych kompleksów leśnych i zieleni śródpolnej, sprzyjający migracji flory i fauny i zapewnienie ciągłości przestrzennej dla sąsiednich ekosystemów.

Dotychczasowy sposób zagospodarowania terenów jest w dużym stopniu zgodny z uwarunkowaniami wynikającymi ze specyficznych cech środowiska gminy Ozimek. Tereny dolin rzecznych są głównie użytkowane jako łąki, pastwiska oraz lasy. Zabudowa mieszkalna położona w dolinach rzek może być narażona na niekorzystne warunki klimatyczne, związane z gromadzeniem się zanieczyszczeń, spływem zimnego powietrza i znaczną wilgotnością powietrza. Warunki te mają niekorzystny wpływ na zdrowie mieszkańców.

Obszary otwarte czyli: pola uprawne, łąki, zadrzewienia, nieużytki, wody otwarte itp. oraz lasy zajmują znaczącą część terenu gminy. Większość z nich pełni rolę produkcyjną, stanowiąc podstawę funkcjonowania lokalnego rolnictwa, leśnictwa, ogrodnictwa, hodowli. Jednocześnie obszary otwarte pełnią coraz bardziej dostrzeganą i docenianą rolę pozaprodukcyjną związaną z tworzeniem bazy przyrodniczej gminy i walorów

krajobrazu. Walory te coraz częściej mają już swój wymiar promocyjny i ekonomiczny jako potencjalne środowisko rozwoju nowych funkcji, jak na przykład usługi turystyczne.

Największe konflikty pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi i sposobem użytkowania terenu występują w obrębie obszarów narażonych na występowanie wezbrań. Niedopasowanie sposobu zagospodarowania terenu do jego naturalnych cech może w przyszłości powodować duże straty materialne, zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, a także może przyczyniać się do pogorszenia jakości i degradacji środowiska przyrodniczego.

Niezgodne z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi zagospodarowanie terenu występuje miejscami na terenach potencjalnie zagrożonych powodzią.

Na obszarze gminy występują 4 udokumentowane złoża kopalin, które nie podlegają obecnie eksploatacji

W granicach gminy niemal wszystkie tereny pełniące funkcje mieszkaniowe, usługowe, produkcyjne, pozostają w zasięgu sieci wodociągowej z systemu lokalnych wodociągów miejskich i wiejskich. Poziom zaspokojenia potrzeb jest oceniany pod względem ilościowym, jako wystarczający. Obszar miasta i gminy jest w pełni zwodociągowany. Stan techniczny sieci ocenia się jako dobry.

W mieście z kanalizacji korzystało w 2019 r, 99,3% mieszkańców gminy, natomiast w gminie jedynie 87,1%. Stan gospodarki ściekowej w Gminie Ozimek jest zadawalający. W miejscowościach nieposiadających, bądź częściowo posiadających kanalizację sanitarną odprowadzanie ścieków realizowane jest tam głównie w systemach indywidualnych, których uciążliwość jest tym większa im silniejszy jest stopień zurbanizowania terenu. Na terenie gminy funkcjonuje jedna gminna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Antoniów .

Przeważająca część obszaru gminy jest odwadniana przez spływ powierzchniowy do rzeki Małej Panwi . Funkcje odwadniające spełnia również system rowów otwartych i układ podziemnych urządzeń melioracyjnych.

Odbiorniki są uregulowane całkowicie lub częściowo i na ogół problemy z odprowadzaniem wód deszczowych w gminie nie występują. Lokalne podtopienia gruntów ornych i użytków zielonych na terenie gminy występują w dolinach niewielkich rzek, przy wysokich stanach wód.

Energia elektryczna dostarczana jest do gminy przez sieć napowietrzną magistralną średniego napięcia (15kV) i stację transformatorowo - rozdzielczą GPZ Ozimek oraz GPZ Bierdzany. Odbiorcy przemysłowi zasilani są ze stacji GPZ 110/15/15kV Małapanew. Do sieci magistralnych średniego napięcia łączących powyżej wymienione GPZ podłączone są stacje transformatorowe 15/0,4kV, z których zasilani są odbiorcy liniami elektroenergetycznymi niskiego napięcia. Istniejący system zasilania liniami 15kV zaspokaja obecne i perspektywiczne potrzeby elektroenergetyczne, przy założeniu umiarkowanego tempa rozwoju gminy i standardowych przerw w dostarczaniu energii.

Na obszarze Gminy Ozimek potrzeby cieplne odbiorców zaspakajane są przez: energię ciepłą z miejskiego systemu ciepłowniczego PGKiM Sp. z o.o.. Ponadto na terenie gminy znajduje się kilkanaście niewielkich kotłowni lokalnych, które dostarczają ciepło na potrzeby budynków. System ciepłowniczy pozostałej części miasta i gminy oparty jest na indywidualnych źródłach ciepła - małych kotłowniach domowych, opalanych przede wszystkim, węglem i drewnem oraz w niewielu przypadkach olejem opalowym bądź gazem ziemnym ze zbiorników naziemnych. Z takich rozwiązań korzysta większość mieszkańców gminy w celu ogrzania pomieszczeń i podgrzania c.w.u.

Znaczna część zasobów mieszkaniowych charakteryzuje się niską wydajnością energetyczną budynków, a niski stan techniczny sprawia, że wydatki związane z bieżącym utrzymaniem wzrastają. Jednocześnie w ostatnich latach wzrasta liczba przeprowadzonych termomodernizacji obiektów prywatnych. Z uwagi na rozproszenie zabudowy, w przeważającej ilości zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej w dalszej perspektywie nie przewiduje

się scentralizowanego systemu dostawy ciepła poza obszarem miasta Ozimek, głównie ze względów ekonomicznych.

Na terenie Gminy Ozimek zgazyfikowane jest miasto Ozimek. Gaz ziemny dostępny jest także częściowo na terenie miejscowości Schodnia oraz na terenie BA Glass Poland Sp. z o. o. Zakład w Jedlicach (dawniej Huta Szkła Jedlice S.A.).

5. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE OBSZARU OPRACOWANIA Z OTOCZENIEM

Obszar opracowania w południowej części położony jest w zasięgu korytarzy ekologicznych Bory Stobrowskie GKPdC-12 oraz Bory Stobrowskie-Lasy Raciborskie KPd-16A. Korytarze ekologiczne są to struktury przestrzenne, które umożliwiają rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarami węzłowymi oraz terenami do nich przylegającymi. Istotne znaczenie w kontekście powiązań przyrodniczych, mają również występujące tu lokalne powiązania pomiędzy kompleksami o wysokich walorach ekologicznych. W obszarze Gminy Ozimek znajdują się fragment Obszaru Natura 2000 Zbiornik Turawa PLB160004, który swym zasięgiem obejmuje również sąsiednie Gminy. Ponadto przeważająca część gminy znajduje się w obszarze Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrowsko- Turawskie. Pozostałe lokalne powiązania przyrodnicze obejmują tereny dolin rzecznych, w tym przede wszystkim doliny Małej Panwi, tereny otwarte z łąkami, zadrzewieniami i zakrzewieniami, a także mniejsze kompleksy leśne.

6. USTALENIA STUDIUM ISTOTNE DLA OCENY WPŁYWU NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA

W toku realizacji zapisów studium dojdzie do zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów. W największym stopniu zmiany te będą dotyczyć powiększania się terenów zabudowy kosztem terenów wykorzystywanych rolniczo.

Podstawowe typy zabudowy, tworzące elementy docelowej struktury obszaru gminy tworzą tereny:

- 1) Tereny zabudowy wielofunkcyjnej – M
- 2) Tereny osadnictwa wiejskiego – MN,
- 3) Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej – MU;
- 4) Tereny zabudowy usługowej U;
- 5) Tereny zabudowy letniskowej i rekreacyjnej;
- 6) Tereny produkcyjno-usługowej o niskiej intensywności – PU;
- 7) Tereny produkcyjno-usługowej – PP;
- 8) Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych – RU;
- 9) Tereny sportu i rekreacji – US;
- 10) Tereny zieleni urządzonej – ZP;
- 11) Tereny zieleni, rekreacyjno-usługowe - ZR;
- 12) Tereny ogrodów działkowych – ZO;
- 13) Tereny wód powierzchniowych śródlądowych -W;
- 14) Tereny cmentarzy – ZC;
- 15) Tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej – IT;
- 16) Tereny komunikacji kolejowej (tereny zamknięte) – KK;
- 17) Tereny obsługi komunikacji – KS;

Określone w niniejszej edycji Studium kierunki zagospodarowania stanowią uaktualnienie, kontynuację i rozwinięcie wytycznych zawartych we wcześniejszej edycji studium oraz w opracowaniach dotyczących obszaru gminy. Tereny przeznaczone pod zabudowę w generalnym ujęciu koncentrują się wokół historycznej zabudowy miasta oraz miejscowości z wykorzystaniem elementów istniejącego układu drogowego.

Realizacja ustaleń studium może spowodować powstanie nowych źródeł oddziaływań na środowisko. Będą to głównie oddziaływania na terenach przyległych do już istniejących terenów zurbanizowanych miasta i wsi, związane z wprowadzeniem nowej zabudowy oraz na terenach rolnych, ze względu na wzrost zanieczyszczeń i degradacji środowiska związanych z intensyfikacją rolnictwa.

Wpływ ustaleń studium na środowisko będzie zależeć zarówno od rodzaju, charakteru i wielkości inwestycji, czasu ich trwania, jak również od odporności terenu na degradację.

W związku z uruchomieniem nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, usługową czy przemysłową zniszczeniu ulegnie biologicznie czynna warstwa gleby. Rozwój bazy mieszkaniowej spowoduje zwiększenie zapotrzebowania na energię cieplną, co wiązać się będzie ze zwiększeniem emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz zwiększonym zapotrzebowaniem na wodę. Jednocześnie wraz ze wzrostem ilości mieszkańców powiększa się ilość ścieków i odpadów powstających w gospodarstwach, dlatego niezbędne jest podłączenie terenów do sieci infrastruktury technicznej.

Negatywny wpływ na środowisko mogą mieć również wszystkie większe zakłady produkcji rolnej, zakłady produkcji przemysłowej oraz większe zakłady usługowo-rzemieślnicze zlokalizowane w zabudowie mieszkaniowej (np: lakiernictwo, blacharstwo, mechanika pojazdowa itp.). Precyzyjne określenie tego wpływu jest jednak ograniczone, gdyż zasięg i zakres oddziaływania na środowisko poszczególnych zakładów będzie zależny od charakteru przemysłu.

Realizacja ustaleń zapisanych w projekcie studium nie powinny zaburzać funkcjonowania istniejących korytarzy ekologicznych istotnych dla tej sieci. Kluczowe korytarze ekologiczne nie ulegną przekształceniom. Ekosystemy funkcjonować będą w podobny sposób jak ma to miejsce aktualnie, bowiem większość terenów przeznaczonych do realizacji inwestycji zlokalizowano w obrębie istniejących terenów zurbanizowanych.

Należy nadmienić, że zmiany zaproponowane w projekcie studium, dotyczące nowych typów przeznaczenia terenu, mogą wiązać się z przedsięwzięciami prowadzącymi do:

- 1) przekształceń w środowisku naturalnym, w tym związanych z powierzchnią ziemi;
- 2) budowy obiektów zaliczanych zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz.U. nr 257, poz. 2573, z póź. zm.);
- 3) ingerencji w krajobraz przyrodniczy i kulturowy.

Zapisy projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ozimek zakładają możliwość wystąpienia znaczącego oddziaływania na niektóre komponenty środowiska części zapisów analizowanego projektu studium. Dotyczą one terenów powierzchniowej eksploatacji kopalin. Negatywnego oddziaływania bezpośredniego, o znacznym nasileniu i stałym oddziaływaniu czasowym należy spodziewać się na tym obszarze w odniesieniu do:

- 1) powierzchni ziemi i krajobrazu;
- 2) zasobów naturalnych;
- 3) dóbr materialnych.

7. OCHRONA PRAWNA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH I KRAJOBRAZOWYCH

Objęcie ochroną prawną obszarów o najwyższych walorach ekologicznych i zasobach przyrodniczych w gminie zabezpiecza je przed niewłaściwym użytkowaniem i chroni przed utratą cennych wartości. Na terenie Gminy Ozimek w myśl ustawy o ochronie przyrody powołano niżej wskazane formy ochrony przyrody, mające na celu ochronę cennych zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych gminy.

7.1. Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko- Turawskie

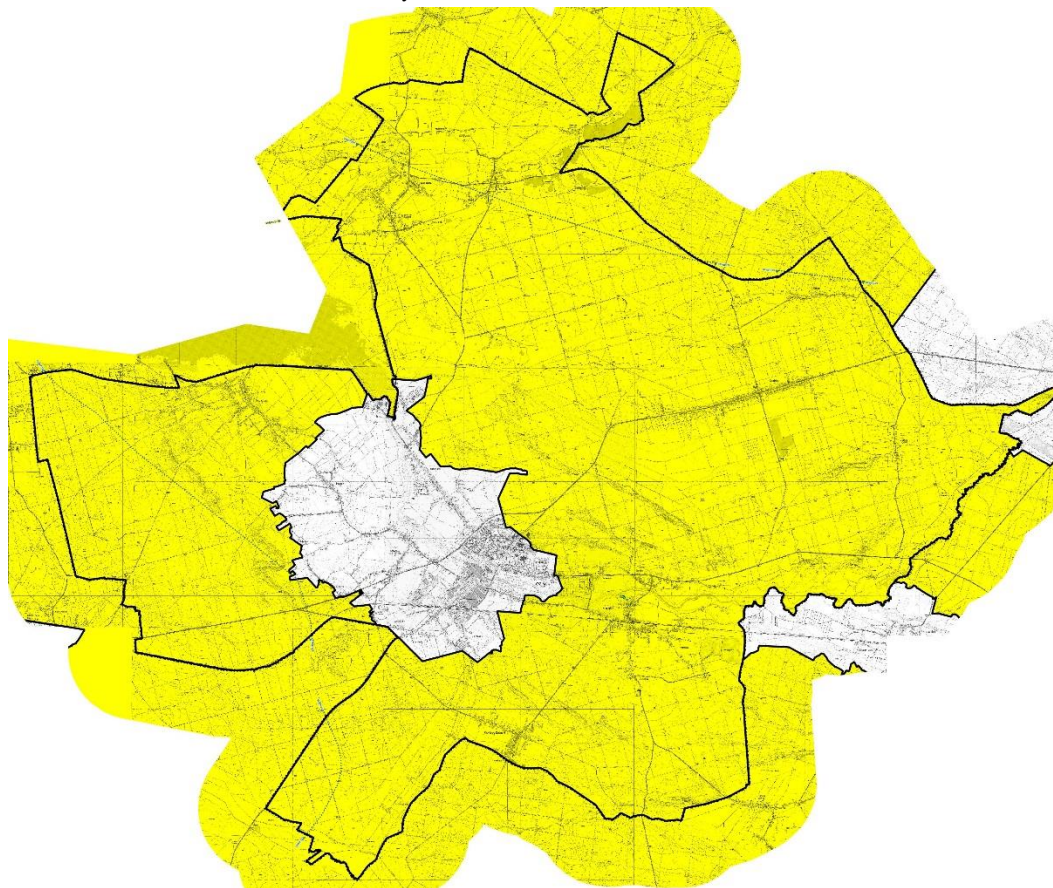
Obszar chronionego krajobrazu (OChK) obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie są największym obszarem chronionego krajobrazu w województwie opolskim położonym w mezoregionie Równina Opolska. Obszar ten zajmuje część prawego dorzecza Odry na południe od Stobrawy i na północ od Garbu Tarnogórskiego, suwając się na wschód wzdłuż biegu Małej Panwi. Powierzchnię terenu budują zwydmione piaski, porośnięte przez Bory Stobrawskie. Przez środek obszaru przepływa Mała Panew, na której w Turawie utworzono zbiornik Jezioro Turawskie - jeden z

zasilających żeglugę na Odrze ale także wykorzystywane do celów rekreacyjnych. Wschodnia część regionu (Obniżenie Małej Panwi) stanowi szlak komunikacyjny ze wschodu na zachód.

Na obszarze OCHK obowiązują ustalenia zawarte w Uchwale Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2017).

Rys. 7.1. Położenie obszaru Natura 2000 Zbiornik Turawa PLB160004 na obszarze Gminy Ozimek – obszar Natura 2000 oznaczono kolorem żółtym

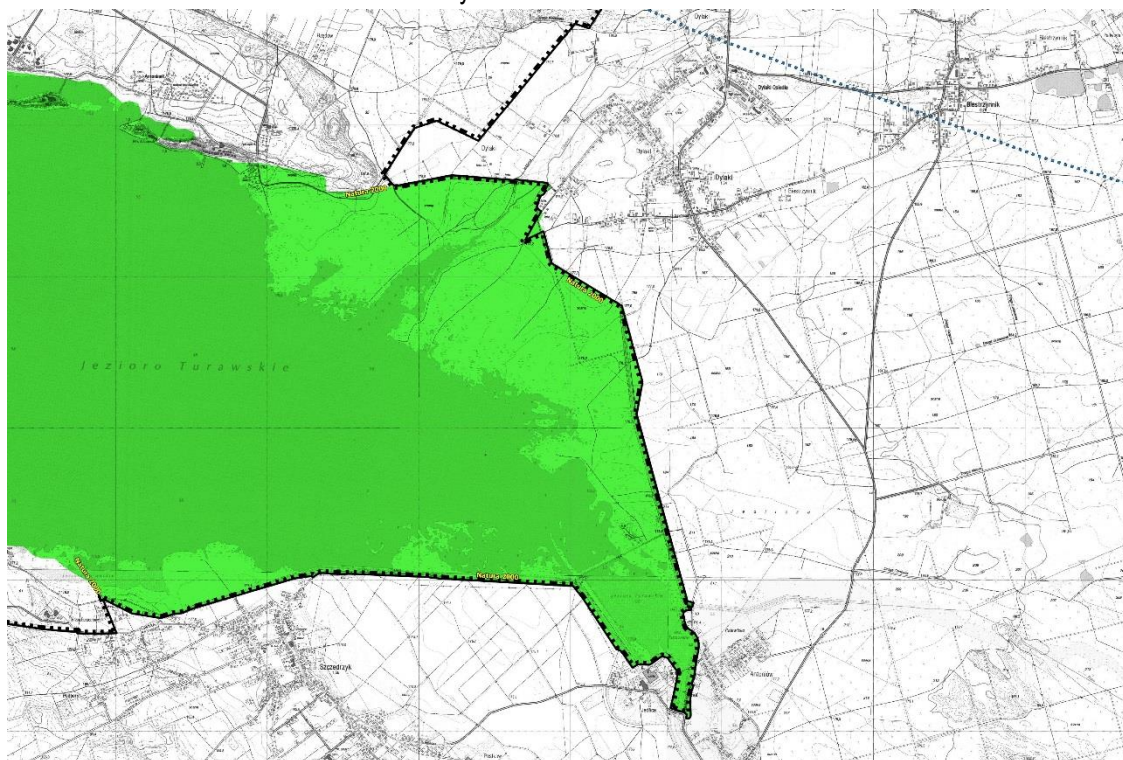

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://geoserwis.gdos.gov.pl>

7.2. Obszar Natura 2000 Zbiornik Turawa PLB160004

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 r. Nr 25, poz. 133 ze zm.) Zbiornik Turawa PLB160004 położony jest niemal w całości w granicach administracyjnych Gminy Turawa, jednakże Gmina Ozimek bezpośrednio z tym obszarem graniczy. **Jedynie ok. 0,92 ha tego obszaru położonego jest na obszarze gminy Ozimek.**

Rys. 7.2. Położenie obszaru Natura 2000 Zbiornik Turawa PLB160004 na obszarze Gminy Ozimek – obszar Natura 2000 oznaczono kolorem zielonym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://geoserwis.gdos.gov.pl>

Powierzchnia Zbiornika Turawskiego wynosi 2124,90 ha. Obszar obejmuje duży zbiornik zaporowy na rzece Mała Panew, w większości otoczony przez bory sosnowe. Zachodni brzeg i część brzegu południowego są obwałowane. Przy brzegu północnym i wschodnim występuje szeroki pas szuwarów, głównie mallowych, oraz zespoły zarośli wierzbowych. W zbiorniku następują częste wahania poziomu wody, niekiedy bardzo znaczne, podczas których miejscami odsłania się jego muliste dno. Zbiornik jest wykorzystywany do celów rekreacyjnych, stanowi również zaopatrzenie w wodę elektrowni Opole. Jezioro Turawskie znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrawsko- Turawskie”. Ważna rola zbiornika Turawa jako regionalnej ostoi ptaków wodno-błotnych wynika z braku w tym rejonie większych zbiorników wodnych. Do największych zagrożeń dla związanej ze zbiornikiem awifauny i jej siedlisk należą: częste zmiany poziomu wody, rozwój masowej turystyki i rekreacji oraz towarzyszącej im infrastruktury, wzrastająca penetracja przybrzeżnej strefy zbiornika i znajdujących się tam lęgówisk ptaków przez ludzi i zwierzęta oraz znaczne zanieczyszczenie wody w zbiorniku i występujące w niej zakwity glonów.

Zbiornik Turawa jest jedną z najważniejszych na Śląsku ostoi i żerowisk przelotnych ptaków wodno-błotnych. Liczebność zatrzymujących się tu podczas migracji zgrupowań gatunków z tej grupy sięga 15 000–24 000 osobników. Szczególnie liczne są spotykane tu migrujące zgrupowania blaszkodziobych, w tym zwłaszcza gęsi zbożowej (do 5 000 osobników) i krzyżówki (do 5700 osobników). Na migracjach licznie występuje również rybitwa czarna (do 450 osobników). Zgrupowania ptaków wodno-błotnych, a także bielika (12–29 osobników) można tu spotkać również zimą. Na uwagę zasługuje stosunkowo znaczna liczebność gniazdujących na zbiorniku

Rys. 7.3. Położenie użytku ekologicznego Antoniów– oznaczono kolorem jasnozielonym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://geoserwis.gdos.gov.pl>

7.5. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody to forma ochrony indywidualnej. Obejmuje ona pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno- pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów. Do pomników przyrody zaliczamy sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, grupy drzew, aleje, źródła, wodospady, skałki, jary, głązy narzutowe i inne.

Na terenie gminy znajduje się 7 pomników przyrody ożywionej.

Tabela 7.5. Pomniki przyrody na terenie Gminy Ozimek

Lp.	Akt prawny obowiązujący (publikacja)	Bliższa lokalizacja	Obiekt poddany ochronie	Nazwa gatunkowa	Obwód (cm)	Wys (m)
1.	Rozporządzenie Nr 0151/P/38/05 Wojewody Opolskiego z dnia 26 października 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.	Nadleśnictwo: Turawa, Obręb leśny: Turawa, Leśnictwo: Kadłub, Oddz.: 20	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	225	31

2.	Rozporządzenie Nr 0151/P/38/05 Wojewody Opolskiego z dnia 26 października 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.	Znajduje się zaraz przed wejściem na teren kościoła parafialnego pw. św. Małgorzaty w Krasiejowie	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	126	24
3.	Rozporządzenie Nr 0151/P/38/05 Wojewody Opolskiego z dnia 26 października 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.	Nadleśnictwo: Opole, Obręb leśny: Krasiejów, Leśnictwo: Krasiejów, Oddz.: 285	Grupa drzew	Dąb szypułkowy - Quercus robur	430	26
				Dąb szypułkowy - Quercus robur	440	27
				Dąb szypułkowy - Quercus robur	474	26
				Dąb szypułkowy - Quercus robur	402	15
				Dąb szypułkowy - Quercus robur	390	27

Źródło: CRFOP, stan na dzień 05.05.2021 r.

7.6. Stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt

Na obszarze gminy Ozimek występują chronione gatunki roślin i zwierząt.

1) Rośliny:

- a) Gruszczyka mniejsza (*Pyrola minor*),
- b) Gruszczyka okrągłolistna (*Pyrola rotundifolia*),
- c) Pomocnik baldaszkowy (*Chimaphila umbellata*),
- d) Podkolan biały (*Platanthera bifolia*),
- e) Lilia złotogłów (*Lilium martagon*),
- f) Kruszczyk szerokolistny (*Epipactis helleborine*),
- g) Storzyczek kukawka (*Orchis militaris*),
- h) Bagno zwyczajne (*ledum palustre*),
- i) Długosz królewski (*Osmunda regalis*),
- j) Mącznica lekarska (*Arctostaphylos uva-ursi*),
- k) Goryczka wąskolistna (*Gentiana pneumonanthe*),
- l) Nasięźrzał pospolity (*Ophioglossum vulgatum*),
- m) Widłaczek torfowy (*Lycopodiella inundata*),
- n) Kotewka orzech wodny (*Trapa natans*),
- o) Grzybień białe (*Nymphaea alba*),
- p) Rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*).

- 2) Minogi i ryby, w tym m.in. Minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*),
- 3) Ptaki, w tym m.in. Błotniak łąkowy (*Circus pygargus*),
- 4) Gady, w tym m.in. Gniewosz płamisty (*Coronella austriaca*).
- 5) Płazy, w tym m.in. Kumak nizinny (*Bombina bombina*),
- 6) Owady, w tym m.in. Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*),
- 7) Ssaki: w tym m.in. Wydra (*Lutra lutra*).

1) Siedliska cenne przyrodniczo, o kodach:

- a) 6510 tj. niżowe i górskie siewce łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),

- b) 9170 tj. grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum Tilio-Carpinetum),
- c) 9190 tj. kwaśne dąbrowy (Quercion robori-petraeae),
- d) 91E0 tj. łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albofragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe,
- e) 91F0 tj. łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum).

8. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 2 pkt.1 lit. d ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 247) oceniane jest w aspekcie granic międzynarodowych. Usytuowanie istniejących i planowanych obszarów rozwoju zabudowy oraz zróżnicowanych typów działalności gospodarczej w obszarze gminy ma miejsce w oddaleniu od granicy państwowej. Nie odnotowuje się zatem możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania w żadnej ze sfer prowadzonych w obszarze gminy aktywności.

9. DIAGNOZA STANU ŚRODOWISKA W OBSZARZE OPRACOWANIA

9.1. Charakterystyka zasobów przyrodniczych gminy

9.1.1. Położenie fizyczno-geograficzne

Według podziału Polski na regiony fizycznogeograficzne (*regionalizacja wg J. Kondrackiego, 2002 r.*), obszar gminy Ozimek leży w obrębie jednego mezoregionu:

Tabela 9.1.1. Gmina Ozimek na tle regionów fizycznogeograficznych (od prowincji do mezoregionów) wg Kondrackiego (2002).

Nazwa	Regiony fizycznogeograficzne/ zasięg
Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa
Prowincja	Niż Środkowoeuropejski
Podprowincja	Niziny Środkowopolskie
Makroregion	Nizina Śląska
Mezoregion	Równina Opolska

Źródło: Opracowanie własne

Obszar opracowania, według regionalizacji fizyczno-geograficznej [Kondracki, 2000], leży w makroregionie Niziny Śląskiej, w obrębie mezoregionu **Równina Opolska** - Obejmuje on południowo-zachodnią, najniższą położoną nad poziomem morza część gminy. Obniżenie Równiny Opolskiej związane jest tu z wcinającą się w tereny wyżyny doliną Małej Panwi na południu oraz równiną wodnolodowcową na zachodzie. Większa część południowo-zachodniej strefy przygranicznej gminy położona jest na piaszczysto-żwirowych plejstoceńskich terasach rzeki.

Według regionalizacji fizyczno – geograficznej sporządzonej przez K. Dubel dla dawnego powiatu opolskiego (1969, 1970) na obszarze gminy, w obrębie mezoregionu Równiny Opolskiej wydzielić można niższą jednostkę mikroregionalną - Mikroregion 319.572 –Dolinę Małej Panwi.

9.1.2. Budowa geologiczna

Pod względem geologicznym gmina Ozimek leży w obrębie jednostki zwanej Monokliną Przedsudeckiej. Jest to struktura geologiczna o charakterze płytowym, nachylona monoklinalnie pod kątem kilku stopni w kierunku północnym i północno - wschodnim.

Informacje o budowie głębokich warstw podłoża pochodzą z wiercenia studziennego w Ozimku przy ul. Częstochowskiej przeprowadzonego do głębokości 700 m ppt . Dolne partie rozpoznanego podłoża poniżej głębokości 634 m ppt budują osady permu dolnego – czerwonego spągowca, wykształcone jako brunatne i brunatnoszare piaskowce ze smugami zlepieńców. Utworów tych nie przewiercono. Na osadach permu dolnego zalega pełny kompleks osadów triasowych o łącznej miąższości 627 m, reprezentowany przez wszystkie piętra litostratygraficzne tego okresu.

Utwory ery mezozoicznej okresu jury oraz kredy (osady morskie) w rejonie Ozimka nie występują. Luka stratygraficzna jest tu spowodowana historią obszaru, który w tym okresie był lądem.

Osady trzeciorzędowe udokumentowane zostały w północno-wschodniej części gminy na głębokościach poniżej 27,0 – 39,0 m ppt w podłożu utworów czwartorzędowych doliny rzeki Libawy w przysiółku Poliwoda, Biestrzynnik oraz płytko – poniżej 2,1 – 11,0 m w rejonie ujścia Małej Panwi do Jeziora Turawskiego (tereny Huty Jedlice). Są to utwory miocenu lądowego wykształcone jako ility i ility piaszczyste podścielone piaskami.

Najmłodsze utwory - czwartorzędowe obejmują plejstocenijskie osady wodnolodowcowe zlodowacenia środkowo-polskiego pokrywające powierzchnię równiny wodnolodowcowej (w tym głównie obszary zalesione) w zachodniej, południowo-zachodniej i południowej części gminy (Szczedrzyk – Pustków - Schodnia – Nowa Schodnia – Krasiejów oraz Krzyżowa Dolina), w północnych i wschodnich obszarach gminy (Dylaki - Biestrzynnik – przysiółek Poliwoda po obu stronach doliny Libawy i Chobie – Mnichus aż do krawędzi koryta potoku Myślina). Są to piaski różnoziarniste, pospółki i żwiry oraz współwystępujące z nimi gliny, gliny piaszczyste, piaski gliniaste i pyły oraz plejstocenijskie osady terasy akumulacyjnej rzeki Mała Panew i jej dopływów – piaszczysto-żwirowe utwory terasy nadzalewowej.

Rozpoznana miąższość utworów plejstocenijskich sięga od kilku do ponad 35 m. Na terenach zurbanizowanych (rejon zwartej zabudowy miasta Ozimka) oraz w obrębie zabudowy przemysłowej (obszar Huty „Małapanew”, Huty „Jedlice”, Ciepłowni Miejskiej), górna naturalna część rodzimych utworów podłoża została przekształcona i zaliczana jest obecnie do utworów antropogenicznych. Do nasypów należą również nasypy kolejowe, drogowe, obwałowania przeciwpowodziowe. W obszarach zabudowy przemysłowej tereny zostały sztucznie podniesione a grubość nasypów lokalnie osiąga ponad 3,0 m. Do utworów antropogenicznych należy również zaliczyć nasypy w obrębie nieczynnego składowiska odpadów komunalnych w Dylakach.

9.1.3. Zasoby surowcowe

Walory przyrodnicze omawianego obszaru ograniczają w znacznym stopniu możliwości wykorzystania kopalin na skalę przemysłową. Na obszarze gminy zlokalizowane są 3 złoża kopalin wyszczególnionych w „Rozdziale 10. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla”.

Na obszarze gminy Ozimek występują obecnie dwa rodzaje surowców naturalnych:

- 1) **Piaski formierskie** występujące w dolinie rzeki Libawy na terenie miejscowości Dylaki – Biestrzynnik i przysiółka Poliwoda oraz w dolinie Białki w obszarze miejscowości Grodziec.
 - a) **Złoże „Grodziec I” (ID 1213)** - są to piaski pochodzenia rzecznoego i eolicznego położone na południe od miejscowości Grodziec. Złoże jest zawodnione. Kopalina w stanie surowym

odpowiada piaskom formierskim do produkcji mas formierskich klasy 1K do 5K. Złoże udokumentowano w kat B + C 1 w dokumentacji geologicznej z 1979 r. Obszar górniczy „Grodziec I” został utworzony Zarządzeniem Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych nr 10/Og z dnia 14.11. 1984 r. Decyzja przyznająca koncesję na eksploatację OZEK została wydana na okres 20 lat przez Ministerstwo OŚZN i L w dniu 19.XI.1996 nrBKK/02/1583/96 na ustalonym obszarze górniczym.

- b) **Złoże „Dylaki” (ID 1215)** - położone jest w dolinie rzeki Libawy, na wschód od Jeziora Turawskiego. Stanowią je czwartorzędowe piaski kwarcowe tarasów akumulacyjnych i stożków napływowych. Piaski są przydatne do produkcji materiałów ogniotrwałych. Złoże jest częściowo zawodnione. Położone jest ono na obszarze chronionego krajobrazu i w klasyfikacji sozologicznej uznane zostało za konfliktowe. Złoże nie posiada planu zagospodarowania oraz wyznaczonego obszaru górniczego. Nie jest eksploatowane.
- c) **Złoże „Krasiejów” (ID 1119)** - położone jest w dolinie Małej Panwi. Udokumentowano je w formie karty rejestracyjnej (Karta rejestracyjna...1964). Na powierzchni 4,88 ha występuje 470 tysięcy ton piasków. Temperatura spiekania piasków wynosi 1400 °C. Mogą one być stosowane jako piaski formierskie do produkcji materiałów ogniotrwałych.

2) **Iły kajprowe górnotriasowe** stanowiące surowiec do produkcji wyrobów ceramicznych dla przemysłu cementowego:

- a) **Złoże „Krasiejów” (ID 2621)** - skały te były wydobywane metodą odkrywkową na terenie miejscowości Krasiejów od 1956 r., pierwotnie do produkcji materiałów budowlanych w miejscowej, nieczynnej już cegielni a następnie od 1972 r jako surowiec niski do produkcji cementu w cementowni Strzelce w Strzelcach Opolskich. Eksploatację złoża zakończono w 2003 r. z tytułu braku zapotrzebowania własnego cementowni Strzelce, która zakończyła produkcję cementu, ogólnego braku zapotrzebowania surowcowego w regionie (złoże nie spełnia kryteriów jakościowych do produkcji wyrobów ceramicznych) oraz z powodu ustanowienia w granicach udokumentowanego złoża filaru ochronnego pod nazwą wybierzysko paleontologiczne „TRIAS”. Decyzją Wojewody Opolskiego z dnia 3.03.2004 r. nr ŚR.II-JJ-7412/28/, stwierdzono wygaszenie koncesji na eksploatację, uchylono granice obszaru i terenu górniczego i przekwalifikowano zasoby złoża jako pozabilansowe.

W północno wschodniej części gminy (Arkusz 842 Dobrodzień) udokumentowana została praktycznie cała baza zasobowa piasków formierskich lub budowlanych. Obszar perspektywiczny wytypowano jedynie w miejscowości Grodziec, po północnej stronie drogi krajowej nr 46. Obszar perspektywiczny przecina w środkowej jego części droga powiatowa Nr 1738O.

Z powodu niewielkiego rozpoznania surowców w środkowej i zachodniej części gminy (Arkusz 841 Jelowa) oraz części południowo- zachodniej (Arkusz 841 Tarnów Opolski), nie wyznaczono obszarów perspektywicznych występowania kopaliny. Ponadto pomimo badań w południowo- wschodniej części gminy (Arkusz 875 Strzelce Opolskie) nie wyznaczono obszarów perspektywicznych ani prognostycznych.

Na obszarze gminy udokumentowano 4 złoża surowców naturalnych.

Tabela 9.1.3. Złoża kopaliny na obszarze Gminy Ozimek

L.p.	ID złoża z bazy Midas	Nazwa Złoża	Kierunek zastosowań	Rodzaj kopaliny
1.	1215	Dylaki	produkcji materiałów ogniotrwałych.	Piaski formierskie

2.	1213	Grodziec I	Kopalina w stanie surowym odpowiada piaskom formierskim do produkcji mas formierskich klasy 1K do 5K	Piaski formierskie
3.	1119	Krasiejów	produkcja materiałów ogniotrwałych	Piaski formierskie
4.	2621	Krasiejów	produkcji materiałów budowlanych	Surowce ilaste do produkcji cementu

Źródło: PSG, Warszawa, 2020, Bilans zasobów złóż kopalni w Polsce wg. stanu na 31 XII 2019 r.

9.1.4. Warunki podłoża budowlanego

Warunki podłoża budowlanego, określono z pominięciem: miejsc występowania złóż kopalni, obszarów leśnych i rolnych w klasie I-IVa, łąk na glebach pochodzenia organicznego oraz rejonu zwartej zabudowy miasta Ozimek i terenu międzywała przy Jeziorze Turawa.

Warunki korzystne w części centralnej i północno- zachodniej gminy Ozimek dla budownictwa występują na obszarach zbudowanych z gruntów spoistych (zwartych, półzwartych i twaroplastycznych) oraz gruntów niespoistych średniozagęszczonych i zagęszczonych, na których nie stwierdzono zjawisk geodynamicznych, a głębokość wody gruntowej przekracza 2 m od powierzchni terenu.

Do terenów o korzystnych warunkach podłoża w północno- wschodniej części gminy zaliczono spoiste grunty w stanie zwartym, półzwartym i twaroplastycznym (gliny piaszczyste) oraz grunty niespoiste średniozagęszczone (piaski i żwiry) tworzące rozległy, kompleks glacialno-fluwioglacjalny zajmujący część zachodnią gminy. Jako korzystny określono także teren występowania średniozagęszczonych gruntów niespoistych, występujący w południowozachodniej części obszaru gminy jako piaski i żwiry plejstocenijskiej terasy nadzalewowej w dolinie Małej Panwi i jej prawobrzeżnych dopływów.

Do obszarów o korzystnych warunkach podłoża budowlanego w południowej części gminy zaliczono tereny zbudowane ze spoistych gruntów w stanie zwartym, półzwartym i twaroplastycznym (gliny piaszczyste) i niespoistych gruntów średniozagęszczonych (piaski i żwiry), które składają się na kompleks glacialno-fluwioglacjalny. Na wszystkich tych obszarach zwierciadło wód gruntowych zalega z reguły na poziomie poniżej 2 m p.p.t., nie występują zjawiska geodynamiczne, a nachylenie stoków na terenach bezleśnych nie przekracza 12%. Korzystne warunki budowlane występują tu w okolicach wsi Krzyżowa Dolina.

Warunki niekorzystne, utrudniające budownictwo występują w części centralnej i północno- zachodniej gminy Ozimek występują w obszarach dna dolin rzek: Mała Panew, Libawa oraz przyległych do nich terenów podmokłych, w których poziom zwierciadła wód gruntowych waha się w granicach 0-2 m od powierzchni terenu, a podłoże stanowią plastyczne i miękoplastyczne namuły oraz luźne grunty niespoiste (piaski i żwiry rzeczne). W obrębie doliny Małej Panwi znajduje się Jezioro Turawskie, w otoczeniu którego występują podmokłości i gęsta sieć niewielkich cieków. Do obszarów o warunkach niekorzystnych zaliczone zostały też tereny zalane podczas powodzi w lipcu 1997 r. Większe ich powierzchnie występują w dolinie rzecznej Małej Panwi.

Do terenów o niekorzystnych warunkach podłoża budowlanego w północno-wschodniej części gminy zaliczono obszary występowania słabonośnych gruntów organicznych (namuły torfiaste i piaszczyste) i niespoistych gruntów słabo zagęszczonych (piaski i żwiry), które wypełniają doliny rzeczne. Niekorzystne warunki określono także dla sporadycznie występujących na terenach bezleśnych niespoistych gruntów słabozagęszczonych wykształconych w postaci piasków eolicznych. Ponadto w dolinach rzek, gdzie zwierciadło wód gruntowych zalega zwykle płycej niż 2 m p.p.t., a wody miejscami mogą mieć charakter agresywny wobec stali i betonu. Dodatkowo obszary te narażone są na powodzie. Niekorzystne warunki podłoża budowlanego występują w dolinach: Małej Panwi, Myśliny, ich dopływów, a także na podmokłych polanach śródleśnych w rejonie Grodzca.

Jako niekorzystne w południowej części gminy określono rejon występowania niespoistych gruntów luźnych (piasków i żwirów) oraz występujące tu w stanie luźnym, a grunty spoiste (gliny, pyły i ropy) w rejonie Krasiejowa oraz słabonośnych gruntów organicznych (namuły gliniaste i torfy), wypełniających doliny rzeczne na południe od Krzyżowej Doliny. Na obszarach tych zwierciadło wód gruntowych występuje płycej niż 2 m p.p.t., a ponadto tereny te są miejscami zagrożone powodzią. Do niekorzystnych dla budownictwa zaliczono również obszary zbudowane z innych gruntów, gdzie występują podmokłości.

9.1.5. Warunki hydrograficzne i hydrogeologiczne

Główne zbiorniki wód podziemnych

Zasoby wód podziemnych na obszarze gminy Ozimek charakteryzują się piętrowością wynikającą z układu warstw skalnych stanowiących zbiorniki wodonośne. Zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną A. Kleczkowskiego w obszarze gminy znajdują się dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP):

- 1) **GZWP nr 335 „Krapkowice – Strzelce Opolskie”**. Zbiornik Krapkowice–Strzelce Opolskie jest związany z utworami dolnotriasowego poziomu wodonośnego – pstrego piaskowca występującego lokalnie w łączności hydraulicznej z utworami czerwonego spągowca przynależnymi do permu i należy do zbiorników porowo-szczelinowych. Zawadnione piaskowce tego poziomu mają miąższość od kilkunastu metrów w części południowej do ok. 80 m w rejonie Opola i ok. 130 m w rejonie Ozimka. . Na terenie gminy Ozimek poziom ten jest eksploatowany w ujęciu przy ul. Częstochowskiej z głębokości 547 m p.p.t.

Ze względu na ochronę zasobów wód zwykłych dobrej jakości oraz na strategiczne znaczenie GZWP nr 335, jako zbiornika stanowiącego rezerwę tych zasobów, zasięg przestrzenny struktury „Zbiornika Krapkowice–Strzelce Opolskie” wyznaczono na podstawie indywidualnych kryteriów ilościowych, obniżonych w stosunku do kryteriów ogólnych. Wody podziemne poziomu pstrego piaskowca w obrębie GZWP nr 335 stanowią alternatywne źródło dla obecnego i perspektywicznego zaopatrzenia ludności regionu w wodę do celów pitnych i gospodarczych.

Szacowana wielkość zasobów dyspozycyjnych, dla obszaru GZWP nr 335, wynosi 36 364,0 m³/d. Sumaryczny pobór z ujęć wód podziemnych pstrego piaskowca, według stanu na 2011 r., wynosił 7076,0 m³/d, co stanowi ok. 20% szacowanych zasobów dyspozycyjnych. Średni dobowy pobór wody z tych ujęć, określony na podstawie pozwoleń wodno-prawnych wydanych przez właściwe miejscowo organy administracji ds. gospodarki wodnej, wynosi 14 220,4 m³/d co stanowi ok. 39% oszacowanych zasobów dyspozycyjnych.

- 2) **GZWP nr 334 „Dolina Kopalna rzeki Mała Panew”**. Zbiornik wyznaczono w obrębie doliny kopalnej rzeki Mała Panew, która jest formą denudacyjną wymodelowaną w mało odpornych osadach ilastych triasu górnego. Powierzchnia terenu na ogół jest wyrównana, poza nielicznymi wydmami o wysokości względnej od kilku do kilkunastu metrów. Zbiornik ten tworzą osady piaszczysto-żwirowe wieku eoplejstocenijskiego, interglacjału mazowieckiego i stadiału maksymalnego zlodowaceń środkowopolskich, rozdzielone glinami zwałowymi dwóch najstarszych zlodowaceń. Zbiornik ten leży na kompleksie ilów triasowych, które izolują niżej ległe zbiorniki triasowe GZWP nr 333 i 335. Zachodnia granica GZWP nr 334 sąsiaduje z wychodniami utworów kredowych, które tworzą tam użytkowy poziom wodonośny w piaskowcach cenomańskich, będący zarazem częścią GZWP nr 336.

GZWP nr 334 jest zasilany w 67% wodami pochodzącymi z infiltracji opadów, a w pozostałej części wodami pochodzącymi z obszaru zlewni Małej Panwi oraz z cieków powierzchniowych (ok. 14%). Ujęcia pracujące w GZWP pobierają rocznie ok. 3 088 800 m³ (42% szacunkowych zasobów dyspozycyjnych) przy dostępnych zasobach odnawialnych 9 406 780 m³/rok. Zbiornik ten stanowi źródło zaopatrzenia w wodę dla miasta Opola.

Studnie ujmujące wody z utworów czwartorzędowych charakteryzują się wydajnością od kilku do ponad 2400 m³/d. Najbardziej zasobny jest poziom wodonośny doliny kopalnej Małej Panwi, gdzie miąższość osadów piaszczystych dochodzi w osi doliny do ponad 90 m, a wydajność studni wierconych przekracza 3600 m³/d.

Ponadto w granicach gminy Ozimek występuje użytkowe piętro czwartorzędowe bardzo zasobne w wodę, tzw. czwartorzędowe doliny kopalne:

- 1) **Dolina kopalna Małej Panwi.** Piętro to jest wykształcone wśród piasków i żwirów rzecznych, wodnolodowcowych i lodowcowych w formie dwóch lub jednej warstwy wodonośnej często ze sobą połączonych hydraulicznie. Ich miąższość wynosi od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów. Zwierciadło swobodne występuje na głębokości od 0,2 m do 14,7 m. Wydajność studni jest zmienna i wynosi od 6,1 m³/h. Wody piętra czwartorzędowego są słodkie, o niskiej mineralizacji, miękkie i średniotwarde. Należą one do wód średniej jakości ze względu na podwyższoną średnią zawartość żelaza i manganu.
- 2) **Dolina kopalna Knieja – Lasowice.** Miąższość czwartorzędowego piętrawodonośnego w obrębie tych jednostek wynosi od 16,0 – 40,0 m. Wydajności potencjalne studni osiągają wartości od 30,5 m³/h do 120,3 m³/h. Przewodności w omawianych jednostkach wynoszą od 540 do 421 m²/dobę.

W bezpośredniej dolinie rzeki Mała Panew wody poziomu czwartorzędowego są czerpane w ujęciach z głębokości poniżej 13,6 – 20,0 m ppt. Poziom wodonośny jest izolowany warstwą glin i ilów o grubości 2 -15,0 m. Zlokalizowano tu ujęcia wody pitnej dla miasta Ozimka przy ul. Polnej oraz ujęcie wody pitnej Szczedrzyk wyposażone w Stację Uzdatniania Wody. Ponadto w dolinie rzeki zlokalizowano ujęcia wody do celów technologicznych Huty Małapanew i Huty Szkła Jedlice. Na obszarze równiny wodnolodowcowej w rejonie dolin prawobrzeżnych dopływów Małej Panwi znajdują się ujęcia wody pitnej Biestrzynnik i Mnichus wyposażone w lokalne Stacje Uzdatniania Wody. Zasilanie poziomu wodonośnego czwartorzędowego następuje na drodze infiltracji opadów atmosferycznych w przepuszczalne podłoże równiny wodnolodowcowej w obu brzegach doliny rzeki. Wody gruntowe występujące w powierzchniowych warstwach podłoża czwartorzędowego (przeważnie na głębokości 0,5 do ponad 3,0 m) w nieodległej przeszłości były eksploatowane w licznych studniach kopanych, rozmieszczonych na obszarze całej gminy i wykorzystywane do celów pitnych bez uzdatniania. Od momentu rozprowadzenia uzdatnionych wód siecią wodociagową do wszystkich miejscowości studnie kopane są wykorzystywane jedynie dla celów gospodarczych.

Jednolite części wód podziemnych

Gmina Ozimek położona jest w granicach dwóch Jednolitej Części Wód Podziemnych:

- 1) **JCWPd nr 110 (PLGW6000110)** - zagrożenie antropogeniczne zbiornika stanowi lej depresji (lej regionalny- lokalny) związane z poborem wód podziemnych, odwodnieniami kopalnianymi, wpływem aglomeracji itp.. Stan ilościowy oraz chemiczny zbiornika w 2012 r. został oceniony jako dobry. Ogólna ocena stanu JCWPd jest dobra. Zbiornik jest zagrożony ryzykiem niespełnienia celów środowiskowych. Obszar JCWPd nr 110 obejmuje swoim zasięgiem przeważającą część Gminy Ozimek.
- 2) **JCWPd nr 97 (PLGW600097)** - zajmuje niewielki obszar północno-zachodniej części gminy w rejonie Michalanki (część wsi Dylaki). Zagrożenie antropogeniczne zbiornika stanowi lej depresji (lej regionalny-

lokalny) związane z poborem wód podziemnych, odwodnieniami kopalnianymi, wpływem aglomeracji itp. Stan ilościowy oraz chemiczny zbiornika w 2012 r. został oceniony jako dobry. Ogólna ocena stanu JCWPd jest dobra. Zbiornik jest zagrożony ryzykiem niespełnienia celów środowiskowych.

Wody powierzchniowe

Gmina Ozimek pod względem hydrograficznym wchodzi w skład zlewni I rzędu rzeki Odry. Prawie cały obszar jest położony w zlewni cząstkowej rzeki Mała Panew z jej prawobrzeżnymi dopływami – Libawą, Rosą i Myśliną. Jedynie południowy fragment kompleksu leśnego położony na południe od wododziału, przebiegającego w rejonie Krzyżowej Doliny, znajduje się w zlewni cząstkowej rzeki Jemielnicy – lewobrzeżnego dopływu Małej Panwi (uchodzącej do Małej Panwi w rejonie Czarnowąs na północ od Opoła).

- 1) **Rzeka Mała Panew** – główna arteria wodna w obszarze gminy przepływa w układzie równoleżnikowym od wschodnich granic (ujście rzeczki Myśliny) do rejonu miejskiej oczyszczalni ścieków w Antoniowie i dalej w kierunku północnym aż do ujścia do Jeziora Turawskiego. Na odcinku Krasiejów – Ozimek szerokość doliny wraz ze starorzeczami waha się w granicach 200 - 800 m. Poniżej rejonu Huty Małapanew dolina się rozszerza i w odcinku ujściowym do Jeziora Turawskiego osiąga ok. 3,5 km. Sieć hydrograficzną zlewni Małej Panwi na obszarze gminy Ozimek tworzą dopływy prawobrzeżne – Libawa i Rosa z Chobianką i Strugą Grodziecką (Białka), uchodzące do Jeziora Turawskiego poniżej Huty Szklanej Jedlice oraz lewobrzeżna sieć płytkich cieków i rowów melioracyjnych, odwadniających obszary dolin bocznych i podmokłych zagłębień bezodpływowych na odcinku Krasiejów – Nowa Schodnia – Schodnia - Pustków. Cieki te uchodzą bezpośrednio do rzeki poniżej Schodni.
- 2) **Rzeka Libawa** – prawobrzeżny dopływ Małej Panwi, w obszarze gminy przepływa w układzie równoleżnikowym przez przysiółek Poliwoda i wieś Biestrzynnik do Dylak, w których skręca na południowy zachód w kierunku ujścia do Jeziora Turawskiego. Rzeczka płynie w korycie nieuregulowanym wąską doliną o szerokości 100 - 300 m. Wahania wodostanu rzeki są uzależnione od warunków atmosferycznych w obszarze równiny wodnolodowcowej, którą rzeczka dość głęboko rozcina.
- 3) **Rzeka Rosa** - prawobrzeżny dopływ Małej Panwi, przepływająca głównie w obszarach zalesionych gminy, jest ciekim uregulowanym na całej długości, podobnie jak jej dopływy - Chobianka i Białka (Struga Grodziecka). Cieki te płyną głównie w obszarze terasy nadzalewowej po północnej stronie wododziału niższego rzędu pomiędzy Doliną Małej Panwi i doliną Rosy – Libawy. Rosa uchodzi do Jeziora Turawskiego poniżej Huty Jedlice. Średni dopływ wody do zbiornika Turawa wynosił od 5,0 – 7,5 m³/s, co potwierdza, że w tym okresie przepływy głównych cieków zasilających zbiornik odpowiadały przepływowi średnim.
- 4) **Rzeka Jemielnica** - odwadniająca południową, zalesioną część obszaru gminy (rejon na południe i południowy zachód od wsi Krzyżowa Dolina) przepływa praktycznie przy południowej granicy gminy tworząc wraz z prawobrzeżnym dopływem – potokiem Cienka niewielki obszar z płytko występującą wodą gruntową (do 1,0 m ppt). Wg materiałów archiwalnych przepływy średnie w potoku Cienka osiągają 0,286 m³/s. Na obszarze gminy występuje kilka zbiorników wód stojących w zalanych wyrobiskach poeksploatacyjnych piaskowni w bezpośredniej dolinie Libawy oraz zalana wodą część wyrobiska na złożu Grodziec. Stawy w rejonie Dylaki – Biestrzynnik mają głębokości ok. 3,0 m.

Uzupełnieniem ww. sieci rzecznej jest bardzo gęsta sieć mniejszych dopływów, cieków, kanałów i rowów odwadniających. Istotnym elementem hydrograficznym obszaru gminy są również stawy mające charakter antropogeniczny.

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przedmiotowy obszar znajduje się w granicach 9 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP).

Stan czystości wód powierzchniowych

Ocenę stanu wód powierzchniowych (rzek, jezior, wód przejściowych i przybrzeżnych) wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód, na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska i prezentuje poprzez ocenę stanu ekologicznego, stanu chemicznego i ocenę stanu JCW.

Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny, jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych.

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przedmiotowy obszar znajduje się w granicach 9 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) zawartych w poniższej tabeli.

Tabela 9.1.5.1. Zestawienie Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na terenie Gminy Ozimek wraz z określeniem ich stanu oraz ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych.

L.p.	Krajowy kod JCWP	Nazwa JCWP	Status JCWP	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
1.	PLRW600017132884	Brynica od źródeł do dopł. spod Łubnian	naturalna część wód	dobry	niezagrożona
2.	PLRW600018118549	Libawa	silnie zmieniona część wód	zły	niezagrożona
3.	PLRW600017118529	Rosa	naturalna część wód	zły	niezagrożona
4.	PLRW600017118389	Myślina	naturalna część wód	zły	zagrożona
5.	PLRW600019118399	Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona
6.	PLRW6000011859	Mała Panew, zb. Turawa	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona
7.	PLRW60001911899	Mała Panew od zb. Turawa do Odry	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona
8.	PLRW600019118899	Jemielnica od Sucheju do Małej Panwi	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona
9.	PLRW600017118889	Jemielnica od źródła do Sucheju	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona

Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Poniższa lista przedstawia Jednolite Części Wód Powierzchniowych dla których zastosowano odstępstwo termin osiągnięcia dobrego stanu:

- 1) **Myślina (PLRW600017118389)** - zastosowano odstępstwo od terminu osiągnięcia dobrego stanu wód z powodu braku możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn

nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych. Termin osiągnięcia dobrego stanu – 2021 r..

- 2) **Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa (PLRW600019118399)** – zastosowano odstępstwo ze względu na występowanie presji niskiej emisji i nierozpoznanej presji, mogą być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem W programie działań zaplanowano także działanie: weryfikacja programu ochrony środowiska dla gminy, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tej presji (niska emisja) tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dla dobrego stanu, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.
- 3) **Mała Panew, zb.Turawa (RW6000011859)** – w zlewni JCWP występuje presja niska emisja i nierozpoznana presja, mogą być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem W programie działań zaplanowano także działanie: weryfikacja programu ochrony środowiska dla gminy, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tej presji (niska emisja) tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dla dobrego stanu, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.
- 4) **Mała Panew od zb.Turawa do Odry (PLRW60001911899)** - zastosowano odstępstwo od terminu osiągnięcia dobrego stanu wód z powodu braku możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych. Dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2021
- 5) **Jemielnica od Suchej do Małej Panwi (PLRW600019118899)** - zastosowano odstępstwo od terminu osiągnięcia dobrego stanu wód z powodu braku możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności. Dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2021

- 6) **Jemielnica od źródła do Suchej (RW600017118889)** - zastosowano odstępstwo od terminu osiągnięcia dobrego stanu wód z powodu braku możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych. Dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2021.

Stan wód jest zagrożony obszarowymi spływami rolniczymi, ze względu na rolniczy charakter gminy (spływ z pól nawozów sztucznych) oraz na presję komunalną – odprowadzanie ścieków przez oczyszczalnię. Należy jednak podkreślić, iż oczyszczalnię wprowadzają do rzek oczyszczone ścieki na podstawie pozwoleń wodnoprawnych, które regulują m.in. warunki ilości i jakości zrzucanych ścieków. Są one objęte kontrolą.

Można zatem przyjąć, że na stan wód powierzchniowych przede wszystkim będą wpływać zanieczyszczenia bakteriami fekalnymi oraz fosforem i azotem. Związane jest to z słabo rozbudowaną siecią kanalizacyjną na terenie gminy (indywidualne odprowadzanie ścieków) oraz z jej rolniczym charakterem. Nieprawidłowo magazynowane i utylizowane ścieki przedostają się bowiem do wód powierzchniowych i podziemnych powodując ich zanieczyszczenie. W gospodarstwach domowych ścieki gromadzone są w przydomowych, często nieuszczelnionych zbiornikach, a takie ścieki jak np. gnojowica wylewane są na pola uprawne lub do rzek i rowów melioracyjnych.

Prawie wszystkie rzeki i ciekły na odcinkach, w których przepływają przez osady wiejskie oraz miasto, są odbiornikami ścieków o różnym stopniu oczyszczenia lub ścieków nieoczyszczonych. Poważnym zagrożeniem są również wody opadowe lub roztopowe pochodzące z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni.

Wzrasta również ilość osób obsługiwanych przez oczyszczalnię ścieków. Funkcjonujące jeszcze na nieskanalizowanych terenach szamba oraz w pełni nie oczyszczone ścieki stanowią znaczne zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych i powierzchniowych. Ścieki socjalno-bytowe wprowadzają głównie zanieczyszczenia wyrażone jako BZT 5, ChZT, azot amonowy i fosforany.

Tabela 9.1.5.2. Wyniki ocen JCWP badanych w latach 2010-2015 (WIOŚ w Opolu)

Nazwa ocenianej JCW	Kod ocenianej JCW	Rok badań	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCW
Brynica od źródeł do dopł. spod Łubnian	PLRW600017132884	2010-2012	b.d.	b.d.	II	dobry	dobry	dobry
Libawa	PLRW600018118549	2011	II	II	I	dobry	PSD	zły
		2015						
Rosa	PLRW600017118529	2010-2012	b.d.	b.d.	II	dobry	PSD	zły
Myślina	PLRW600017118389	2011	III	II	II	umiarkowany	b.d.	zły
		2015						
Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa	PLRW600019118399	2011	IV	II	II	dobry	PSD	zły
		2015						
Mała Panew, zb. Turawa	PLRW6000011859	2011	IV	I	PPD	umiarkowany	PSD	zły
		2015						
Mała Panew od zb. Turawa do Odry	PLRW60001911899	2011	IV	II	II	umiarkowany	PSD	zły
		2015						
Jemielnica od Suchej do Małej Panwi	PLRW600019118899	2010-2012	b.d.	b.d.	II	słaby	PSD	zły
Jemielnica od źródła do Suchej	PLRW600017118889	2011	III	II	II	dobry	PSD	zły
		2015						

Źródło: Stan jednolitych części wód powierzchniowych badanych w latach 2010-2015, WIOŚ Opole

Stan czystości wód podziemnych

Ze względu na fakt, iż wody podziemne są podstawowym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę do picia, bardzo istotna jest kontrola zmian jakości tych wód oraz określenie ich trendów i dynamiki, m.in. poprzez prowadzenie monitoringu regionalnego.

Cały obszar gminy położony jest w obrębie dwóch JCWPd (Jednolitych części wód podziemnych):

- 1) **JCWPd nr 110 (PLGW6000110)** – zgodnie z wynikami klasyfikacji wód podziemnych monitoringu diagnostycznego w województwie opolskim w 2016 r. zwierciadło napięte zostało zaliczone do III klasy (Dobrodzień), natomiast zwierciadło swobodne (pkt. pomiarowy w miejscowości Mnichus gm. Ozimek) do II klasy. Wyniki badań wskaźników organicznych w punktach pomiarowych nie wykazywały przekroczeń wskaźników jakości wody.
- 2) **JCWPd nr 97 (PLGW600097)** - zgodnie z wynikami klasyfikacji wód podziemnych monitoringu diagnostycznego w województwie opolskim w 2016 r. zwierciadło swobodne (najbliższy pkt. Pomiarowy w mieście Kluczbork gm. Kluczbork oraz Radomierowice gm. Murów) do II klasy – klasa końcowa.

Tabela 9.1.5.3. Wyniki ocen JCWPd badanych w 2012 roku

Rok badań	Nazwa ocenianej JCWPd	Kod ocenianej JCW	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Ogólna ocena stanu JCWPd	Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych
2012	JCWPd 110	PLGW6000110	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
2012	JCWPd 97	PLGW600097	dobry	dobry	dobry	niezagrożona

Źródło: Wyniki oceny jakości wód podziemnych monitoringu diagnostycznego w punktach pomiarowych w 2016 roku w województwie opolskim - wskaźniki fizykochemiczne (źródło: GIOŚ)

Na terenie Gminy Ozimek w 2016 roku w ramach monitoringu diagnostycznego zlokalizowano jeden punkt pomiarowy wód podziemnych. Badane wody mieściły się w III klasie jakości – klasa surowa oraz II klasie jakości – klasa końcowa. Charakterystykę punktu przedstawiono poniżej w tabeli:

Tabela 9.1.5.4. Charakterystyka punktu pomiarowego wód podziemnych w 2016 roku na terenie Gminy Ozimek

Miejscowość	JCWPd	Użytkowanie terenu	Wskaźniki w II klasie	Wskaźniki w III klasie	Przyczyny zmiany klasy jakości
Mnichus	110	lasy	temp, Mn	Fe, O2	tylko Fe (geogeniczne pochodzenie) i O2 (pomiar w zróżnicowanych warunkach środowiskowych) w III klasie jakości, głębokość otworu 34 m, poziom wodonośny nieizolowany

Źródło: Materiały WIOŚ Opole, 2017

Niekorzystnie na stan wód podziemnych wpływają również inne ogniska zanieczyszczeń, wśród których możemy wyróżnić:

- 1) drogi publiczne – zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi i produktami ich spalania, zasolenie w czasie zimy, awaryjne wycieki substancji transportowych,
- 2) tzw. „dzikie” wysypiska śmieci;
- 3) nieodpowiednio zabezpieczone stacje paliw,
- 4) ферmy hodowlane zwierząt.

Decydującymi źródłami zanieczyszczeń jest działalność rolnicza, w tym zagrody gospodarskie wyposażone w obiekty inwentarskie, a także płyty gnojowe, szamba i śmietniki. Ponadto dodatkowym źródłem zagrożenia jest chemikalizacja rolnictwa (w tym stosowanie nawozów mineralnych i pestycydów). Wysoka dysproporcja między stopniem rozwoju sieci kanalizacyjnej i wodociągowej powoduje, iż istnieje poważne zagrożenie zanieczyszczenia wód podziemnych ściekami odprowadzanymi bezpośrednio do gruntu.

Tabela 9.1.5.5. Zestawienie poszczególnych JCWP na terenie Gminy Ozimek na których znajdują się obszary chronione.

L.p.	Krajowy kod JCWP	Nazwa JCWP	Obszary chronione w granicach JCWP
1.	PLRW600017132884	Brynica od źródeł do dopl. spod Łubnian	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie
2.	PLRW600018118549	Libawa	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie • Obszar Natura 2000 Zbiornik Turawski PLB160004
3.	PLRW600017118529	Rosa	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie • Obszar Natura 2000 Zbiornik Turawski PLB160004
4.	PLRW600017118389	Myślina	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie
5.	PLRW600019118399	Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie • Obszar Natura 2000 Zbiornik Turawski PLB160004 • Obszar Natura 2000 PLH160008 Dolina Małej Panwi (poza granicami gminy Ozimek)
6.	PLRW6000011859	Mała Panew, zb. Turawa	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie • Obszar Natura 2000 Zbiornik Turawski PLB160004
7.	PLRW60001911899	Mała Panew od zb. Turawa do Odry	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie • Obszar Natura 2000 Zbiornik Turawski PLB160004
8.	PLRW600019118899	Jemielnica od Suchej do Małej Panwi	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie

			<ul style="list-style-type: none"> • Obszar Natura 2000 PLH160010 Łąki w okolicach Chrzastowic (poza granicami gminy Ozimek)
9.	PLRW600017118889	Jemielnica od źródła do Suchej	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie • Obszar Natura 2000 PLH160003 Kamień Śląski (poza granicami gminy Ozimek) • Obszar Natura 2000 PLH160010 Łąki w okolicach Chrzastowic (poza granicami gminy Ozimek) • Park Krajobrazowy Góra Świętej Anny (poza granicami gminy Ozimek) • Obszar Natura 2000 PLH160002 Góra Świętej Anny (poza granicami gminy Ozimek) • Rezerwat Przyrody Srebrne Źródła (poza granicami gminy Ozimek)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Zagrożenie powodziowe

Status obszarów szczególnego zagrożenia powodzią został uregulowany w art. 16 pkt 34 ustawy Prawo wodne. Zgodnie z tym przepisem, obszarami szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy określone w ustawie Prawo wodne są:

- 1) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- 2) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- 3) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224 własność wysp i przymulisk powstałych w sposób naturalny, stanowiące działki ewidencyjne,
- 4) pas techniczny.

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi występują w dolinie rzeki Mała Panew. W niniejszej zmianie studium naniesiono obszary na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (Q= 1%) oraz na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (Q= 10%) zgodnie z aktualnymi mapami zagrożenia powodziowego.

Obszary te zostały oznaczone na Zał.2 oraz Zał.3 projektu studium jako „**Obszary szczególnego zagrożenia powodzią**”.

Jednocześnie mogą wystąpić podtopienia związane z lokalnymi warunkami gruntowo-wodnymi i wiosennymi roztopami.

9.1.6. Warunki klimatu lokalnego

Ozimek, wg podziałów regionalnych Polski zaproponowanych przez różnych autorów, położony jest w obrębie następujących regionów klimatycznych:

- 1) wg podziału na dzielnice klimatyczne E. Romera – w dzielnicy klimatycznej podgórskich dolin i kotlin,
- 2) wg regionalizacji fluwiotermicznej A. Schmuck – w regionie najcieplejszym nadodrzańskim,
- 3) wg regionalizacji rolniczo – klimatycznej R. Gumińskiego – w dzielnicy wrocławskiej,
- 4) wg regionalizacji W. Okołowicza – w regionie nadodrzańskim, z przewagą wpływów oceanicznych,
- 5) wg regionalizacji W. Wiszniewskiego – w regionie lubusko – dolnośląskim.

Generalnie, jest to obszar o przewadze wpływów oceanicznych. Cechuje się jednymi z najłagodniejszych na terenie Polski warunkami klimatycznymi, przejawiającymi się najkorzystniejszymi warunkami termicznymi w zakresie temperatur średniomiesięcznych i rocznych, niskimi amplitudami temperatur, krótkim okresem trwania pokrywy śniegowej, najdłuższym okresem wegetacyjnym, średnią wysokością i korzystnym rozkładem opadów atmosferycznych, przewagą trwania pory cieplej w stosunku do pory chłodnej.

Z uwagi na brak stacji synoptycznych na terenie Gminy Ozimek, wszystkie charakterystyki poszczególnych parametrów meteorologicznych oparte zostały na pomiarach przeprowadzonych na najbliższej stacji – w Opolu. Jedynym parametrem mierzonym bezpośrednio na terenie gminy są opady atmosferyczne, mierzone na posterunku opadowym w Grodźcu.

Warunki termiczne

Pod względem termicznym okolice Ozimka zaliczają się do najcieplejszych w kraju. Świadczą o tym zarówno wartości średniomiesięczne, ekstremalne, jak również częstotliwość występowania dni przymrozkowych, mroźnych, a przede wszystkim dni gorących, powyżej 25°C.

Średnia roczna temperatura powietrza zaobserwowana w latach 1961 – 1980 na posterunku meteorologicznym w Opolu wynosi 8.3°C, najcieplejszym miesiącem jest lipiec, z temperaturą 17.7°C, najzimniejszym miesiącem jest styczeń, z temperaturą średnią - 2.3°C. Długość okresu bezprzymrozkowego wynosi do 170 dni w ciągu roku. Dni przymrozkowe (średnio około 96 rocznie) występują praktycznie od listopada do maja, dni mroźnych jest ok. 42, z tego ok. 21 dni zalicza się do bardzo mroźnych. Dni gorących z temperaturą powyżej 25°C jest ok. 27 w ciągu roku.

Łagodność klimatu w rejonie Ozimka znajduje swoje odzwierciedlenie w termicznych porach roku i długości okresu wegetacyjnego, który wynosi tutaj ok. 210 - 220 dni. Zima z temperaturami poniżej 0 °C jest porą krótką i łagodną (do 60 dni), rozpoczynającą się w średnio w okolicy 13 grudnia, okres przedwiośnia z temperaturami 0 – 5 °C rozpoczyna się w średnio w okolicy 2 marca, wiosna właściwa z temperaturami średnimi powietrza 5 –10°C rozpoczyna się znacznym wzrostem temperatury w okolicy 26 marca. Lato właściwe o długości ok. 100 dni, charakteryzujące się temperaturami powietrza > 15°C rozpoczyna się w okolicy 4 czerwca, cechując się wysokimi temperaturami dobowymi powyżej 20 °C w okresie lipca i sierpnia. Okres jesienny, długi i bardzo ciepły, ze średnimi temperaturami powietrza 10 - 5°C rozpoczyna się w okolicy 14 października, a okres przedzimia ze średnimi temperaturami powietrza 5 - 0°C rozpoczyna się w okolicy 13 listopada.

Zachmurzenie i nasłonecznienie

W przebiegu rocznym wielkość zachmurzenia wykazuje sezonowe zróżnicowanie. Średnioroczna (1961 – 1980) wartość zachmurzenia wynosi w skali 10 stopniowej – 6.5, przy czym w okresie jesiennym (listopad) przypada maksymalna wartość zjawiska – 7.5, okresem o najmniejszym zachmurzeniu jest okres schyłku lata i wczesnej jesieni (wrzesień), gdy średnie zachmurzenie osiąga wartość 5.7.

Związana z zachmurzeniem liczba dni pogodnych, o zachmurzeniu poniżej 20 % powierzchni nieba wynosi 35 w skali roku, przy czym największa liczba dni pogodnych występuje w okresie lata i wczesnej jesieni (wrzesień - 4.8 dni), wartość najmniejsza w okresie jesiennym (listopad – 1.4 dnia). Liczba dni pochmurnych, o zachmurzeniu powyżej 80% powierzchni nieba wynosi 133 dni, przy czym największa ilość dni pochmurnych przypada na porę zimową (grudzień 16.3 dnia), najmniejsza w okresie letnim (sierpień 7.4 dnia).

Warunki wilgotnościowe

Wilgotność względna powietrza w rejonie Ozimka osiąga wartość ok. 80 % i nie odbiega zasadniczo od wartości charakterystycznej dla województwa. Maksymalna amplituda wilgotności wynosi 12% (grudzień 86% - kwiecień 74%). Minimum wilgotności przypada na okres wiosenno – letni (marzec – sierpień), oscylując w granicach 74 – 78%, wartości maksymalne obejmują porę chłodniejszą, osiągając wartości 80 – 86 %. Wilgotność względna będąca funkcją prężności pary wodnej i temperatury różnicowana jest przez czynniki lokalne (głębokość wody

gruntowej, pokrycie szatą roślinną, rzeźba terenu) i osiąga wartości najwyższe w zagłębieniach i dolinach, wartości najniższe na terenach płaskich i wyniesionych.

Elementem nierozzerwalnie związanym z parametrem wilgotności jest zamglenie. Na terenie gminy zjawisko to rejestrowane jest przez ok. 56 dni w ciągu roku i związane jest bądź to z napływem (adwekcją) chłodnego powietrza, bądź to z wypromieniowaniem (radiacją) ciepła z powierzchni ziemi. Zjawisko wykazuje lokalne zróżnicowanie przestrzenne i sezonowe – zwiększona częstotliwość przypada na miesiące jesienno – zimowe, generalnie na terenach obniżen dolinnych i płytkiego zalegania wód gruntowych. Mgły lokalne, radiacyjne występują na małych obszarach okresowo, w porze wieczornej i porannej, zanikając w okresie przedpołudniowym i południowym.

Warunki wietrzne

Układ wiatru w okolicach Ozimka wykazuje związek z ogólną cyrkulacją atmosferyczną. Gmina (jak i cała Polska) położona jest w strefie cyrkulacji zachodniej. W ciągu roku zaznacza się dominacja wiatrów z kierunku północno – zachodniego i zachodniego (łącznie ok. 33,5% czasu w roku), oraz kierunków południowych (łącznie 39,2% czasu w roku). Wiatry wiejące z kierunków północnych i wschodnich są zjawiskiem stosunkowo rzadkim, występując przez ok. 18,4% czasu w roku. Udział cisz atmosferycznych osiąga 8,9% czasu w roku.

Średnia prędkość wiatru w okresie rocznym wynosi ok. 2,8 m/s, osiągając wartość maksymalną w okresie zimowym (styczeń 3,1 m/s), a minimalną w okresie letnim (sierpień 2,4 m/s). Generalnie można stwierdzić, że prędkość wiatrów w okresie rocznym jest wyrównana, a amplituda prędkości nie przekracza 0,9 m/s. Wiatry o największych prędkościach charakterystyczne są dla kierunków zachodnich i południowych, wiatry najłagodniejsze związane są z wiatrami z kierunków wschodnich.

Opady atmosferyczne

Średnia roczna suma opadów atmosferycznych w okolicach Ozimka (posterunek opadowy Grodziec) w okresie obserwacyjnym 1961 – 1980 wynosiła ok. 608 mm, utrzymując się poniżej średniej dla województwa (692 mm), ale nieznacznie powyżej wartości charakterystycznych dla centralnej części Polski (550 – 600 mm). Pora mokra, o największej ilości opadów atmosferycznych przypada na okres ciepły, pokrywający się z okresem wegetacyjnym V – VIII (315 mm), z obserwowanym maksimum w sierpniu (93 mm), pora sucha, o najmniejszej sumie opadów przypada na okres zimowy i wczesnojesienny XII – IV (211 mm), z minimum w marcu (37 mm). Maksymalne dobowe wartości opadów przypadają na sierpień (66.3 mm), minima dobowe występują w marcu (15.3 mm).

Opad śnieżny występuje przez ok. 41 dni w roku, przy średniej grubości pokrywy śnieżnej 21 cm (wartość maksymalna odnotowana została w 1963 r. – 53 cm). Liczba dni burzowych wynosi ok. 24 i jest wyższa niż na pozostałych terenach województwa (od 10 w rejonie Korfantowa do 23 w rejonie Głuchołaz).

Klimat lokalny – topoklimat

Klimat lokalny na obszarze opracowania kształtowany jest przez zespół warunków naturalnych, obejmujących m.in. rzeźbę terenu, pokrycie terenu, głębokość wód gruntowych, ilość i wielkość cieków wodnych, rodzaj gruntów.

Stosunkowo urozmaicona rzeźba terenu (obszar równiny wodno – lodowcowej, Dolina Małej Panwi i jej dopływów), zróżnicowanie hipsometryczne, występowanie elementów antropogenicznych, duży udział terenów leśnych i bliskość otwartych akwenów wodnych powoduje, że na terenie opracowania występują warunki pozwalające na wydzielenie obszarów zróżnicowanych pod względem klimatu lokalnego.

Generalnie, obszar opracowania, położony poza dolinami rzecznyymi, bezodpływowymi i z płytkim występowaniem wód gruntowych odznacza się korzystnym układem termiczno - wilgotnościowym i przeciwnymi warunkami solarnymi. Ten typ klimatu lokalnego charakterystyczny jest dla znacznej części terenu gminy.

Obszary o rzeźbie negatywnej, dolinnej i przydolinnej, z uwagi na obecność wody płynącej i płytkie występowanie wód gruntowych i podmokłości terenowych cechują się niekorzystnymi warunkami klimatu lokalnego, przejawiające się większą amplitudą temperatur dobowych, inwersyjnością termiczną, zaleganiem chłodnego powietrza, zwiększoną częstotliwością zamgleń i przymrozków.

Naturalny podział na lokalne strefy klimatyczne zaburzony został przez czynniki naturalne i antropogeniczne, przy czym największe znaczenie dla zaburzenia warunków w zakresie termiki i wilgotności posiadają obszary zwartej zabudowy miejskiej, nasycone sztucznymi powierzchniami o dużym współczynniku pochłaniania ciepła. Na obszarze tym, obejmującym centralną część miasta Ozimek wykształciły się warunki zbliżone do tzw. „wysp ciepła”. Zjawiskiem korzystnym dla modyfikowania warunków klimatycznych jest duży udział zwartych terenów leśnych, wyrównujących profil termiczny i wilgotnościowy w okresie dobowym i sezonowym, a także poprawiając własności bioklimatyczne.

Istotne znaczenie dla lokalnych warunków klimatycznych terenów zabudowanych wsi ma koncentracja zanieczyszczeń powietrza, w szczególności wskutek niskiej emisji zanieczyszczeń z lokalnych instalacji grzewczych i układu komunikacyjnego. W wyniku utrudnionych warunków przewietrzania i rozpraszania zanieczyszczeń występuje lokalne pogorszenie warunków higieniczno – sanitarnych. Warunki takie szczególnie utralają się w okresie letnim z uwagi na większy udział cisz atmosferycznych i słabych wiatrów.

Korzystne warunki przewietrzania panują na rozległych terenach odkrytych oraz w ciągach dolin rzecznych Małej Panwi, Libawy i Jemielnicy, pełniących funkcję ciągów wentylacyjnych dla obszaru gminy. Również otoczenie dużych zbiorników wodnych (Jezioro Turawskie) ma ujemny wpływ na lokalne zachwianie warunków wilgotnościowo – termicznych i zdrowotnych.

9.1.7. Warunki glebowe i rolnicza przestrzeń produkcyjna

Gleby gminy Ozimek stanowią cenny zasób środowiskowy, jednak ich ilość i jakość powodują, że zasób ten nie stanowi istotnego potencjału rozwojowego. Według regionalizacji glebowej województwa gmina położona jest w obrębie opolskiego regionu glebowo – rolniczego, gdzie dominują utwory piaskowe pochodzenia aluwialnego współczesnych i starszych tarasów akumulacyjnych, charakteryzujące się niską przydatnością dla produkcji rolnej.

W strukturze tej szczególną uwagę zwraca znaczący udział terenów zajętych przez użytki zielone, które stanowią ponad 38% gruntów rolnych oraz 11,6% całkowitej powierzchni gminy. Na terenie gminy nie występują gleby orne najlepszych klas, tj. klasy I, II oraz III a, a także użytki zielone klasy I i II. Gleby klasy III b zajmują niewielki areal 19 ha, co stanowi 0,4% terenów rolniczych. Dominują grunty orne słabe i najslabsze, tj. klasy V oraz klasy VI, które łącznie obejmują 1908 ha (84,3%) gruntów ornych. Grunty orne średniej jakości - klasy IV stanowią jedynie 177 ha (7,8%). W przypadku użytków zielonych dominują gleby klasy IV – 1044 ha (66,2%) oraz klasy V – 428 ha (27,1%). Mniejszy odsetek stanowią gleby klasy III – 113 ha (7,2%) oraz VI – 38 ha (2,4%).

Na obszarze gminy wyróżnia się gleby powstałe w wyniku procesów autogenicznych (gleby brunatnoziemne), semihydrogenicznych (czarne ziemie), hydrogenicznych (gleby bagienne i pobagienne), napływowych (mady) oraz antropogenicznych (gleby industrioziemne). Pod względem typologicznym dominują czarne ziemie, mady i gleby brunatne, w mniejszym udziale występują gleby płowe (pseudobielicowe) i mułowo – torfowe, śladowo torfowe. Struktura taka jest wypadkową uwarunkowań geologicznych, geomorfologicznych, hydrologicznych i klimatycznych

Jednymi z podstawowych elementów pozwalających określić predyspozycje rolnicze obszaru są kompleksy przydatności rolniczej. Kryteria definiujące kompleksy opierają się na właściwościach profilu glebowego takich jak struktura, zdolność retencjonowania wody i głębokość poziomu wody gruntowej, zawartość materii organicznej oraz inne cechy decydujące o produktywności. Ponadto warunki klimatyczne gleby, położenie w rzeźbie terenu, układ stosunków wilgotnościowych. Kompleksy przydatności rolniczej gleb można klasyfikować zatem jako typy siedliskowe przestrzeni rolniczej odzwierciedlające naturalną urodzajność gleb i ich przydatność dla upraw o różnym wymaganiach.

Jako kryterium uzupełniające siedlisk rolniczych dla każdego z kompleksów przedstawiono poniżej wskaźnik jakości i przydatności rolniczej gleb (powstały jako wypadkowa składników cząstkowych: rzeźby terenu, warunków agroklimatycznych, warunków wodnych, bonitacji i przydatności rolniczej gleb – określony jako tzw. wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej gruntów). Wskaźnik jakości gleb umożliwia obiektywny, ilościowy pomiar produktywności siedlisk glebowych (kompleksów) i dobrze charakteryzuje potencjał urodzajności gleby. Wartość powyższego wskaźnika dla gruntów ornych waha się od 18 dla najmniej urodzajnych gleb górskich do 95 dla gleb najbardziej urodzajnych, tak zwanego kompleksu pszennego bardzo dobrego.

Warunki agroklimatyczne są stosunkowo korzystne – wskaźnik ten dla gminy Ozimek wynosi 14,2 (w skali 16-punktowej). Wskaźnik rzeźby terenu (skala 10-punktowa) wynosi aż 9, gdyż w gminie dominuje rzeźba płaskorówninna, korzystna dla produkcji rolnej. Wskaźnik oceny warunków wodnych (skala 10-punktowa) wynosi 6,5 co pozwala wnioskować, iż warunki wodne są stosunkowo korzystne. Średni wskaźnik jakości i przydatności gleb dla gminy Ozimek wynosi jedynie 39, co pozwala stwierdzić, że warunki glebowe nie są korzystne dla produkcji rolnej.

Przeprowadzona ocena siedlisk rolniczych pozwala stwierdzić, iż na terenie gminy Ozimek nie notuje się występowania kompleksu pszenno-bardzo dobrego odznaczającego się najwyższą przydatnością rolniczą. Nie występuje również kompleks pszenno-wadliwy, który obejmuje gleby o średniej przydatności rolniczej.

Tabela 9.1.7. Wartości liczbowe wskaźnika jakości gleby dla poszczególnych kompleksów glebowych przedstawiono poniżej w uszeregowaniu od najbardziej do najmniej urodzajnych:

Kompleks przydatności rolniczej		Wartość wskaźnika jakości gleb	Przydatność rolnicza
Kompleksy glebowo-rolnicze gruntów ornych	Kompleks pszenno-bardzo dobry -1	95	duża
	Kompleks pszenno-dobry - 2	80	
	Kompleks żytni bardzo dobry - 4	70	
	Kompleks zbożowo-pastewny mocny – 8	64	średnia
	Kompleks pszenno-wadliwy – 3	61	
	Kompleks żytni dobry – 5	52	
	Kompleks zbożowo-pastewny słaby – 9	33	mała
	Kompleks żytni słaby – 6	30	
	Kompleks żytni bardzo słaby – 7	18	
Kompleksy trwałych użytków zielonych	Kompleks użytków zielonych bardzo dobrych i dobrych – 1z	80	duża
	Kompleks użytków zielonych średnich – 2z	50	średnia
	Kompleks użytków zielonych słabych i bardzo słabych – 3z	20	mała

Źródło: Opracowano na podstawie – Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Warszawa, 2004, Załącznik D.

Charakter siedlisk rolniczych wraz ze wskaźnikiem jakości gleby pozwala na jednoznaczne wyodrębnienie na terenie gminy Ozimek trzech podstawowych grup przydatności rolniczej:

- 1) **Kompleksy o dużej przydatności rolniczej** – obejmują siedliska o zbliżonych, najlepszych właściwościach agroekologicznych. Umożliwiają uzyskanie wysokich plonów bardziej wymagających roślin uprawnych oraz prowadzenie wysokoefektywnej produkcji rolnej dlatego też szczególnie w ich wypadku wskazane jest utrzymanie rolniczej formy użytkowania. Wskaźnik jakości gleb kompleksów wchodzących do grupy o dużej przydatności rolniczej kształtuje się powyżej 70, a zaliczono tutaj:

- a) **kompleks pszenny dobry** – reprezentowany jest przede wszystkim przez mady, wyjątkowo przez gleby brunatne właściwe lub bielcowe. Zajmuje niewielkie płyty terenu o łącznej powierzchni ok. 30 ha, położone na terenie sołectwa Antoniów, Krasiejów, Schodnia Stara, Szczedrzyk.
 - b) **kompleks żytni bardzo dobry** – odznacza się glebami w typie mad oraz czarnych ziem właściwych lub czarnych ziem zdegradowanych. Tereny wchodzące w skład kompleksu zlokalizowane są powszechnie na terenie całej gminy, w postaci niewielkich obszarowo płatów, w rejonie Antoniowa, Grodziec, Dańca, Schodni Starej, Schodni Nowej, Ozimka, Pustkowa, Dylaków i Biestrzynnika. Łączna powierzchnia kompleksu w granicach 140 ha.
 - c) **użytki zielone bardzo dobre i dobre** – reprezentowane są przede wszystkim przez mady rzeczne, wyjątkowo przez czarne ziemie zdegradowane. Stanowią niewielkie, izolowane płyty terenu, położone w dolinach rzecznych Małej Panwi i Jemielnicy, na terenie sołectwa Krasiejów, Krzyżowa Dolina i Szczedrzyk. Łączna powierzchnia kompleksu ok. 15 ha.
- 2) **Kompleksy o średniej przydatności rolniczej** – zalicza się tu kompleksy o zdecydowanie słabszych warunkach glebowych w porównaniu z kompleksami o dużej przydatności rolniczej. Przydatność użytkowa wykazanych siedlisk jest wypadkową czynników naturalnych (w tym klimatycznych) przy udziale zwiększonych nakładów prac agrotechnicznych. Niemniej kompleksy odznaczają się jeszcze względnie dużym potencjałem produkcyjnym i zaleca się utrzymanie ich w systemie użytków rolnych. Przeważnie siedliska wykazują głęboki poziom wód gruntowych i tym samym ich wartość użytkowa jest w dużym stopniu uzależniona od ilości i rozkładu opadów atmosferycznych. Wskaźnik jakości gleb kompleksów wchodzących do niniejszej grupy kształtuje się pomiędzy 50 a 64, a zaliczono tutaj:
- a) **kompleks żytni dobry** – jest to najpowszechniej występujący na terenie gminy kompleks glebowy (ok. 65 % powierzchni gleb), reprezentowany przez takie gleby jak mady, czarne ziemie zdegradowane, gleby brunatne właściwe lub wylugowane, ewentualnie gleby bielcowe. Kompleks występuje w sposób zwarty na całym obszarze gminy, zajmując w poszczególnych sołectwach od ok. 30 % (Schodnia Nowa) do ok. 83 % powierzchni gruntów ornych.
 - b) **kompleks zbożowo-pastewny mocny** – wykształcony jest na glebach w typie czarnych ziem właściwych i czarnych ziem zdegradowanych. Zasięg kompleksu praktycznie ogranicza się do niewielkich płatów terenu na północ od Doliny Małej Panwi oraz na terenie sołectw Krzyżowa Dolina i Szczedrzyk.
 - c) **użytki zielone średnie** – reprezentowane są przez szereg gleb mineralnych, a ponadto przez gleby organiczne: torfowe, murszowo-mineralne i mułowo-torfowe. Użytki zielone średnie wśród łąk zdecydowanie dominują powierzchniowo [ok. 98% arealu użytków zielonych], a występują na terenie całej gminy w różnych pod względem wielkości płatach. Występują również głównie w obrębie wszystkich obszarów dolinnych, a w większych zasięgach w dolinie Małej Panwi, Myśliń i Libawy, gdzie mają najczęściej duży walor przyrodniczy.
- 3) **Kompleksy o niskiej przydatności rolniczej** – zaliczane są tu kompleksy o glebach albo zbyt przepuszczalnych o luźnym składzie granulometrycznym albo gleby nadmiernie uwilgotnione. Tym samym uprawa jest znacznie utrudniona i silnie uwarunkowana klimatem, zwłaszcza opadami atmosferycznymi. Pomimo małej wartości użytkowej uprawniającej do zmiany gospodarki rolnej na inne rodzaje zainwestowania, siedliska te nieść mogą istotny potencjał przyrodniczy. Wskaźnik jakości gleb kompleksów wchodzących do niniejszej grupy kształtuje się pomiędzy 20 a 33, a są to:
- a) **kompleks żytni słaby** – reprezentowany jest przez szerokie spektrum gleb: brunatnych właściwych lub wylugowanych, mad, ewentualnie gleb bielcowych (pseudobielcowych), czarnych ziem zdegradowanych oraz murszowo-mineralne. Kompleks ten występuje w dużym rozproszeniu na terenie gminy, a największe powierzchniowo płyty zlokalizowane są w obrębie sołectw Grodziec, Mnichus, Krzyżowa Dolina, Chobie a także Krasiejów. Gleby tego kompleksu stanowią ok. 16,5% powierzchni gruntów ornych.

- b) **kompleks żytni bardzo słaby** – reprezentowany jest przez gleby w brunatne wylugowane a występuje jedynie w postaci kilku niewielkich powierzchni we wschodniej części gminy, głównie w rejonie Krasiejowa, Chobia, Grodzca i na pograniczu doliny Myśliny. Łącznie zajmują powierzchnię ok. 1% gruntów rolnych.
- c) **kompleks zbożowo-pastewny słaby** – wykształcony jest głównie na glebach w typie czarnych ziem zdegradowanych, w mniejszym stopniu na madach rzecznych. Występuje w rozproszeniu zajmując łącznie powierzchnię około 4,3% areалу gruntów ornych. W największych powierzchniach zalega w rejonie wsi Schodnia Nowa, Pustków, Antoniów.
- d) **kompleks użytków zielonych słabych i bardzo słabych** - występuje w niewielkich płatach i w rozproszeniu, głównie w obrębie doliny Małej Panwi. Odnacza się glebami w typie mad, w tym mad glejowych, gleb brunatnych wylugowanych oraz mułowo-torfowych. Zajmuje łączną powierzchnię ok. 1,1% gruntów rolnych, występując zwłaszcza w rejonie Szczedrzyka i Pustkowa.

Powyższa charakterystyka pozwala stwierdzić, iż na terenie gminy Ozimek dominują gleby średniej jakości, wchodzące do kompleksów 5 [przede wszystkim] i 8 kompleksu glebowego, a także do kompleksu użytków zielonych średnich (2z). Wymienione użytki zielone wśród łąk i pastwisk stanowią dominantę powierzchniową, gdyż zajmują około 97-98% wszystkich użytków zielonych. Gleby najlepsze kompleksu 2 – pszennego dobrego oraz 4 – żytniego dobrego, a także 1z - użytków zielonych bardzo dobrych i dobrych są rozproszone na terenie gminy i występują w postaci niewielkich płatów obejmujących łącznie ok. 7% gruntów rolnych. Gleby niskiej przydatności rolniczej wchodzące w skład kompleksu 6, 7, 9 oraz 3z zajmują łącznie ok. 21 – 23% areалу gruntów rolnych w tym ok. 1,1% użytków zielonych i w niektórych sołectwach zajmują znaczne powierzchnie, np.: Grodziec, Dylaki, Krasiejów, Krzyżowa Dolina.

9.1.8. Charakterystyka szaty roślinnej, flory oraz fauny

Na podstawie dostępnych danych literaturowych dotyczących flory i fauny można wnioskować o historycznych wartościach przyrodniczych terenu opracowania. Po porównaniu ich z dzisiaj notowanymi, rzeczywistymi walorami świata roślin i zwierząt można wysnuwać wnioski, co do kierunków przemian przyrodniczych obszaru.

Z terenu opracowania pochodzi szereg informacji historycznych dotyczących szaty roślinnej. Na podstawie analizy zmian populacji a także ilości stanowisk tzw. gatunków indykacyjnych, tj. charakterystycznych dla ekosystemów powszechnie uznawanych za cenne przyrodniczo można ocenić kierunki przemian w środowisku przyrodniczym.

Analizując dane historyczne pochodzące z obszaru opracowania zwracają uwagę doniesienia o stanowiskach gatunków roślin obecnie zagrożonych i rzadkich. Znamienne jest, że znaczna część z tej grupy taksonów, to organizmy higro- i hydrofilne, związane z biocenozami wilgotnych łąk oraz bagiennych borów.

Znaczącą stratą dla różnorodności florystycznej miasta była regulacja Małej Panwi. Największą jednak stratą w stanowi zanik zimoziola północnego, podrzenia żebrowca i widłaka spłaszczonego

Obecna sytuacja przyrodnicza obszaru opracowania nie jest stabilna, tzn. w dalszym ciągu obserwuje się ubożenie naturalnych, antropogenicznych i synantropijnych fitocenozy w najrzadsze, a co za tym idzie najcenniejsze elementy florystyczne. Nie są widoczne strukturalne zjawiska świadczące o poprawie sytuacji ważnych ekosystemów. Istotne jest zatem zintensyfikowanie działań z zakresu ekologizacji rolnictwa, w celu przyspieszenia odbudowy właściwych z punktu widzenia przyrodniczego struktur łąkowych i polnych biocenoz.

Na obszarze gminy Ozimek stwierdzono występowanie chronionych i rzadkich gatunków roślin. Część z nich znalazła się na wojewódzkiej „Czerwonej liście roślin naczyniowych województwa opolskiego” (Nowak A., Nowak S., Spalek K. 2008). W zależności od stopnia zagrożenia wydzielono następujące kategorie: RE – wymarły w regionie, CR - krytycznie zagrożony, EN - zagrożony, VU - narażony, NT – bliski zagrożeniu, LC - niższego ryzyka; Stwierdzono występowanie 10 gatunków roślin prawnie chronionych. Są to:

- 1) Chronione ściśle
 - a) Paprotka zwyczajna *Polypodium vulgare* LC;
 - b) Goryczka wąskolistna *Gentiana pneumnonanthe* EN;
 - c) Kukułka szerokolistna *Dactylorhiza majalis* NT;
 - d) Storczyk kukawka *Orchis militaris* CR;
 - e) Listera jajowata *Listera ovata* NT;
 - b) Macznica lekarska *Arctostaphylos uva-ursi* CR;
- 2) Chronione częściowo
 - a) Bluszcz pospolity - *Hedera helix*;
 - b) Grażel żółty - *Nuphar lutea*;
 - c) Kalina koralowa - *Viburnum opulus*;
 - d) Konwalia majowa - *Convallaria majalis*;
 - e) Kruszyna pospolita - *Frangula alnus*.

W gminie Ozimek występuje również wiele gatunków rzadkich i ginących zarówno w skali województwa, jak i regionu. Najciekawsze z nich to:

- 1) Skrzyp zimowy *Equisetum hyemale* VU;
- 2) Okrężnica bagienna *Hottonia palustris* LC;
- 3) Siedmiopalecznik błotny *Comarum palustre* NT;
- 4) Rzęśl hakowata - *Callitriche hamulata* VU;
- 5) Złoc łąkowa - *Gagea pratensis* NT;
- 6) Złoc polna - *Gagea arvensis* VU.

Ponadto na obszarze gminy występują chronione i zagrożone zbiorowiska roślinne w tym:

- 1) Zbiorowiska trwałych użytków zielonych, muraw, wrzosowisk i torfowisk:
 - a) łąka wilgotna - trzęślicowa *Molinietum medioeuropaeum*, stwierdzona w Krasiejowie.
 - b) łąka wilgotna - ostrożeńkowa *Cirsietum rivularis*, stwierdzona w Krasiejowie i w Szczedrzyku.
- 2) Zbiorowiska leśne i zaroślowe:
 - a) grądy środkowoeuropejskie *Galio sylvatici-Carpinetum* W większości przypadków są to zbiorowiska zubożałe pod względem florystycznym, fragmentarycznie wykształcone i pozbawione gatunków charakterystycznych. Spotkać je można w okolicach Ozimka i Krasiejowa.
 - b) łąg jesionowo-olszowy *Circaeo-Alnetum*, którego niewielkie, fragmentarycznie wykształcone płaty występują w okolicach Dylak, Krasiejowa i Poliwody.

Ostoje flory

Zróźnicowanie warunków florystycznych i fitosocjologicznych na terenie gminy pozwala na wyodrębnienie jednej ostoje florystycznych charakteryzującej się szczególnie wysokim nagromadzeniem stanowisk gatunków chronionych i rzadkich.

Lp.	Nazwa ostoje	Podstawowe walory	Zalecenia ochronne
1	Kompleks łąk z nieczynnymi gliniankami w Krasiejowie	siedlisko występowania goryczki wąskolistnej i kukułki szerokolistnej, dobrze wykształcone zespoły łąkowe oraz szuwarowe, na tym obszarze położony projektowany użytek ekologiczny	prowadzenie ekstensywnej uprawy, jednorocznego, późnoletniego koszenia, rezygnacja z odwadniających melioracji terenu. Utworzenie użytku ekologicznego

Walory faunistyczne

Pod względem różnorodności biologicznej fauny gminy Ozimek należy do gmin średnio bogatych. Zróżnicowanie warunków siedliskowych sprawia, że występuje tu dosyć dużo taksonów o różnorodnych wymaganiach względem środowiska przyrodniczego. Syntezę walorów faunistycznych z wyszczególnieniem ostoi fauny przedstawiono w poniższym zestawieniu.

Oznaczenia: DS – Dyrektywa Siedliskowa, DP – Dyrektywa Ptasia, odpowiednie numery przy skrótach oznaczających dyrektywę wskazują na numer załącznika, na którym znajduje się określony gatunek.

Tabela 9.1.8. Ostoje florystyczne i faunistyczne w gminie Ozimek

Lp.	Nazwa ostoi	Podstawowe walory	Zalecenia ochronne
1.	Kompleks stawów w Poliwodzie	miejsce rozrodu wielu gatunków płazów, m.in. kumaka nizinnego, ropuchy zielonej i rzekotki drzewnej oraz wielu gatunków ptaków wodno-błotnych i łąkowych. Obszar występowania wydry. DP1: zimorodek. DH2: kumak nizinny, wydra. DH4: gacek brunatny, jaszczurka zwinka, ropucha zielona, rzekotka drzewna	ochrona warunków przyrodniczych na terenach przyległych, dla których zmiany mogłyby skutkować degradacją siedliska. Prowadzenie ekstensywnej uprawy, jednorocznego, późnoletniego koszenia przylegających do stawów łąk, rezygnacja z odwadniających melioracji terenu w sąsiedztwie tego terenu
2	Kompleks łąk z nieczynnymi gliniankami w Krasiejowie (na zał.3 został wskazany szerszy obszar jako projektowany użytek ekologiczny „Glinianki”)	miejsce rozrodu wielu gatunków płazów, m.in. ropuchy zielonej i rzekotki drzewnej. Stanowisko łąkowe derkacza. Miejsce występowania gniewosza plamistego oraz wielu gatunków zwierząt typowych dla krajobrazu otwartego. DH4: gacek brunatny, gniewosz plamisty, jaszczurka zwinka, ropucha zielona, rzekotka drzewna	prowadzenie ekstensywnej uprawy, jednorocznego, późnoletniego koszenia, rezygnacja z odwadniających melioracji terenu. Utworzenie użytku ekologicznego.
3.	Projektowany użytek ekologiczny „Glinianka” (na zał.3 został wskazany szerszy obszar jako projektowany użytek ekologiczny „Glinianki”)	jest to malowniczo położona glinianka, będąca dowodem na dawne prace wydobywcze w tych okolicach. Na jej brzegu rośnie chroniony krzew - kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i> . W jej sąsiedztwie rośnie również okazała, proponowana do objęcia ochroną sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> . Występują tu również chronione gatunki zwierząt: żaba trawna <i>Rana temporaria</i> , żaba wodna <i>Rana esculenta</i> , zaskroniec <i>Natrix natrix</i> , żmija zygzakowata <i>Vipera berus</i> . Celem ochrony jest zachowanie unikalnych biotopów wodnych, walorów krajobrazowych oraz zasobów genowych chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt.	ochrona warunków przyrodniczych na terenach przyległych, dla których zmiany mogłyby skutkować degradacją siedliska. Prowadzenie ekstensywnej uprawy, jednorocznego, późnoletniego koszenia, rezygnacja z odwadniających melioracji terenu w sąsiedztwie tego terenu

4.	Mała Panew w Krasiejowie	miejsce rozrodu wielu gatunków ptaków, m.in. zimorodka, kaczki krzyżówki. Obszar występowania bobra i wydry. Stanowi najważniejszy korytarz ekologiczny gminy. DP1: zimorodek, ortolan. DH2: bóbr, wydra. DH4: gacek brunatny, orzesznica, jaszczurka zwinka, ropucha zielona, rzekotka drzewna	wprowadzenie nakazu zachowania i wzbogacania biocenoz leśnych, łąkowych, wodnych i zadrzewieniowych
----	--------------------------	---	---

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne gminy Ozimek

Powyższe ostoje zostały wskazane na poniższym załączniku graficznym

Tabela 9.1.8. Ostoje faunistyczne i florystyczne na terenie gminy Ozimek. Numery na mapie odpowiadają liczbie porządkowej w Tabeli 9.1.8

Źródło: Opracowanie własne

9.1.10. Stan czystości powietrza atmosferycznego

Powietrze atmosferyczne jest elementem środowiska naturalnego o szczególnym znaczeniu dla istnienia życia na ziemi. Ze względu na powszechność występowania i brak naturalnych barier dla przenikania substancji gazowych i pyłów jest ono odbiorcą dużego ładunku zanieczyszczenia. Łatwa dyfuzja i ruch mas powietrza umożliwiają rozprzestrzenianie się szkodliwych substancji na znaczne odległości, co uniemożliwia ograniczenie zanieczyszczenia do miejsca jego powstania.

Do powietrza dostawać mogą się różnego rodzaju zanieczyszczenia będące substancjami chemicznymi w postaci pyłów lub gazów, lub części czy też całe organizmy żywe. Mogą one być naturalnymi składnikami powietrza występującymi w nadmiarze lub nie występującymi w nim w stanie naturalnym.

Na obszarze Gminy Ozimek potrzeby cieplne odbiorców zaspakajane są przez:

- 1) energię cieplną z miejskiego systemu ciepłowniczego PGKiM Sp. z o.o.
- 2) energię cieplną z kotłowni lokalnych,
- 3) energię cieplną z indywidualnych źródeł energii.

Niska emisja na terenie Gminy Ozimek związana jest z indywidualnymi środkami ciepłowniczymi w gospodarstwach domowych, które w przeważającej ilości wykorzystują jako źródło energii węgiel kamienny, często gorszego gatunku. Spala się w nich także różnego rodzaju materiały odpadowe, w tym odpady komunalne, które mogą być źródłem emisji dioksyn, ponieważ proces spalania jest niepełny i zachodzi w niższych temperaturach. Lokalne systemy grzewcze i piece domowe praktycznie nie posiadają urządzeń ochrony powietrza. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową, związaną z okresem grzewczym.

Ponadto wpływ na zanieczyszczenie powietrza mają także lokalne przestarzałe kotłownie pracujące dla potrzeb centralnego ogrzewania oraz małe przedsiębiorstwa spalające węgiel w celach grzewczych i technologicznych. Nie posiadają one praktycznie żadnych urządzeń do ochrony powietrza. Głównym paliwem w sektorze gospodarki komunalnej jest węgiel o różnej jakości i o różnym stopniu zaszarczenia. Funkcjonujące w tym sektorze stare urządzenia grzewcze posiadają niską sprawność. Głównymi zanieczyszczeniami powietrza są dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla i pył.

Źródło emisji zanieczyszczeń do powietrza stanowi działalność przemysłowa zakładów produkcyjnych i usługowych funkcjonujących na terenie Gminy Ozimek. W omawianej Gminie źródłami zanieczyszczeń do powietrza jest emisja pyłów i gazów ze spalania paliw, pyły mechaniczne z działalności zakładów metalurgicznych, usług ślusarskich i stanowisk spawalniczych, a także lotne związki organiczne pochodzące ze stosowania farb i lakierów. Za emisję zanieczyszczeń z tego źródła odpowiedzialne są głównie podmioty gospodarcze działające na terenie Huty Małapanew Sp. z o.o., BAGLASS Poland Sp. z o.o. w Poznaniu (dawniej Huta Szkła Jedlice S.A.) i Ciepłownia PGKiM Sp. z o.o. Wspomniana ciepłownia uzyskała decyzję zezwalającą na udział w handlu uprawnieniami do emisji CO₂.

Kolejnym czynnikiem decydującym o stanie jakości powietrza jest emisja komunikacyjna, której największe stężenia lokują się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Zanieczyszczenia komunikacyjne (tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły z metalami ciężkimi) pogarszają jakość powietrza atmosferycznego oraz wpływają na wzrost stężenia ozonu w troposferze. Ponadto mniejsze znaczenie ma również zapylenie powstające na skutek zużywania się podzespołów pojazdów np. ścierania się opon czy klocków hamulcowych oraz zużywania się nawierzchni dróg.

Źródłem emisji niezorganizowanej na terenie Gminy Ozimek jest oczyszczalnia ścieków w Antoniewie, zamknięte składowisko odpadów komunalnych w Dylakach oraz procesy wypalania traw, ściernisk i nieużytków. Proces oczyszczania ścieków komunalnych wiąże się z emisją zanieczyszczeń gazowych, mikrobiologicznych oraz odorów. Produktami ubocznymi powstającymi podczas procesu oczyszczania ścieków jest biogaz zwłaszcza metan i dwutlenek węgla oraz substancje odorowe takie jak siarkowodór, amoniak, związki organiczne (merakaptany, kwasy tłuszczowe). Na urządzeniach technologicznych oczyszczalni ścieków rozwijają się mikroorganizmy takie jak:

wirusy, grzyby oraz bakterie, które wraz z pęcherzykami powietrza przedostają się do atmosfery. Źródłem emisji jest również zamknięte składowisko odpadów Dylakach. Są to gazy powstające podczas fermentacji materii organicznej – gaz wysypiskowy (metan, dwutlenek węgla i substancje odorowe tj. siarkowodór, amoniak i związki organiczne merakaptany i kwasy tłuszczowe), a także zanieczyszczenia mikrobiologiczne tj. bakterie, wirusy oraz grzyby.

Zwiększonego stopnia zanieczyszczeń można się spodziewać w okresie grzewczym, w granicach miasta oraz w ośrodkach o skoncentrowanej zabudowie, które nie są podłączone do sieci ciepłowniczej. Stan powietrza w Gminie jest dobry. Badania stanu powietrza przeprowadzane były dla całej strefy opolskiej w 2020 r. Strefa ta sklasyfikowana została pod kątem ochrony zdrowia w kategorii A (poziom stężenie nieprzekraczający wartości dopuszczalnej) i C stężenia substancji zanieczyszczającej powietrze na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne bądź poziomy docelowe, zaś pod kątem ochrony roślin w kategorii A.

Na terenie Gminy nie występuje zagrożenie promieniowaniem jonizującym. Jedynymi źródłami promieniowania jonizującego jest stacja telefonii cyfrowej.

Źródła zanieczyszczeń powietrza należy także upatrywać w rolnictwie - nasilenie erozji eolicznej, intensyfikacja pylenia z pól, kompostowanie, emisja produktów rozkładu materii organicznej, zanieczyszczenia powstające podczas użytkowania pojazdów i maszyn rolniczych oraz ogrzewania budynków, rozpylane pestycydy i cząstki nawozów sztucznych.

Innym zjawiskiem negatywnym, związanym z powietrzem jest zanieczyszczenie odorowe (gazami złowonnyimi). Na terenie gminy odory mają charakter lokalny i wiążą się głównie z działalnością rolniczą, m. in.: zbiorniki bezodpływowe ścieków i oczyszczalnie przydomowe, źle użytkowana i przechowywana gnojowica, fermy hodowlane zwierząt, źle posadowiona kanalizacja, składowiska odpadów.

Ocenę stopnia zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy Ozimek umożliwiają badania instalacji przeprowadzane przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Opolu. O klasie jakości powietrza decydowały przede wszystkim wyniki pomiarów stężeń pyłu zwieszonoego (PM_{2,5} i PM₁₀), NO₂, SO₂, CO, O₃.

Na terenie gminy w ramach sieci monitoringu zanieczyszczeń gazowych powietrza województwa, jest zlokalizowany jeden punkt pomiarowy. Pomiaru wykonywane są metodą pasywną i automatyczną. Punkt pomiarowy powietrza znajduje się w Ozimku na Placu Wolności (krajowy kod stacji: OpPASOzimPIWoln).

Tabela 3.10.1. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej z uwzględnieniem kryteriów ochrony zdrowia – klasyfikacja podstawowa

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
		SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃	As	Cd	Ni	BaP	PM _{2,5}
Strefa opolska	PL 1801	A	A	C	A	A	A	A ¹	A	A	A	C	A ²

¹ dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

² dla pyłu PM_{2,5} – poziom dopuszczalny II faza, strefa opolska uzyskała klasę C1

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w Województwie opolskim- raport wojewódzki za rok 2019 , GIOŚ

Wg oceny jakości powietrza w województwie opolskim gmina Ozimek leży w strefie opolskiej obejmującej całe województwo oprócz miasta Opole. Wg kryteriów ochrony zdrowia w 2019 r. stwierdzono w niej w przekroczenia poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu – zaliczono do klasy C.

Jest to poziom powyżej docelowego, co niesie dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych oraz opracowanie programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu, jeśli program nie był opracowany pod kątem określonej substancji.

Przekroczenie średniorocznego poziomu docelowego PM10 oraz przekroczenie poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu zawieszonego PM10 (24-godcz.) określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie opolskim w 2019 roku miało miejsce jedynie na obszarze miasta Ozimek.

Przekroczenie poziomu docelowego dla stężenia B(a)P określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie opolskim w 2019 roku występowało w mieście Ozimek oraz miejscowościach Krasiejów, Jedlice, Pustków, Schodnia, Nowa Schodnia, Szczedrzyk, Dylaki.

Przekroczenie wskaźnika O3 (OZ- Ochrona Zdrowia) poziom docelowy miało miejsce na obszarze całej gminy.

Ze względu na ochronę roślin w strefie opolskiej nie występowało przekroczenie dopuszczalnych wartości stężeń (NOx, SO2) – zaliczono do klasy A. Jednocześnie nie został dotrzymany poziom celu długoterminowego dla ozonu w kryterium ochrony roślin. Przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla wskaźnika O3 (OR Ochrona Roślin) miało miejsce na całym obszarze Gminy Ozimek.

9.1.11. Zagrożenia hałasem

Hałas

Zgodnie z § 11 i § 325 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U.2019 poz.1065 t.j.), budynki mieszkalne, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej należy sytuować w miejscach najmniej narażonych na występowanie hałasu i drgań, a jeżeli występuje przekroczenie wartości dopuszczalnych (określone w przepisach o ochronie przed hałasem i drganiami), należy stosować skuteczne zabezpieczenia np.: zachowanie odpowiednich odległości od źródeł uciążliwości, odpowiednie usytuowanie i ukształtowanie budynku, elementy amortyzujące drgania oraz osłaniające i ekranujące przed hałasem.

Hałas przemysłowy generowany jest przez zakłady produkcyjne i usługowe. Obejmuje dźwięki emitowane przez maszyny i urządzenia, procesy technologiczne, a także instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do tego rodzaju hałasu zalicza się także dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych np.: wentylatory i urządzenia klimatyzacyjne. Hałas ten ma charakter lokalny i występuje głównie na terenach sąsiadujących z zakładami przemysłowymi. Poziom hałasu jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od wykorzystywanych maszyn i urządzeń, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych oraz prowadzonych procesów technologicznych. Pomiar hałasu przemysłowego nie jest prowadzony systematycznie ani regularnie, zazwyczaj jest przeprowadzany w skutek interwencji.

Głównymi źródłami hałasu przemysłowego na terenie gminy Ozimek są zakłady zlokalizowane na terenie Huty „MAŁAPANEW” Sp. z o.o. oraz BAGLASS Poland Sp. z o.o. w Poznaniu (dawniej Huta Szkła Jedlice S.A.). Zgodnie z wynikami kontroli WIOŚ działalność tych zakładów powodowała przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu w środowisku, co warunkowało konieczność podjęcia działań ograniczających ponadnormatywną emisję. W chwili obecnej działalność prowadzona w Hucie „MAŁAPANEW” Sp. z o.o. nie powoduje zwiększonej emisji hałasu do środowiska. Ponadnormatywną emisję hałasu może jednak powodować działalność produkcyjna prowadzona przez przedsiębiorstwa znajdujące się na terenie byłej huty.

Zarówno zakłady prowadzące działalność gospodarczą na terenie huty nie posiadają decyzji na emisję hałasu do środowiska. Jedynie BAGLASS Poland Sp. z o.o. w Poznaniu w Jedlicach jest zaliczana do IPPC i z tego względu posiada pozwolenie zintegrowane, które obejmuje wszystkie aspekty środowiskowe. Należy zaznaczyć, że zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska przedsiębiorstwa prowadzące instalacje powodujące emisję hałasu do otoczenia nie powinny powodować przekroczeń dopuszczalnych standardów poza terenem, do którego posiadają tytuł prawny.

Hałas drogowy jest najpowszechniejszym i najbardziej uciążliwym źródłem hałasu. Koncentruje się wzdłuż szlaków komunikacyjnych tak, więc ma charakter liniowy. Na poziom tego hałasu wpływ ma przede wszystkim

natężenie ruchu, złożoność układu drogowego, a także stan nawierzchni dróg. Przez teren Gminy Ozimek przebiegają lub biorą początek następujące drogi:

- 1) droga krajowa: DK 46 relacji Kłodzko- Nysa- Opole- Częstochowa- Szczekociny,
- 2) droga wojewódzka: DW 463 relacji Zawadzkie - Ozimek- Bierdzany,
- 3) drogi powiatowe,
- 4) drogi gminne.

Duże natężenie ruchu pojazdów na terenie Gminy Ozimek jest główną przyczyną wysokiego poziomu hałasu na pierwszej linii zabudowy mieszkaniowej, usytuowanej wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Z powodu narastającego ruchu pojazdów ciężkich, przemieszczających się po głównych szlakach komunikacyjnych, poziom dźwięku w porze nocnej jest także znaczny. Największe natężenie ruchu występuje na DK 46 oraz na odcinku DW 463 pomiędzy DK 46 a Ozimkiem, gdzie w ciągu doby przejeżdża średnio ponad 8 tys. pojazdów.

Problem przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu komunikacyjnego dotyczy także miejscowości Grodziec. W 2006 r. GDDKiA wykonała przegląd ekologiczny, w ramach którego badano poziom hałasu komunikacyjnego, wielkość emisji do atmosfery zanieczyszczeń toksycznych pochodzących od spalin oraz ilość zawiesiny i substancji ropopochodnych wprowadzanych do wód i gleby. W wyniku tych badań zidentyfikowano na terenie całej wsi przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu komunikacyjnego w środowisku. Było to jedynie potwierdzenie zjawiska występującego we wszystkich jednostkach osadniczych usytuowanych przy drogach krajowych. Istotną inwestycją, która ograniczyłaby negatywny wpływ hałasu na mieszkańców, jest budowa obwodnicy wsi Grodziec.

Hałas kolejowy odgrywa zdecydowanie mniej znaczącą rolę od hałasu drogowego. Przez południową część gminy przebiega zelektryfikowana jednotorowa linia Opole-Ozimek-Tarnowskie Góry. Zagrożenie hałasem z transportu kolejowego ma charakter liniowy i jest odczuwalne w najbliższym otoczeniu torowisk. W odległości 5 m od torów ekwiwalentny poziom hałasu wynosi 60 dB(A) w porze dziennej i 53 dB(A) w porze nocnej. Szlak ten, ze względu na niewielkie natężenie przejazdów pociągów, nie stanowi istotnego źródła hałasu.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Źródłem pól elektromagnetycznych występujących na omawianym terenie są linie energetyczne, urządzenia elektroenergetyczne oraz stacje bazowa telefonii komórkowej. W przypadku stacji bazowych emitowane pola elektromagnetyczne znajdują się na wysokości ponad 30 m n.p.t., nie stwarzając zagrożenia dla okolicznych mieszkańców

Przez obszar gminy przebiega pięć napowietrznych linii przesyłowych wysokiego napięcia, o następujących relacjach:

- 1) dwutorowa relacji: Ozimek-Zawadzkie 1, Ozimek-Zawadzkie 2;
- 2) dwutorowa relacji Dobrzeń-Ozimek;
- 3) dwutorowa relacji: Groszowice-Ozimek;
- 4) dwutorowa relacji: Ozimek-Strzelce Opolskie, Ozimek-Kronotex;
- 5) jednotorowa relacji: Ozimek-Bierdzany.

Linie te, biorąc pod uwagę szerokość pasa technologicznego kolidują z zabudową mieszkalną w miejscowości Krasiejów, Krzyżowa Dolina, Ozimek oraz Biestrzynnik (Michalanka).

Energia elektryczna doprowadzana jest liniami napowietrznymi średniego napięcia 15kV, które wraz ze stacjami transformatorowymi są źródłem pól elektromagnetycznych. W przypadku linii energetycznych średniego oraz niskiego napięcia nie ma konieczności wyznaczenia pasa ochronnego.

Ewentualne oddziaływanie pól elektromagnetycznych nie przekracza ustalonego i wyłączono spod zabudowy pasa technicznego, wyznaczonego dla prawidłowej obsługi i konserwacji linii.

Komunikacyjne zagrożenia środowiska

Ruch pojazdów samochodowych oddziałuje na środowisko poprzez:

- 1) emisję zanieczyszczeń do atmosfery,
- 2) emisję hałasu i wibracji,
- 3) zagrożenia wypadkowe.

Rozwój systemu transportowego bardzo utrudnia bytowanie i stanowi zagrożenie dla wielu gatunków zwierząt. Ciągi komunikacyjne przechodzące przez tereny leśne i w dolinach praktycznie wszystkich rzek utrudniają naturalną wędrówkę zwierząt.

Szczególnym zagrożeniem był problem przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu komunikacyjnego w ciągu drogi krajowej Nr 46 w miejscowości Grodziec Dla tego też na odcinku przebiegającym przez gminę zastosowano urządzenia ochrony środowiska w postaci:

- 1) opracowaniu dokumentacji i wykonaniu dwóch słupów przeznaczonych na lokalizację fotoradarów w celu spowodowania rzeczywistego ograniczenia prędkości przejazdu przez wieś, a tym samym obniżenia hałasu o 1-2 dB,
- 2) wykonaniu elementów uspokojenia ruchu, tj. wykonaniu malowania zawężającego przekrój z 8 m do 7 m, łamiąc oś drogi odcinkami długości 200 m i skosami 30 m oraz montując tabliczki uchylnie z elementami odbłaskowymi. Celem tego działania jest wymuszenie zmniejszenia prędkości przejazdu na odcinku prostym we wsi.

9.1.12. Pola elektromagnetyczne

Źródłem pól elektromagnetycznych występujących na omawianym terenie są linie energetyczne, urządzenia elektroenergetyczne oraz stacje bazowa telefonii komórkowej.

Przez teren gminy Ozimek przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokich napięć 110 kV, takie jak:

- 1) dwutorowa relacji: Ozimek - Zawadzkie 1 o długości pierwszego toru 4628,4 m na terenie gminy oraz Ozimek - Zawadzkie 2 o długości drugiego toru 4628,0 m na terenie gminy,
- 2) dwutorowa relacji: Dobrzeń - Ozimek o długości 7399,4 m na terenie gminy,
- 3) dwutorowa relacji: Groszowice - Ozimek o długości 2571,9 m na terenie gminy,
- 4) dwutorowa relacji: Ozimek - Strzelce Opolskie o długości pierwszego toru 1715,5 m na terenie gminy oraz Ozimek - Kronotex o długości drugiego toru 1716,0 m na terenie gminy,
- 5) jednotorowa relacji Ozimek - Bierdzany o długości 10329,7 m na terenie gminy.

Linie te, biorąc pod uwagę szerokość pasa technologicznego kolidują z zabudową mieszkalną w miejscowości Krasiejów, Krzyżowa Dolina, Ozimek oraz Biestrzynnik (Michałanka).

Energia elektryczna doprowadzana jest liniami napowietrznymi średniego napięcia 15kV, które wraz ze stacjami transformatorowymi są źródłem pól elektromagnetycznych. W przypadku linii energetycznych średniego oraz niskiego napięcia nie ma konieczności wyznaczenia pasa ochronnego.

Ewentualne oddziaływanie pól elektromagnetycznych nie przekracza ustalonego i wyłączzonego spod zabudowy pasa technicznego, wyznaczonego dla prawidłowej obsługi i konserwacji linii.

W zakresie usług telekomunikacyjnych na terenie gminy Ozimek znajdują się sieci telekomunikacyjne, linie światłowodowe oraz radiowe łącza telekomunikacyjne. Mieszkańcy gminy posiadają nieograniczony dostęp do telefonii stacjonarnej. Na terenie Gminy Ozimek usługi telekomunikacyjne w dużej mierze świadczą operatorzy

telefonii komórkowych, których szybki rozwój spowodował wzrost źródeł emisji PEM w postaci stacji bazowych. Stacje te znajdują się na terenie gminy w:

- 1) Ozimku, ul. Powstańców Śląskich 3 – maszt Emitel,
- 2) Ozimku, ul. Powstańców Śląskich 5 - maszt Emitel,
- 3) Ozimku, ul. Brzezińska - maszt własny,
- 4) Ozimku, ul. Kolejowa 1 - komin ciepłowni miejskiej,
- 5) Grodzcu – maszt własny (przy boisku piłkarskim zespołu LZS Grodziec),
- 6) Grodzcu - maszt PTK Centertel (przy boisku piłkarskim zespołu LZS Grodziec),
- 7) Dylakach - maszt Plusa - oczyszczalnia Ścieków.

Stacje bazowe telefonii komórkowych są obiektami istotnymi z punktu widzenia ochrony środowiska. W otoczeniu anten stacji bazowych GSM, znajdujących się w Gminie, pola o wartościach wyższych od dopuszczalnych w praktyce występują w odległości do 25 metrów od anten na wysokości ich zainstalowania. Ponieważ anteny są instalowane na dachach wysokich budynków lub na specjalnie stawianych wieżach, nie stwarzają one zagrożenia dla mieszkańców

9.1.13. Zagrożenia poważnymi awariami

Na terenie Gminy Ozimek nie znajdują się zakłady o dużym i o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii. Potencjalnym źródłem poważnych awarii jest transport drogowy substancji niebezpiecznych, głównie paliw płynnych (LPG, benzyna, olej napędowy). Przypadki poważnych awarii przemysłowych mogą dotyczyć również wycieków substancji ropopochodnych w wyniku wypadków, kolizji drogowych lub kolejowych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska są związane z możliwością wystąpienia awarii bądź wypadków z udziałem substancji niebezpiecznych. Substancje niebezpieczne są przewożone przez teren gminy transportem drogowym oraz są magazynowane, głównie na terenach stacji paliw oraz zakładów przemysłowych.

Zagrożenia związane z nagromadzeniem substancji chemicznych, które w procesie spalania wytwarzają związki trujące występują na terenie zakładów działających w na obszarze Huty „MAŁAPANEW” w Ozimku oraz Huty Szkła „Jedlice” S.A. Ryzyko wystąpienia awarii dotyczy również obiektów i terenów stacji z etyliną, olejem napędowym i gazem propan-butan oraz gazociągu magistralnego Przywory – Ozimek.

Ponadto zagrożenie pożarowe na terenie gminy stwarza zwartość zabudowy budynków drewnianych i budynków o pokryciu łatwopalnym. Na terenach leśnych w rejonach zagrożonych pożarami przestrzennymi prowadzony jest monitoring zagrożeń, sprawowany przez służby nadleśnictw będących w kontakcie z jednostkami straży pożarnej. Do tego celu wykorzystywane są wieże obserwacyjne.

9.1.14. Gospodarka wodno-ściekowa

Wodociągi

Zaopatrzenie w wodę w Gminie Ozimek prowadzone jest przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o. o. w Antoniowie (PGiKM Antoniów). Obszar miasta i gminy jest w pełni zwodociagowany. Miasto Ozimek oraz wszystkie wioski gminy Ozimek posiadają sieć wodociagową o średnicach 80 – 250 mm o łącznej długości L = 147,4 km, w tym: na obszarze wiejskim 131,3 km i 16,1 km na obszarze miejskim. PGiKM Antoniów obsługiwało w 2019 r. 3453 połączeń do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania oraz 149 podłączeń do zakładów przemysłowych i innych obiektów użyteczności publicznej (w tym ok. 118 do podmiotów usługowo – produkcyjnych).

Według stanu na 31 grudnia 2019 r. w wodę zaopatrywanych jest 19 535 osób. Sieć wodociagowa na terenie gminy Ozimek ogólnie jest w stanie dobrym, przy czym część najstarszych odcinków sieci wodociagowej żeliwnej podlega wymianie.

Łączna aktualna wielkość produkcji wody pitnej wynosi 1,6 dam³/dobę. Zużycie wody na 1 mieszkańca w 2019 r. wyniosło 24,4 m³.

Tabela 13.2. Charakterystyka ujęć wodnych, z których korzysta ludność Gminy Ozimek

Użytkownik	Status prawny ujęcia (pozwolenie)	Rodzaj ujęcia ¹⁾	Status ujęcia ²⁾	Stratygrafia ³⁾	Cel poboru wody	Wielkość poboru wg pozwolenia:			Sposoby uzdatniania wody ⁴⁾
						a) średniodobowy (m ³ /d)	b) max. godzinowy (m ³ /h)	c) max. dobowy (m ³ /d)	
stacja <i>Biestrzynnik</i>	wodno – prawne	POD	E	Q	spożycie, socjalno – bytowy, produkcja	a) 451,0	b) 45,1	c) 654,0	Ż, O
stacja <i>Mnichus</i>	wodno – prawne	POD	E	Q	spożycie, socjalno – bytowy, produkcja	a) 230,0	b) 40,0	c) 364,0	Ż, Mn, N
stacja <i>Ozimek ul. Polna</i>	wodno – prawne	POD	E	Q	spożycie, socjalno – bytowy, produkcja	a) 553,0	b) 75,0	c) 773,0	Ż, Mn, N
stacja <i>Ozimek ul. Częstochowska</i>	wodno – prawne	POD	E	T	spożycie, socjalno – bytowy, produkcja	a) 1500,0	b) 100,0	c) 5000,0	Ż, O, N
stacja <i>Szczedrzyk</i>	wodno – prawne	POD	E	Q	spożycie, socjalno – bytowy, produkcja	a) 550,0	b) 57,3	c) 881,0	Ż, N

1) rodzaj ujęcia : POD – podziemne,

2) status ujęcia: E – eksploatowane,

3) stratygrafia: Q – czwartorzęd, T – trias

4) sposoby uzdatniania wody: N – napowietrzanie, Mn – odmanganianie, Ż – odżelazianie, O – odgazowanie

Źródło: WIOŚ w Opolu, Komunikat 2/W/2018 Pobór Wód w województwie Opolskim w 2017 r.

Na obszarze aglomeracji Ozimek znajdują się strefy ochronne ujęć wody oznaczone na rysunkach studium tj. Zał. 2 oraz Zał.3 jako „**Strefy ochrony od ujęć wód podziemnych**”.

Kanalizacja

W 2019 r. z instalacji kanalizacyjnej korzystało 87,1% mieszkańców gminy oraz 99,3% mieszkańców miasta.

Na terenie aglomeracji Ozimek znajduje się 145,4 km zbiorczej sieci kanalizacyjnej, w tym 99,7 km sieci grawitacyjnej. Nie planuje się budowy nowej sieci kanalizacyjnej.

Sieć kanalizacyjna sanitarna w gminie Ozimek ma łączną długość 176883,59 m i obejmuje swoim zasięgiem wszystkie miejscowości za wyjątkiem wsi: Pustków (16% skanalizowania miejscowości), Schodnia (10%) i Mnichus (0%), gdzie ścieki są zazwyczaj magazynowane w zbiornikach wybieralnych lub przepływowych. Biestrzynnik jest skanalizowany w 40%.

Ścieki z obszaru aglomeracji Ozimek oczyszczane są na oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów, zlokalizowanej w miejscowości Antoniów o średniej przepustowości wynoszącej 2 988 m³ /dobę. Aktualne obciążenie oczyszczalni ścieków to 1 693 m³ /dobę.

Średnia dobowo ilość ścieków komunalnych powstających na terenie aglomeracji Ozimek wynosi 1384,6 m³ /dobę, w tym 20,5 m³ /dobę ścieków powstających na terenie aglomeracji nieobjętych systemem kanalizacji zbiorczej, dla których zastosowane zostaną rozwiązania zapewniające taki sam poziom ochrony środowiska, jak w przypadku systemów kanalizacji zbiorczej. Na chwilę obecną nie planuje się budowy nowej sieci kanalizacyjnej.

Ścieki z obszaru aglomeracji Ozimek oczyszczane są na oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów, zlokalizowanej w miejscowości Antoniów o średniej przepustowości wynoszącej 2 988 m³ /dobę. Aktualne obciążenie oczyszczalni ścieków to 1 693 m³ /dobę, co, pozwala stwierdzić, iż wydajność obiektu jest wystarczająca.

Część ścieków komunalne dopływa do oczyszczalni z dzikich podłączeń lokalnych systemów kanalizacji deszczowej do kanalizacji sanitarnej, co stanowi ogromny problem dla funkcjonowania obiektu, dlatego konieczne jest ograniczenie przedostawania się wód przypadkowych do obiegu oczyszczalni. Drugi obiekt, należący do zakładu Huta Małapanew Sp. z o.o. posiada dwukomorowy, poziomy osadnik wód deszczowo-przemysłowych.

Odbiornikiem ścieków oczyszczonych z Antoniowa i Huty Małapanew Sp. z o.o. zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym jest rzeka Mała Panew.

Istotne jest przystosowanie procesu technologicznego oczyszczalni ścieków w celu pomniejszenia kosztów eksploatacji. W miejscowościach, gdzie przewidziany jest zorganizowany system odprowadzania ścieków, ważne jest wybranie przebiegu instalacji w rejonach, które zapewniają łatwy odpływ wód pościekowych do odbiorników oraz grawitacyjny dopływ ścieków do oczyszczalni.

Jednocześnie formą odprowadzania ścieków na terenie gminy jest również odprowadzenie ich do przydomowych zbiorników bezodpływowych bądź przydomowych oczyszczalni ścieków. Istnieje zatem konieczność rozbudowy zorganizowanego systemu kanalizacji przewodowej i oczyszczalni ścieków na obszarach zabudowy o intensywnej urbanizacji, dzięki czemu będzie możliwa likwidacja osadników i szamb bezodpływowych. Jednak część miejscowości w gminie to miejscowości rozproszone, tak więc dla nich budowa w przyszłości sieci kanalizacyjnej ze względów ekonomicznych jest bardzo kosztowna i nieuzasadniona ekonomicznie. Alternatywnym rozwiązaniem dla nich jest dalsze budowanie indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków.

9.1.15. Gospodarka odpadami

Efektami działalności gospodarczej i bytowej człowieka są odpady przemysłowe i komunalne. Główną metodą zagospodarowania odpadów jest ich składowanie na wysypiskach. Odzysk odpadów w całości bądź w ich części stanowi pierwszy i najważniejszy, po unikaniu ich powstawania element systemu gospodarki odpadami.

Zasady gospodarowania odpadami w gminie zostały określone w:

- 1) „Planie gospodarki odpadami dla województwa opolskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028”,
- 2) Uchwale Nr XXIV/225/20 Rady Miejskiej w Ozimku z dnia 28 września 2020 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Ozimek.

W gminie Ozimek w zakresie gospodarki odpadami wprowadzony został system bezpośredniego usuwania odpadów tzn. oparty o regularną usługę zbierania odpadów przy użyciu znormalizowanego sprzętu do gromadzenia i wywozu odpadów. Stosowany jest system „umowny” polegający na przekazaniu obowiązków w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi przedsiębiorcom posiadającym stosowne zezwolenia. Systemem usuwania odpadów został objęty cały teren gminy.

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami z zakresu gospodarki odpadami, gmina została zobligowana do zarządzania odpadami komunalnymi (odbiór, zagospodarowanie odpadów, wyznaczenie punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, zapewnienie odpowiedniego poziomu recyklingu, działalność informacyjna). Na zlecenie gminy zadania te będzie wykonywać wyłonione w przetargu przedsiębiorstwo. Podstawą systemu stała się selektywna zbiórka odpadów w zlokalizowanych na każdej posesji pojemnikach do tego przeznaczonych. Opady zielone mogą być kompostowane także we własnym zakresie.

Zbiórka odpadów wielkogabarytowych w sposób zorganizowany odbywa się sporadycznie. Powszechnie jest, tak jak w całym kraju wystawianie przez mieszkańców zużytych urządzeń przy pojemnikach na odpady. Powoduje to, że osoby trzecie rozbierają pozostawione urządzenia dla pozyskania surowców wtórnych, a do środowiska często przedostają się substancje niebezpieczne (freony, oleje).

Odpady komunalne z terenu gminy Ozimek odbierane są przez wyspecjalizowaną firmę, która wyłoniona została do realizacji niniejszego zadania w drodze przetargu. Zebrane odpady przekazywane są następnie do

instalacji przetwarzania odpadów. Wg. "Planu gospodarki odpadami dla województwa opolskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028" Gmina Ozimek należy do centralnego Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi.

Na terenie centralnego regionu istnieją 4 regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych: 1 instalacja MBP, 1 kompostownia oraz 2 składowiska, są to:

- a) Zakład Produkcji Paliwa Alternatywnego w Opolu - instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych,
- b) Kompostownia zlokalizowana przy składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Opolu
- c) Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Opolu
- d) Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Gogolinie

Odbiór nieczystości komunalnych od mieszkańców następuje według ustalonego harmonogramu. Na terenie Gminy Ozimek został również zorganizowany stacjonarny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowany w miejscowości Antoniów.

W przypadku gdy regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn, jako instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionu wyznacza się w pierwszej kolejności inne regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych z regionu. W sytuacji, kiedy w regionie nie ma innych regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, które można byłoby wyznaczyć jako instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionu, do obsługi wyznacza się instalacje spoza regionu. Decyzję o skierowaniu odpadów do instalacji przewidzianej do zastępczej obsługi podejmuje zarządzający regionalną instalacją do przetwarzania odpadów komunalnych, do której odpady miały pierwotnie trafić w porozumieniu z samorządem, z którego terenu pochodzą odpady.

Na terenie gminy Ozimek funkcjonuje Zakład Segregacji Odpadów Budowlanych i Komunalnych położony w Dylakach - GS – Recykling – Środowisko Sp. z o.o. Ponadto na terenie gminy zlokalizowane są dwa obiekty służące do odzysku i unieszkodliwiania odpadów:

- 1) Elektryczny piec łukowy do wytopu staliwa –zlokalizowany przy ul. Kolejowa 1, na terenie HUTY MAŁAPANEW Sp. z o.o.,
- 2) Instalacja do produkcji szkła opakowaniowego – zlokalizowana w Jedlicach, na terenie huty „Warta Glass Jedlice” S.A..

Ponadto na terenie Gminy Ozimek został zorganizowany stacjonarny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowany w miejscowości Antoniów. Do punktu każdy mieszkaniec może dostarczać odpady komunalne takie jak: zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane leki i chemikalia, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady budowlane i remontowe, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony.

Głównymi wytwórcami odpadów komunalnych są mieszkańcy gminy. Ich ilość jest uzależniona od liczby mieszkańców oraz poziomu życia na danym terenie. Wzrost stopy życiowej mieszkańców powoduje zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów oraz wpływa na zmianę ich składu.

Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca wyniosła w 2019 r. 276 kg.

Tabela 13.8. Zestawienie odpadów komunalnych zebranych na terenie miasta i gminy Ozimek w latach 2017 – 2019.

Lata	2017	2018	2019
Odpady zebrane w tonach	5 403,94	7 107,55	7 107,55
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku	1 229,96	3 206,86	2 548,34
Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	22,8%	45,1%	47,1%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, kwiecień 2021 r.

Składowanie odpadów stanowi zagrożenie dla jakości wód podziemnych, powierzchniowych oraz dla powietrza atmosferycznego. Szczególnie groźne są nielegalne składowiska (w tym „dzikie” wysypiska śmieci), które przyczyniają się do degradacji środowiska przyrodniczego. Jednak zgodnie z nowymi przepisami ryzyko powstawania nielegalnych wysypisk się zmniejszy.

Na obszarze gminy w obrębie Dylaki znajduje się nieczynne składowisko odpadów komunalnych. Okres jego eksploatacji przypadła na lata 1995- 2006 r. Cały teren przeznaczony na składowisko zajmuje powierzchnię ok. 11,2 ha. Powierzchnia kwatery eksploatowanej do 2006 roku a obecnie zrehabilitowanej wynosi ok. 1,9 ha.

9.2. Diagnoza stanu środowiska gminy

9.2.1. Tereny otwarte

Położenie geograficzne, ukształtowanie terenu oraz doliny rzek, mają znaczący wpływ na rodzaj i charakter zieleni występującej w Gminie Ozimek. Największą powierzchnię zajmują lasy oraz grunty orne, łąki oraz pastwiska, które ulegają sukcesywnemu zalesianiu. Naturalny system zieleni uzupełniony jest przez parki, skwery, cmentarze, sady oraz zielenią towarzyszącą zabudowie zagrodowej i mieszkaniowej. Tereny zieleni urządzonej pełnią funkcje rekreacyjne, ekologiczne i zdrowotne wpływając na łagodzenie lub eliminację uciążliwości życia na terenach zabudowy. Kształtują ponadto układy urbanistyczne, wprowadzają ład przestrzenny oraz nadają specyficzny i indywidualny charakter miejscowości.

System przyrodniczy gminy Ozimek ma charakter leśno-rolniczy, gdyż ponad połowę jej obszaru stanowią lasy (7277 ha lasów na 12 600 ha powierzchni całej gminy). Gmina należy do jednych z najbardziej zalesionych w województwie. Na przestrzenny układ form przyrodniczych, składają się:

- 1) duże, zwarte kompleksy leśne na skrzydłach doliny Małej Panwi, pełniące rolę lokalnych węzłów ekologicznych i oddziałujące na bezpośrednio przyległe obszary.
- 2) korytarze ekologiczne - elementy tranzytowe, składające się z mało zniekształconych, stanowiących połączenie rozproszonych kompleksów leśnych i zieleni śródpolnej, sprzyjający migracji flory i fauny i zapewnienie ciągłości przestrzennej dla sąsiednich ekosystemów.

Dotychczasowy sposób zagospodarowania terenów jest w dużym stopniu zgodny z uwarunkowaniami wynikającymi ze specyficznych cech środowiska gminy Ozimek. Tereny dolin rzecznych są głównie użytkowane jako łąki, pastwiska oraz lasy. Zabudowa mieszkalna położona w dolinach rzek może być narażona na niekorzystne warunki klimatyczne, związane z gromadzeniem się zanieczyszczeń, wpływem zimnego powietrza i znaczną wilgotnością powietrza. Warunki te mają niekorzystny wpływ na zdrowie mieszkańców.

Obszary otwarte czyli: pola uprawne, łąki, zadrzewienia, nieużytki, wody otwarte itp. oraz lasy zajmują znaczącą część terenu gminy. Większość z nich pełni rolę produkcyjną, stanowiąc podstawę funkcjonowania lokalnego rolnictwa, leśnictwa, ogrodnictwa, hodowli. Jednocześnie obszary otwarte pełnią coraz bardziej dostrzeganą i docenianą rolę pozaprodukcyjną związaną z tworzeniem bazy przyrodniczej gminy i walorów krajobrazu. Walory te coraz częściej mają już swój wymiar promocyjny i ekonomiczny jako potencjalne środowisko rozwoju nowych funkcji, jak na przykład usługi turystyczne.

Największe konflikty pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi i sposobem użytkowania terenu występują w obrębie obszarów narażonych na występowanie wezbrań. Niedopasowanie sposobu zagospodarowania terenu do jego naturalnych cech może w przyszłości powodować duże straty materialne, zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, a także może przyczyniać się do pogorszenia jakości i degradacji środowiska przyrodniczego.

Niezgodne z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi zagospodarowanie terenu występuje miejscami na terenach potencjalnie zagrożonych powodzią.

Na obszarze gminy występują 4 udokumentowane złoża kopalin, które nie podlegają obecnie eksploatacji.

9.2.2. Tereny zabudowy

Gmina Ozimek jest gminą miejsko-wiejską, co w bezpośredni sposób wpływa na sposób zagospodarowania przestrzeni i przeznaczenia pod poszczególne funkcje. Istniejące zagospodarowanie przestrzenne jest jednym z najistotniejszych czynników rzutujących na sformułowanie zasad przestrzennego rozwoju gminy.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna Ozimka kształtowała się przez wiele wieków i miały na nią wpływ uwarunkowania o różnej genezie. Do najważniejszych czynników należą: uwarunkowania historyczne, uwarunkowania przyrodnicze (w tym pokrycie terenu – lasy, ukształtowanie terenu) oraz trwałe elementy zagospodarowania zarówno naturalne jak antropogeniczne, takie jak: rzeki, drogi wysokich klas technicznych, tereny kolejowe, zamknięte tereny wojskowe, które stanowią bariery przestrzenne.

W Ozimku są nimi rzeka Mała Panew, droga krajowa 46, tereny kolejowe. Są one do przekroczenia jedynie w miejscach wyznaczonych przepraw: mostów, wiaduktów, przejść dla pieszych, przy czym linia kolejowa PKP stanowi barierę o relatywnie niskiej uciążliwości (sporadyczny ruch pociągów) i nie jest tak istotna jak DK 46.

Struktura przestrzenna Gminy Ozimek świadczy o tym, że powstała ona przez połączenie w jeden organizm jednostek osadniczych, miasta Ozimka i gmin wiejskich.

W strukturze gminy wyróżnia się 13 jednostek strukturalnych o następujących podstawowych funkcjach:

- 14) miasto Ozimek z Nową Schodnią – lokalny ośrodek wielofunkcyjny,
- 15) Antoniów – funkcja mieszkaniowa,
- 16) Biestryznik - funkcja rolnicza, osadnicza i znaczące predyspozycje do funkcji turystycznych (m.in. agroturystyka),
- 17) Chobie - funkcja rolnicza, osadnicza i predyspozycje do funkcji turystycznych (m.in. agroturystyka),
- 18) Dylaki - funkcja rolnicza, osadnicza i predyspozycje do funkcji turystycznych (m.in. agroturystyka),
- 19) Grodziec - funkcja rolnicza, osadnicza i znaczące predyspozycje do funkcji rekreacji i wypoczynku, funkcja wytwórcza,
- 20) Jedlice – funkcja przemysłowa oraz w niewielkim stopniu osadnicza,
- 21) Krasiejów - funkcja rolnicza, osadnicza i turystyczna,
- 22) Krzyżowa Dolina – funkcja rolnicza i predyspozycje do rozwoju funkcji agroturystycznej,
- 23) Mnichus – funkcja rolnicza i agroturystyczna,
- 24) Pustków – funkcja rolnicza,
- 25) Schodnia – funkcja rolnicza,
- 26) Szczedrzyk – funkcja osadnicza, wytwórcza, rolnicza i rekreacyjna.

W strukturze przestrzennej samego miasta dominują dwie funkcje terenów :

- 1) zabudowa mieszkaniowa z usługami różnego typu i różnej wielkości usytuowana po północnej i północno – zachodniej części miasta,
- 2) tereny zabudowy techniczno – produkcyjnej zlokalizowane na południe i południowy – zachód rzeki Mała Panew.

Ściśle związanymi z miastem są wsie: Antoniów, Krasiejów, Nowa Schodnia i Schodnia. Ze względu na praktyczne wyczerpanie się rezerw rozwojowych miasta (zwłaszcza w zakresie budownictwa mieszkaniowego), stanowią one naturalne zaplecze jego rozwoju miasta.

Procesy urbanizacyjne, zwłaszcza w ostatnim dwudziestolecu, wyrażające się m. in. rozwojem zabudowy mieszkaniowej wzdłuż głównych dróg spowodowały zatarcie wyraźnych granic pomiędzy niektórymi jednostkami. Zatarciu uległy granice pomiędzy miastem Ozimkiem i Schodnią, Antoniowem, Jedlicami, Krasiejowem oraz granice pomiędzy sołectwami Schodnia i Pustków czy Szczedrzyk i Pustków. Pozostałe sołectwa (wsie sołeckie) otoczone kompleksami terenów rolnych i lasów wyraźnie wyodrębniają się w strukturze gminy.

9.2.3. Uzbrojenie terenów

W granicach gminy niemal wszystkie tereny pełniące funkcje mieszkaniowe, usługowe, produkcyjne, pozostają w zasięgu sieci wodociągowej z systemu lokalnych wodociągów miejskich i wiejskich. Poziom zaspokojenia potrzeb jest oceniany pod względem ilościowym, jako wystarczający. Obszar miasta i gminy jest w pełni zwodociągowany. Stan techniczny sieci ocenia się jako dobry.

W mieście z kanalizacji korzystało w 2019 r, 99,3% mieszkańców gminy, natomiast w gminie jedynie 87,1%. Stan gospodarki ściekowej w Gminie Ozimek jest zadawalający. W miejscowościach nieposiadających, bądź częściowo posiadających kanalizację sanitarną odprowadzanie ścieków realizowane jest tam głównie w systemach indywidualnych, których uciążliwość jest tym większa im silniejszy jest stopień zurbanizowania terenu. Na terenie gminy funkcjonuje jedna gminna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Antoniów .

Przeważająca część obszaru gminy jest odwadniana przez spływ powierzchniowy do rzeki Małej Panwi . Funkcje odwadniające spełnia również system rowów otwartych i układ podziemnych urządzeń melioracyjnych.

Odbiorniki są uregulowane całkowicie lub częściowo i na ogół problemy z odprowadzaniem wód deszczowych w gminie nie występują. Lokalne podtopienia gruntów ornych i użytków zielonych na terenie gminy występują w dolinach niewielkich rzek, przy wysokich stanach wód.

Energia elektryczna dostarczana jest do gminy przez sieć napowietrzną magistralną średniego napięcia (15kV) i stację transformatorowo - rozdzielczą GPZ Ozimek oraz GPZ Bierdzany. Odbiorcy przemysłowi zasilani są ze stacji GPZ 110/15/15kV Małapanew. Do sieci magistralnych średniego napięcia łączących powyżej wymienione GPZ podłączone są stacje transformatorowe 15/0,4kV, z których zasilani są odbiorcy liniami elektroenergetycznymi niskiego napięcia. Istniejący system zasilania liniami 15kV zaspokaja obecne i perspektywiczne potrzeby elektroenergetyczne, przy założeniu umiarkowanego tempa rozwoju gminy i standardowych przerw w dostarczaniu energii.

Na obszarze Gminy Ozimek potrzeby cieplne odbiorców zaspakajane są przez: energię cieplną z miejskiego systemu ciepłowniczego PGKiM Sp. z o.o.. Ponadto na terenie gminy znajduje się kilkanaście niewielkich kotłowni lokalnych, które dostarczają ciepło na potrzeby budynków. System ciepłowniczy pozostałej części miasta i gminy oparty jest na indywidualnych źródłach ciepła - małych kotłowniach domowych, opalanych przede wszystkim, węglem i drewnem oraz w niewielu przypadkach olejem opalowym bądź gazem ziemnym ze zbiorników naziemnych. Z takich rozwiązań korzysta większość mieszkańców gminy w celu ogrzania pomieszczeń i podgrzania c.w.u.

Znaczna część zasobów mieszkaniowych charakteryzuje się niską wydajnością energetyczną budynków, a niski stan techniczny sprawia, że wydatki związane z bieżącym utrzymaniem wzrastają. Jednocześnie w ostatnich latach wzrasta liczba przeprowadzonych termomodernizacji obiektów prywatnych. Z uwagi na rozproszenie zabudowy, w przeważającej ilości zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej w dalszej perspektywie nie przewiduje się scentralizowanego systemu dostawy ciepła poza obszarem miasta Ozimek, głównie ze względów ekonomicznych.

Na terenie Gminy Ozimek zgazyfikowane jest miasto Ozimek. Gaz ziemny dostępny jest także częściowo na terenie miejscowości Schodnia oraz na terenie BA Glass Poland Sp. z o. o. Zakład w Jedlicach (dawniej Huta Szkła Jedlice S.A.).

10. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZAPISÓW STUDIUM

Skala i zakres dotychczasowych zmian w środowisku przyrodniczym gminy związane są z tempem jej rozwoju przestrzennego. Postępującą urbanizację części obszaru gminy równoważy proces ponownej sukcesji licznych gatunków flory i fauny na terenach otwartych w szczególności położonych w dolinach rzecznych.

Gmina Ozimek, gdzie od stuleci prowadzi się użytkowanie rolnicze gruntów, w szczególności prowadzone uprawy, warunkuje obecność występującej tu szaty roślinnej i fauny. W tej sytuacji czynnikami, które najsilniej wpływają na powiązania przyrodnicze ocenianego obszaru z otoczeniem są:

- 1) prowadzone prace agrotechniczne,
- 2) rodzaje upraw stosowanych na tutejszych oraz okolicznych polach,
- 3) obecność przydrożnych zadrzewień i zakrzaczeń,
- 4) intensywność prowadzonej gospodarki łowieckiej.

Rozwój przestrzenny prowadzi do zmian w strukturze przyrodniczej, zmiany te mogą występować jednak w określonych miejscach, przede wszystkim związanych z:

- 1) realizacją nowej zabudowy,
- 2) budową liniowych obiektów infrastruktury technicznej (dróg, gazociągów, wodociągów, kanalizacji oraz linii elektroenergetycznych),
- 3) eksploatacją surowców naturalnych.

W przypadku braku realizacji zapisów studium nie wystąpią znaczące zmiany w istniejącym stanie środowiska obszaru gminy. Należy jednak stwierdzić, że rozwój przestrzenny gminy postępuje również w sposób niezależny od zapisów studium, które nie stanowią aktu prawa miejscowego, w sposób określony odpowiednimi przepisami. Sporządzenie studium, a na podstawie tego dokumentu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub zmian tych dokumentów będzie służyć uporządkowaniu i ukierunkowaniu procesów rozwoju zabudowy co będzie miało wpływ na uporządkowanie struktury przestrzennej gminy, a co za tym idzie na ochronę wartości środowiska przyrodniczego jej obszaru.

11. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSÓB ICH UWZGLĘDNIENIA PRZY PRZYGOTOWANIU PROJEKTU STUDIUM

Zamieszczona poniżej analiza problemów ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu oraz sposobu ich uwzględnienia przy przygotowaniu projektu studium dotyczy licznej grupy aktów prawnych ustanawianych na poziomie międzynarodowym, wspólnotowym, wreszcie krajowym. Dla wskazania ich korelacji z zapisami projektu studium niezbędne jest zdefiniowanie zakresu oddziaływania zawartych w nich przepisów na zapisy analizowanego projektu. W poniższych podpodziałach dokonano takiej analizy w formie zestawień tabelarycznych, wskazujących związek poszczególnych aktów prawnych na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym z obowiązującymi przepisami krajowymi, oraz z konkretnymi zapisami projektu studium.

11.1. Problemy ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym

Polska uczestniczy na forum międzynarodowym w pracach organizacji, instytucji i konwencji, które mają na celu rozwiązywanie globalnych i regionalnych problemów ochrony środowiska oraz trwałego i zrównoważonego rozwoju. Jedną z form tej działalności jest przyjmowanie i realizacja zobowiązań określonych w międzynarodowych porozumieniach i konwencjach.

W poniższym zestawieniu zamieszczono analizę zgodności zapisów projektu studium z przepisami aktów prawnych dotyczących ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym.

Tabela 11.1 Analiza zgodności zapisów projektu studium z przepisami aktów prawnych dotyczących ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym

Akt prawny	Sposób uwzględnienia w projekcie studium
Konwencja o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych (Konwencja Berneńska z 19.09.1979 r.)	Wymienione akty prawa międzynarodowego ustanowiono dla ochrony szeroko pojętej bioróżnorodności na szczeblu międzynarodowym. Uwzględnienie w zapisach projektu podstawowych celów ustanowienia tych aktów prawnych nastąpiło poprzez przyjęcie ustaleń dla obiektów i obszarów
Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska z 23.06.1979 roku)	

Konwencja o różnorodności biologicznej z Nairobi z 22.05.1992 r.	chronionych na podstawie przepisów krajowych. Celem przyjętych ustaleń jest zachowanie ciągłości głównych korytarzy ekologicznych obszaru, terenów otwartych wód powierzchniowych, lasów, terenów rolnych, terenów korytarzy ekologicznych dolin rzecznych (m.in. w podrozdziale 4.1. oraz 4.11. w części kierunkowej studium).
Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości (Konwencja Genewska z 13.11.1979 r.)	Brak bezpośredniego związku. Zapisy projektu odnoszą się w sposób pośredni do działań mających na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, problematyka wymienionych aktów prawnych wykracza poza zakres merytoryczny studium.
Konwencja w sprawie ochrony warstwy ozonowej (Konwencja Wiedeńska z 22.03.1985 r.)	
Konwencja o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych z 22.03.1989 r. (Konwencja Bazylejska)	W ramach tego systemu w obszarze gminy odpady komunalne są zbierane i usuwane zgodnie z obowiązującymi przepisami szczególnymi, problematyka wymienionego aktu prawnego wykracza poza zakres merytoryczny studium.
Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UN FCCC) z 5.06.1992 r.	Brak bezpośredniego związku. Zapisy projektu odnoszą się w sposób pośredni do działań mających na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, problematyka wymienionego aktu prawnego wykracza poza zakres merytoryczny studium.
Konwencja o ochronie i użytkowaniu cieków transgranicznych i jezior międzynarodowych z dnia 17.03.1992r.	W projekcie nie odnotowuje się możliwości wystąpienie transgranicznego oddziaływania na środowisko w kontekście międzynarodowym.
Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (Konwencja z Espoo z 25.02.1991 r.)	
Konwencja EKG ONZ w sprawie społecznego dostępu do informacji, podejmowania decyzji i sądownictwa w ochronie środowiska (Konwencja z Aarhus z czerwca 1998 r.)	Niniejsza prognoza jest częścią postępowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, określonego przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Źródło: Opracowanie własne

11.2. Problemy ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym

Podstawy prawne do przeprowadzenia postępowania w sprawie tzw. strategicznych ocen oddziaływania na środowisko zostały określone w prawodawstwie Unii Europejskiej. Obowiązujące polskie przepisy prawne pozostają w zasadniczej zgodności z postanowieniami unijnej Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001), tzw. Dyrektywa SEA. Polskie prawo uwzględnia również przepisy dyrektyw dotyczących sieci obszarów NATURA 2000, tj. dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. WE L 103 z 25.04.1979 z późn. zm.) tzw. Dyrektywa Ptasia oraz dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, z późn. zm.) tzw. Dyrektywa Siedliskowa.

Ustawa Prawo ochrony środowiska oraz ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko uwzględnia zapisy następujących dyrektyw Wspólnoty:

- 1) dyrektywy Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 roku w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.198 z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne) oraz dyrektywy Rady 97/11/WE z dnia 3 marca 1997 roku zmieniająca dyrektywę 85/337/EWG w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne;
- 2) dyrektywy wodnej (Dz. U. UE L z 2000r. Nr 327, poz.1.) Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej;
- 3) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 roku w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne);
- 4) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 roku przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne);
- 5) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne);
- 6) dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim;
- 7) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 roku dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008).

Polskie prawodawstwo uwzględnia ponadto ustalenia:

- 1) dyrektywy 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 roku w sprawie odpowiedzialności za zapobieganie i naprawę szkód w środowisku (Dz. U. WE L 143/56 z 30.04.2004);
- 2) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 roku dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008);
- 3) dyrektywy Rady 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 roku w sprawie odpadów (Dz. Urz. WE L 194 z 25.07.1975, L 78 z 26.03.1991 i L 377 z 23.12.1991);
- 4) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE z dnia 25 czerwca 2002 roku odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz. Urz. WE L 189 z 18.07.2002).

W poniższym zestawieniu zamieszczono analizę zgodności zapisów projektu studium z przepisami aktów prawnych dotyczących ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym.

Tabela 11.2 Analiza zgodności zapisów projektu studium z przepisami aktów prawnych dotyczących ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym

Akt prawny	Sposób uwzględnienia w projekcie studium
Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. WE L 103 z 25.04.1979 z późn. zm.) tzw. Dyrektywa Ptasia	Wymienione akty prawa wspólnotowego ustanowiono dla ochrony szeroko pojętej bioróżnorodności na szczeblu międzynarodowym.

<p>Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, z późn. zm.) tzw. Dyrektywa Siedliskowa.</p>	<p>Uwzględnienie w zapisach projektu podstawowych celów ustanowienia tych aktów prawnych nastąpiło poprzez przyjęcie ustaleń dla obiektów i obszarów chronionych na podstawie przepisów krajowych. Celem przyjętych ustaleń jest zachowanie ciągłości głównych korytarzy ekologicznych obszaru, terenów otwartych wód powierzchniowych, lasów, terenów rolnych, terenów korytarzy ekologicznych (m.in. w podrozdziale 4.1. oraz 4.11.) w części kierunkowej studium</p>
<p>Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001), tzw. Dyrektywa SEA.</p>	<p>Niniejsza prognoza jest częścią postępowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, określonego przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.</p>
<p>Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 roku w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.198 z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne) oraz dyrektywy Rady 97/11/WE z dnia 3 marca 1997 roku zmieniająca dyrektywę 85/337/EWG w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne</p>	
<p>Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 roku przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne)</p>	
<p>Dyrektywa 2000/60/We Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej</p>	<p>Strategicznym celem Programu jest wzrost bezpieczeństwa przeciwpowodziowego z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju oraz niepogarszania stanu środowiska, a także poszanowaniem bogatych na tym obszarze zasobów przyrody.</p>
<p>Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 roku w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne)</p>	<p>Niniejsza prognoza jest częścią postępowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, określonego przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie</p>

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 roku przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne)	środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim.	Głównym celem Dyrektywy jest ustanowienie ram dla oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, w celu ograniczenia negatywnych konsekwencji dla zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, związanych z podwoziami na terytorium Wspólnoty. Na szczeblu krajowym jej przepisy realizują Wody Polskie. Na terenie gminy Ozimek występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) Prawa wodnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 624, 784.).
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 roku dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008).	Brak bezpośredniego związku. Zapisy projektu odnoszą się w sposób pośredni do działań mających na celu ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza, problematyka wymienionego aktu prawnego wykracza poza zakres merytoryczny studium.

Źródło: Opracowanie własne

11.3. Problemy ochrony środowiska na szczeblu krajowym

Dla potrzeb niniejszej prognozy dokonano ponadto analizy zgodności zapisów projektu studium z celami ochrony środowiska, ustanowionymi na szczeblu krajowym, brano pod uwagę zapisy Polityki Ekologicznej Państwa 2030, zgodnych z celami ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym. Analizę przygotowano w postaci zestawienia tabelarycznego, zamieszczonego poniżej.

Tabela 11.3. Cele Polityki Ekologicznej Państwa 2030 istotne z punktu widzenia zakresu merytorycznego projektu studium

Cele Polityki Ekologicznej Państwa istotne z punktu widzenia zakresu merytorycznego projektu studium	Zgodne	Niezgodne	Trudno zdefiniować	Brak związku	Sposób uwzględnienia celów Polityki Ekologicznej Państwa w projekcie studium
Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców (SOR)	X				Uwzględnienie istniejących form ochrony przyrody, unikanie wprowadzania nowej zabudowy na obszary o wysokich walorach
Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	X				Ochrona gleb wysokich klas bonitacyjnych przed wprowadzaniem nowej zabudowy. Gmina posiada uporządkowaną gospodarkę odpadami. Zasady dotyczące polityki gminy w zakresie gospodarki odpadami zostały określone w „Planie gospodarki odpadami dla województwa opolskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028”,.
Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska	X				Przeznaczanie pod zalesienie gruntów nieprzydatnych i mało przydatnych dla produkcji rolnej, z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody według przepisów odrębnych
Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych	X				Wskazanie w projekcie kierunków podejmowanych działań ograniczających hałas. Zapisy zalecające wprowadzanie zieleni izolacyjnej w strefach granicznych obszarów o różnych funkcjach, w których może wystąpić konflikt przestrzenny.
Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa	X				Nie dotyczy zakresu studium

Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska	X				Nie dotyczy zakresu studium
--	---	--	--	--	-----------------------------

Źródło: Opracowanie własne

12. ANALIZA PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY, W TYM PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW

12.1. Wpływ ustaleń projektu na obszar Natura 2000 oraz ich otoczenie

Na obszarze gminy znajduje się Obszar Natura 2000 Zbiornik Turawa PLB160004. Ustalenia projektu studium w przypadku obszaru nie przewidują żadnej ingerencji w ich integralność lub niekorzystny wpływ na przedmiot ich ochrony.

Cele działań ochronnych na Obszarze Natura 2000 Zbiornik Turawa PLB160004:

Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych
1) A008 zausznik	Poprawa parametru populacji do stanu niezadowolającego (U1)
2) A039 gęś zbożowa	Utrzymanie właściwego stanu (FV) parametru populacji
3) A053 krzyżówka	Utrzymanie właściwego stanu (FV) parametru populacji
4) A056 płaskonos	Nie dotyczy (nieznaczące występowanie w obszarze)
5) A145 biegus malutki	Utrzymanie właściwego stanu (FV) parametru populacji
6) A196 rybitwa białowąsa	Poprawa parametru populacji do stanu właściwego (FV)
7) A197 rybitwa czarna	Utrzymanie właściwego stanu (FV) parametru populacji

Tabela 12.2. Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony wg. Załącznika nr 3 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 10 grudnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Zbiornik Turawa PLB160004

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
	Istniejące	Potencjalne	
A008 zausznik	J02.04 - zalewanie - modyfikacje	F02.03 - wędkarstwo GO1 - sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji, uprawiane w plenerze G02.09 - obserwowanie przyrody	J02.04 - Brak adekwatnych siedlisk do gniazdowania spowodowany zbyt niskim stanem wód - poniżej 174,80 m n.p.m. Duże i gwałtowne wahania wód na zbiorniku Turawa w okresie lęgowym (od maja do lipca) mogą prowadzić do utraty lęgów. F02.03 - Niepokojenie i płoszenie ptaków dorosłych i piskląt w kolonii lęgowej. GO1 - Niepokojenie i płoszenie ptaków dorosłych i piskląt w kolonii lęgowej. G02.09 - Niepokojenie i płoszenie ptaków dorosłych i piskląt w kolonii lęgowej.

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ozimek

A039 gęś zbożowa	X - brak zagrożeń i nacisków	F02.03 - wędkarstwo GO1 - sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji, uprawiane w plenerze G02.09 - obserwowanie przyrody J02.04 - zalewanie – modyfikacje	X - Nie zidentyfikowano istniejących zagrożeń. F02.03 - Płoszenie przez człowieka odpoczywających w obrębie zbiornika ptaków w trakcie sezonowych migracji. GO1 - Płoszenie przez człowieka odpoczywających w obrębie zbiornika ptaków w trakcie sezonowych migracji. G02.09 - Płoszenie przez człowieka odpoczywających w obrębie zbiornika ptaków w trakcie sezonowych migracji. J02.04 - Nadmierne opróżnianie zbiornika z wody od jesieni do wiosny, skutkujące brakiem bezpiecznych miejsc odpoczynku i noclegu.
A053 krzyżówka	X - brak zagrożeń i nacisków	F02.03 - wędkarstwo GO1 - sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji, uprawiane w plenerze G02.09 - obserwowanie przyrody J02.04 - zalewanie — modyfikacje	X - Nie zidentyfikowano istniejących zagrożeń. F02.03 - Płoszenie przez człowieka odpoczywających w obrębie zbiornika ptaków w trakcie sezonowych migracji. GO1 - Płoszenie przez człowieka odpoczywających w obrębie zbiornika ptaków w trakcie sezonowych migracji. G02.09 - Płoszenie przez człowieka odpoczywających w obrębie zbiornika ptaków w trakcie sezonowych migracji. J02.04 - Nie obniżanie poziomu wody w zbiorniku w okresie letnim i jesiennym, skutkuje nie pojawianiem się obszarów błot stanowiących teren żerowania ptaków. Nadmierne opróżnianie zbiornika z wody od jesieni do wiosny, skutkuje brakiem bezpiecznych miejsc odpoczynku i noclegu.
A056 płaskonos	nie dotyczy (nieznaczące występowanie w obszarze)	nie dotyczy (nieznaczące występowanie w obszarze)	
A145 biegus malutki	X - brak zagrożeń i nacisków	F02.03 - wędkarstwo GO1 - sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji, uprawiane w plenerze G02.09 - obserwowanie przyrody J02.04 - zalewanie – modyfikacje	X - Nie zidentyfikowano istniejących zagrożeń. F02.03 - Płoszenie i niepokojenie ptaków w trakcie jesiennych wędrówek. GO1 - Płoszenie i niepokojenie ptaków w trakcie jesiennych i wędrówek. G02.09 - Płoszenie i niepokojenie ptaków w trakcie jesiennych wędrówek. J02.04 - Brak dogodnych miejsc żerowania z powodu zbyt wysokiego poziomu wód na Zbiorniku Turawa w okresie jesiennych wędrówek (sierpień – wrzesień).

A196 rybitwa białowąsa	J02.04 - zalewanie – modyfikacje	F02.03 - wędkarstwo G01 - sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji, uprawiane w plenerze G02.09 - obserwowanie przyrody K02.01 - zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	J02.04 - Brak adekwatnych siedlisk do gniazdowania spowodowany zbyt niskim stanem wód - poniżej 174,80 m n.p.m. Duże i gwałtowne wahania wód na zbiorniku Turawa w okresie lęgowym (od maja do lipca) mogą prowadzić do utraty lęgów. F02.03 - Niepokojenie i płoszenie ptaków dorosłych i piskląt w kolonii lęgowej. G01- Niepokojenie i płoszenie ptaków dorosłych i piskląt w kolonii lęgowej. G02.09 - Niepokojenie i płoszenie ptaków dorosłych i piskląt w kolonii lęgowej. K02.01 - Zarastanie dogodnych siedlisk lęgowych przez zarośla wierzbowe.
A197 rybitwa czarna	X - brak zagrożeń i nacisków	F02.03 - wędkarstwo G01 - sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji, uprawiane w plenerze G02.09 - obserwowanie przyrody	X - Nie zidentyfikowano istniejących zagrożeń. F02.03 - Płoszenie i niepokojenie ptaków w trakcie jesiennych i wiosennych wędrówek. G01 - Płoszenie i niepokojenie ptaków w trakcie jesiennych i wiosennych wędrówek. G02.09 - Płoszenie i niepokojenie ptaków w trakcie jesiennych i wiosennych wędrówek.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika nr 3 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 10 grudnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Zbiornik Turawa PLB160004

Analiza zgodności zapisów projektu studium z identyfikacją istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony nie wskazuje, aby ustalenia studium

Na podstawie analizy ustaleń projektu studium, planowane działania inwestycyjne nie powinny oddziaływać negatywnie na walory obszaru, gdyż projekt studium nie wprowadza na tym obszarze nowej zabudowy oraz zalesień.

12.2. Wpływ ustaleń projektu na Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie

Tabela 12.2. Ustalenia zawarte Uchwale Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2017) oraz sposób ich uwzględnienia w projekcie studium

§ 2. Na terenie obszarów, o których mowa w § 1, ustala się następujące działania:	Sposób uwzględnienia w projekcie studium
1) w zakresie czynnej ochrony ekosystemów leśnych: preferowanie działań zmierzających do zachowania i utrzymywania we właściwym stanie ochrony istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw na piaszkowych poprzez m.in. ekstensywne użytkowanie i niedopuszczanie do zarastania drzewami i krzewami otwartych przestrzeni	Wskazanie w projekcie kierunków ustaleń zawartych w Podrozdziale „3.4. Tereny lasów - kierunki i zasady kształtowania lasów i leśnej przestrzeni produkcyjnej” oraz podrozdziale 4.11.3.

<p>2) w zakresie czynnej ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych:</p>	
<p>a) przeciwdziałanie sukcesji łąk, pastwisk i torowisk poprzez m.in. ekstensywne użytkowanie (np. koszenie, wypas) lub mechaniczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów,</p> <p>b) ograniczanie zmiany użytkowania łąk i pastwisk na grunty orne bądź inne uprawy rolne,</p> <p>c) preferowanie ochrony roślin metodami biologicznymi,</p> <p>d) kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę oraz formowanie nowych założeń zieleni wiejskiej (zadrzewienia, zakrzaczenia, remizy śródpolne, parki wiejskie), e) zachowanie śródpolnych torowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych,</p> <p>f) zachowanie zbiorowisk wydmowych, muraw na piaszkowych i psiar,</p> <p>g) zachowanie zbiorowisk muraw kserotermicznych,</p> <p>h) realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torowisk, obszarów wodno – błotnych i obszarów źródłiskowych cieków,</p> <p>i) eksploatawanie surowców mineralnych w sposób minimalizujący negatywne oddziaływania na przyrodę,</p> <p>j) prowadzenie rekultywacji uwzględniającej potrzeby ochrony walorów przyrody ożywionej, nieożywionej oraz krajobrazu,</p> <p>k) przeciwdziałanie przerywaniu ciągłości korytarzy ekologicznych,</p> <p>l) preferowanie regionalnych stylów architektonicznych w zabudowie oraz zabudowy zachowującej historyczne kierunki przestrzennego rozwoju miejscowości,</p> <p>m) preferowanie zabudowy w zwartych układach ruralistycznych;</p>	<p>Wskazanie w projekcie kierunków ustaleń zawartych w Podrozdziale „3.4. Tereny lasów - kierunki i zasady kształtowania lasów i leśnej przestrzeni produkcyjnej” oraz podrozdziale 4.11.3.</p> <p>Wskazanie w projekcie kierunków ustaleń zawartych w Podrozdziale „4.3. Ochrona powierzchni ziemi – gleb„</p> <p>Wskazanie w projekcie kierunków ustaleń zawartych w podrozdziale „4.1. Ogólne kierunki i zasady ochrony środowiska przyrodniczego”</p> <p>Rozwój zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej, usługowej oraz produkcyjno-usługowej odbywać się będzie poprzez lokalizację zabudowy w obrębie obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach poszczególnych jednostek osadniczych oraz na nowo wyznaczonych obszarach rozwoju zabudowy wynikających z określonego zapotrzebowania.</p>
<p>3) w zakresie czynnej ochrony ekosystemów wodnych:</p>	
<p>a) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej,</p> <p>b) zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją,</p> <p>c) preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe,</p> <p>d) utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków,</p> <p>e) zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu.</p>	<p>Wskazanie w projekcie kierunków ustaleń zawartych w podrozdziale „4.1. Ogólne kierunki i zasady ochrony środowiska przyrodniczego”</p>

§ 3.1. W celu zachowania walorów obszarów, o których mowa w § 1 ust. 1, na ich terenie określa się następujące zakazy:	Sposób uwzględnienia w projekcie studium
1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko	Projekt studium nie dopuszcza realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w ramach OChK.
*2) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodno prawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo Wodne z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;	Projekt studium nie wyznacza nowej zabudowy w pasie szerokości 100 m od: a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodno prawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo Wodne z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;
**3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;	Wskazanie w projekcie kierunków ustaleń zawartych w podrozdziale „4.1. Ogólne kierunki i zasady ochrony środowiska przyrodniczego”
***4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów	Wskazanie w projekcie kierunków ustaleń zawartych w Podrozdziale 4.11.2
5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka	Wskazanie w projekcie kierunków ustaleń zawartych w podrozdziale „4.1. Ogólne kierunki i zasady ochrony środowiska przyrodniczego”
6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno - błotnych.	Wskazanie w projekcie kierunków ustaleń zawartych w podrozdziale „4.1. Ogólne kierunki i zasady ochrony środowiska przyrodniczego”

***2. Zakaz, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, nie dotyczy:**

- 1) obszarów zabudowy miast i wsi, w granicach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jeżeli przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody, w tym pełnią funkcję korytarzy ekologicznych i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu;
- 2) sztucznych zbiorników wodnych, za wyjątkiem: Zbiornika Nyskiego, Otmuchowskiego i Turawskiego;
- 3) siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego;
- 4) działek przeznaczonych pod zabudowę wyznaczonych w obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzjach lokalizacyjnych.

****3. Zakaz, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 3, nie dotyczy:**

a) zadrzewień śródpolnych, których usunięcie jest konieczne w celu przywrócenia użytkowania gruntów rolnych - krzewów do 10 lat lub drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza 35 cm w przypadku topoli, wierzb, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacjowej i platanu klonolistnego oraz 25 cm w przypadku pozostałych gatunków drzew.

*****4. Zakaz, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 4, nie dotyczy:**

obszarów, na których położone są złoża kopalin udokumentowane przed dniem wejścia w życie niniejszej uchwały i których dokumentacje zostały zatwierdzone przez właściwy organ administracji geologicznej.

Źródło: Opracowanie własne

12.3. Wpływ ustaleń projektu na stanowisko dokumentacyjne „Trias”

Dla ww. stanowiska obowiązują cele ochrony wskazane w Rozporządzeniu Nr 0151/P/1/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 20 stycznia 2003 r. w sprawie uznania za stanowisko dokumentacyjne. (Opole, dnia 24 stycznia 2003 r.)

Tabela 12.3. Ustalenia i zakazy zawarte w celach ochrony wskazanych w Rozporządzeniu Nr 0151/P/1/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 20 stycznia 2003 r. w sprawie uznania za stanowisko dokumentacyjne

§ 3. Na objętym ochroną obszarze, o którym mowa w § 1, wprowadza się zakazy:	Sposób uwzględnienia w projekcie studium
<p>1) prowadzenia działalności przemysłowej,</p> <p>2) świadomego niszczenia lub przekształcania obszaru, w tym zmiany przeznaczenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele nie związane z zachowaniem i zabezpieczeniem wartości przyrodniczych wybijrzyska paleontologicznego,</p> <p>3) zanieczyszczania gleby, w tym wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości,</p> <p>4) zaśmiecania obiektów i terenów wokół nich,</p> <p>5) wydobywania oraz zbioru skał i skamieniałości, za wyjątkiem prac naukowo-badawczych,</p> <p>6) zbywania oraz nabywania skał i skamieniałości lub ich części pochodzących z terenu objętego ochroną,</p> <p>7) przewożenia lub wywożenia skał i skamieniałości lub ich części pochodzących z terenu objętego ochroną, w celach innych niż naukowo-badawcze oraz wystawiennicze, bez uprzedniego uzyskania zgody Wojewody Opolskiego,</p> <p>8) wstępu na teren objęty ochroną w celach innych niż związane z prowadzeniem prac naukowych i dydaktycznych, zadań związanych z zabezpieczeniem terenu prac paleontologicznych (dozór) oraz realizacją obowiązków wynikających z ruchu zakładu górniczego,</p> <p>*9) budowy budynków i budowli, obiektów małej architektury trwale związanych z gruntem, jeżeli służą innym celom niż określone w §2 niniejszego rozporządzenia.</p>	<p>Ustalenia Studium, dla obszaru objętego ochroną, wskazują, że dla stanowiska obowiązują cele ochrony wskazane w Rozporządzeniu Nr 0151/P/1/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 20 stycznia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Opolskiego Nr 3, poz. 94).</p>

* § 2. Celem ochrony jest zabezpieczenie i zachowanie dla potrzeb naukowych i dydaktycznych skamieniałości, tj. szczątków prehistorycznych zwierząt o wybitnej wartości przyrodniczej, w tym dinozaurów, tekodontów i metopozaurów.

Źródło: Opracowanie własne

12.4. Wpływ ustaleń projektu na użytek ekologiczny „Antoniów”

Rozporządzenie Nr 0151/P/9/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne.

Akt prawny	Sposób uwzględnienia w projekcie studium
<p>§ 2. Na terenie użytków ekologicznych zabrania się:</p> <ol style="list-style-type: none">1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu,2) zmiany sposobu użytkowania ziemi,3) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,4) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby, w tym: wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego,5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,6) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno- błotnych,7) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych,8) budowy budynków, budowli, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony, bądź spowodować degradację krajobrazu.	<p>Zapisy studium wskazują, że na obszarze użytku ekologicznego obowiązują ustalenia zawarte we wskazanym rozporządzeniu.</p>

12.5. Wpływ ustaleń projektu na pomniki przyrody

Ochrona drzew pomnikowych ogranicza się do zapewnienia ustabilizowanych warunków w ich bezpośrednim otoczeniu. Zapisy studium nie powodują negatywnego oddziaływania na występujące w obszarze gminy pomniki przyrody, ustalenia tego dokumentu uznać za zgodne z Przepisami Rozporządzenia Wojewody Tarnobrzieskiego, na podstawie których powołano opisywane pomniki przyrody.

W stosunku do pomników przyrody obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych obowiązujących w zakresie ochrony przyrody. Ochrona pomników przyrody polega przede wszystkim na zapewnieniu możliwości ich istnienia aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu, jeśli nie stanowią zagrożenia dla ludzi bądź mienia. Dla drzew, stanowiących pomniki przyrody obowiązują działania ochronne określone przepisami szczególnymi.

Tabela 12.5. Analiza zgodności zapisów projektu studium z przepisami powołującymi pomniki przyrody w obszarze gminy Ozimek - Rozporządzenie Nr 0151/P/38/05 Wojewody Opolskiego z dnia 26 października 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.

Przepisy aktu prawnego	Sposób uwzględnienia w projekcie studium
<p>§ 3. W stosunku do pomników przyrody, o których mowa w § 1, wprowadza się następujące zakazy:</p> <p>1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektów objętych ochroną;</p> <p>2) uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;</p> <p>3) umieszczania tablic reklamowych.</p>	<p>W podrozdziale „4.11.5 Pomniki Przyrody” przyjęto następujące zapisy „Ochrona pomników przyrody polega przede wszystkim na zapewnieniu możliwości ich istnienia aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu, jeśli nie stanowią zagrożenia dla ludzi bądź mienia. Dla drzew, stanowiących pomniki przyrody obowiązują działania ochronne określone przepisami szczególnymi.”</p> <p>Sformułowany zapis ma na celu zachowanie aktualności zapisów w przypadku zmian Uchwał dotyczących pomników przyrody.</p>

Źródło: Opracowanie własne

13. SYNTETYCZNE ZESTAWIENIE POTENCJALNEGO WPŁYWU NA ŚRODOWISKO PLANOWANYCH ZAMIERZEŃ

13.1. Ogólna ocena oddziaływania poszczególnych typów przeznaczenia terenu

W przedstawionym poniżej zestawieniu zawarto syntetyczną ocenę potencjalnych środowiskowych skutków realizacji ustaleń studium.

Tabela 13.1.1. Charakterystyka oddziaływań

Typ oddziaływania	Rodzaje oddziaływań
+ - pozytywne	uporządkowanie struktury funkcjonalno- przestrzennej miejscowości (kontynuacja pasmowych układów zabudowy, unikanie lokalizacji zabudowy w oderwaniu od istniejących ośrodków), ochrona najcenniejszych obiektów przyrodniczych, ochrona przed powodzią, produkcja energii ze źródeł odnawialnych, ochrona wód podziemnych przed zanieczyszczeniem
- - negatywne	przekształcenia powierzchni ziemi, emisje zanieczyszczeń, wytwarzanie ścieków i odpadów, przekształcenia krajobrazu, ubytek gruntów wykorzystywanych rolniczo
Sposób oddziaływania	
B- bezpośrednie	pogorszenie stanu środowiska na skutek emisji pyłów i innych zanieczyszczeń komunikacyjnych i przemysłowych do atmosfery, wody lub gleby, zakłócenie akustyczne, przekształcenia krajobrazu, powierzchni ziemi
P- pośrednie	zaburzenia układu wód gruntowych w związku ze zmniejszeniem zdolności zasilania i retencji oraz odwadniania terenu, przekształcenia we florze i faunie na terenach objętych planowanym zainwestowaniem, szkody materiały wynikające z wyłączenia gruntów z produkcji rolnej
Zasięg czasowy	

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ozimek

Kt- krótkoterminowe	emisje hałasu i zanieczyszczeń do atmosfery w fazie budowy obiektów, zanieczyszczenia koloidalnymi cząstkami gleby wód spływających z naruszonej warstwy glebowej do zbiorników i cieków wód powierzchniowych
Dt- długoterminowe	hałas komunikacyjny i instalacyjny, emisja zanieczyszczeń do atmosfery, produkcja ścieków i odpadów, przekształcenia wizualnych wartości krajobrazu
St- stałe	przekształcanie powierzchni ziemi, wyłączenie z produkcji gruntów rolnych, niszczenie pokrywy roślinnej na powierzchniach zainwestowania (w tym powierzchni zabudowy, powierzchniach eksploatacji, w pasach drogowych), przekształcenia we florze i faunie terenów przewidzianych pod planowane zainwestowanie

Tabela 13.1.2. Syntetyczne ujęcie oddziaływania poszczególnych typów zagospodarowania na składowe środowiska cz. 1

Składowe środowiska	PRZEZNACZENIE TERENÓW										
	Tereny zabudowy wielofunkcyjnej o wysokiej intensywności MM	Tereny zabudowy wielofunkcyjnej o niskiej intensywności - M	Tereny zabudowy usługowej - U	Tereny zabudowy letniskowej i rekreacyjnej - ML	Tereny produkcyjno-usługowe o niskiej intensywności- PU	Tereny produkcyjno-usługowe - PP	Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych - RU	Tereny zieleni urządzonej - ZP	Tereny zieleni, rekreacyjno-usługowe - ZR	Tereny ogrodów działkowych - ZO	Tereny wód powierzchniowych - W
różnorodność biologiczna	- P U Dt	- P U Dt	- P U Dt	+/- P U Dt	- P U Dt	- P U Dt	- P U Dt	+ P U Dt	- P U Dt	- P U Dt	- P U Dt
ludzie	o	o	o	o	- B U Dt	- B U Dt	o	o	o	o	o
zwierzęta	- P U St	- P U St	- P U St	+/- P U Dt	- B U Dt	- B U Dt	- P U St	+ P U Dt	- P U Dt	- P U St	- P U St
rośliny	- P U St	- P U St	- P U St	+/- P U Dt	- P U Dt	- P U Dt	- P U St	+ P U Dt	- P U Dt	- P U St	- P U St
zasoby wodne	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
powietrze atmosferyczne i klimat	- P U Dt	- P U Dt	- P U Dt	+ P U Dt	o	o	- P U Dt	+ P U Dt	- P U Dt	+ P U St	+ P U St
powierzchnia ziemi i krajobraz	- B U St	- B U St	- B U St	+ P U Dt	- P U Dt	- P U Dt	- B U St	+ P U Dt	- B U St	+ P U St	+ P U St
zasoby naturalne	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	+ P U St
zabytki i dobra materialne	o	o	o	+ P U Dt	o	o	o	+ P U Dt	o	o	o
obszary Natura 2000	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o

Objaśnienia oznaczeń użytych w tabeli:

Typ oddziaływania: + - pozytywne - negatywne o - brak oddziaływania	Sposób oddziaływania: B- bezpośrednie P- pośrednie	Nasilenie oddziaływania: U- umiarkowane Ś- średnie Z- znaczne	Zasięg czasowy: Kt- krótkoterminowe, Dt- długoterminowe St- stałe
--	--	--	--

Tabela 13.1.3. Syntetyczne ujęcie oddziaływania poszczególnych typów zagospodarowania na składowe środowiska cz. 2

Składowe środowiska	PRZEZNACZENIE TERENÓW									
	Tereny cmentarzy - ZC	Tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej - IT	Tereny komunikacji kolejowej - KK	Tereny obsługi Komunikacji - KS	Tereny lasów - ZL	Tereny wskazane do zalesień - ZLz	Tereny dolinne wykluczone z zabudowy - ZD	Tereny rolnicze - R	Tereny przeznaczone pod lokalizację urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy powyżej 100 kW wraz z maksymalną dopuszczalną strefą	Granice Udokumentowanych złóż surowców mineralnych
różnorodność biologiczna	- P U Dt	- P U Dt	- P U Dt	- P U Dt	- P U Dt	- P U Dt	o	- P U Dt	- P U Dt	- P U Dt
ludzie	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
zwierzęta	- P U St	- P U St	- P U St	- P U St	- P U St	- P U St	+ P U St	- P U St	- P U St	- P U St
rośliny	- P U St	- P U St	- P U St	- P U St	- P U St	- P U St	+ P U St	- P U St	- P U St	- P U St
zasoby wodne	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
powietrze atmosferyczne i klimat	+ P U St	- P U Dt	- P U Dt	- P U Dt	+ P U St	+ P U St	+ P U St	+ P U St	+ P U Kt	- P U Dt
powierzchnia ziemi i krajobraz	+ P U St	- B U St	- B U St	- B U St	+ P U St	+ B U St	+ P U St	+ P U St	- B U St	- B Z St
zasoby naturalne	o	o	o	o	+ P U St	+ P U St	+ P U St	o	o	- B Z St
zabytki i dobra materialne	o	o	o	o	o	o	o	o	o	- B Z St
obszary Natura 2000	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o

Objaśnienia oznaczeń użytych w tabeli:

Typ oddziaływania: + - pozytywne - negatywne o - brak oddziaływania	Sposób oddziaływania: B- bezpośrednie P- pośrednie	Nasilenie oddziaływania: U- umiarkowane Ś- średnie Z- znaczne	Zasięg czasowy: Kt- krótkoterminowe, Dt- długoterminowe St- stałe
--	--	--	--

W powyższej tabeli wskazuje się na możliwość wystąpienia znaczącego oddziaływania na niektóre komponenty środowiska części zapisów analizowanego projektu studium. Dotyczą one **Granic udokumentowanych złóż surowców mineralnych**. Wystąpią one w przypadku rozpoczęcia wydobycia oraz.

Ustalenia projektu dla obszarów zabudowy różnych typów, opisanych w **Tabelach 13.1.2 oraz 13.1.3.**, określa się jako negatywne, pośrednie, umiarkowane, długotrwałe lub stałe. Rozwój zabudowy, realizowanej w odległości od obiektów i obszarów chronionych przepisami o ochronie przyrody będzie przebiegać kosztem zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej na terenach rolniczych, ubogich pod względem różnorodności biologicznej ze względu na monokulturową specyfikę prowadzenia upraw polowych w cyklach sezonowych.

Dla przeważającej powierzchni obszaru opracowania, stanowiących tereny otwarte, a więc terenów wód powierzchniowych, terenów rolniczych, lasów i innych terenów zieleni zakłada się pozytywne oddziaływanie przyjętych dla nich w studium zapisów na poszczególne komponenty środowiska. Sposób ich użytkowania nie ulegnie zmianom.

Studium zakłada możliwość rozwoju działalności związanych z pozyskaniem energii ze źródeł odnawialnych mocy przekraczającej 100 kW w granicach terenów oznaczonych na rysunku Studium (załącznik nr 3) - „Tereny przeznaczone pod lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW wraz z maksymalną dopuszczalną strefą oddziaływania”. Miejsce lokalizacji takiej inwestycji wraz ze strefą oddziaływania ponadnormatywnego, powinna zamknąć się w granicach, do których inwestor posiada tytuł prawny.

13.2. Wpływ na różnorodność biologiczną

Do bezpośrednich przyczyn zmniejszenia różnorodności biologicznej w obszarze opracowania, które mogą być spowodowane realizacją zapisów studium, zaliczyć można potencjalnie:

- 1) punktowe zmiany cech naturalnych ekosystemów powodowane przekształceniami powierzchni ziemi, eutrofizacją, odwodnieniem, zakwaszaniem gleb, skażeniami związkami chemicznymi bądź zmianami termicznymi oraz zjawiskiem sukcesji zmieniającej walory przyrodnicze,
- 2) przekształcenia struktury krajobrazu oraz likwidacja lub fragmentacja siedlisk przyrodniczych wskutek zmian sposobu użytkowania gruntów, budowę dróg,
- 3) presja populacji ludzkiej w wyniku urbanizacji, industrializacji,
- 4) niezrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych,
- 5) wprowadzanie do środowiska stresorów antropogenicznych- emisji zanieczyszczeń do powietrza, wód, gleb, nadmierna penetracja środowiska.

W projekcie studium uwzględniono następujące zagadnienia ochrony bioróżnorodności:

1) W stosunku do terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej

- a) ochrona przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze gruntów I – III klasy bonitacyjnej,
- b) wykorzystanie terenu na cele produkcji rolniczej i ograniczaniu przeznaczania na cele nierolnicze,
- c) poprawianie ich wartości użytkowej oraz zapobieganie obniżania ich produktywności,
- d) w miarę możliwości osłanianie istniejącej zabudowy uciążliwej dla środowiska, dysharmonijnej w krajobrazie pasmami zadrzewień i zakrzewień,
- e) przy budowie, rozbudowie lub modernizacji obiektów związanych z działalnością rolniczą, a także innych obiektów budowlanych, należy stosować takie rozwiązania, które ograniczają skutki ujemnego oddziaływania na grunty,
- f) dopuszcza się budowę obiektów budowlanych związanych funkcjonalnie z podniesieniem efektywności gospodarki rolnej,
- g) dopuszcza się budowę obiektów budowlanych i urządzeń związanych z prowadzeniem gospodarstw rolnych – z wykluczeniem budynków inwentarskich i zabudowy siedliskowej,
- h) utrzymanie istniejących zbiorników wodnych, łąk i pastwisk;
- i) przeznaczanie pod zalesienie gruntów nieprzydatnych i mało przydatnych dla produkcji rolnej, z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody według przepisów odrębnych,
- j) utrzymanie i wprowadzanie nowych zadrzewień śródpolnych oraz zachowanie w stanie naturalnym miedz w celu ograniczenia erozji wietrznej gleb,

- k) utrzymanie tras komunikacyjnych i ciągów infrastruktury technicznej, z dopuszczeniem ich uzupełnień w niezbędnym zakresie,
- l) modernizacja systemu melioracji w nawiązaniu do systemu nawadniania użytków rolnych,
- m) utrzymania istniejącej zabudowy nie wskazanej na Rysunku Studium, z możliwością powiększenia jej powierzchni użytkowej o ok. 20% poprzez przebudowę, rozbudowę, nadbudowę dla poprawy standardów mieszkaniowych,
- n) modernizację i odtwarzanie sprawności systemu melioracyjnego prowadzi się z maksymalnym ograniczeniem strat przyrodniczych, w szczególności w roślinności biologicznej zabudowy dolin rzecznych, roślinności turzycowiskowej i szuwarowej,
- o) kształtowanie korytarzy ekologicznych, w tym m.in.: utrzymanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość przyrodniczą, w tym m.in. przy wyznaczaniu ponadlokalnej infrastruktury komunikacyjnej i energetycznej,
- p) ochrona gleb pochodzenia organicznego, przed ich osuszaniem i zmianą sposobu użytkowania (zakaz ich przeznaczania na cele nierolnicze),
- q) ochrona lub odtworzenie strefy buforowej wzdłuż cieków i rowów, stanowiących element lokalnego i regionalnego korytarza ekologicznego,
- r) przeznaczenie części gruntów (oznaczonych na rysunku Kierunków) pod lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii.

2) W odniesieniu do kompleksach leśnych, terenach lasów ochronnych oraz terenach przeznaczonych pod dolesienia

- a) ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych lasów;
- b) prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z obowiązującym Planem Urządzania Lasu sporządzonym dla Nadleśnictwa Opole, Nadleśnictwa Strzelce Opolskie, Nadleśnictwa Turawa oraz obowiązującymi uproszczonymi planami urządzania lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa;
- c) utrzymanie zadrzewień śródpolnych, kształtowanie granicy polno-leśnej;
- d) zmniejszanie rozdrobnienia kompleksów leśnych poprzez powiększanie powierzchni leśnej - dolesienia (granice zasięgu terenów leśnych i zalesień, wyznaczonych na rysunku Studium należy uściślić na etapie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego mając na uwadze przepisy z zakresu ochrony środowiska, przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz ustawy o lasach);
- e) dopuszcza się realizację dodatkowych zalesień nie wyznaczonych na rysunku studium z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody według przepisów odrębnych – na glebach najniższych (V i VI) klas bonitacyjnych, w szczególności przyległych do lasów i stanowiących korytarze powiązań przyrodniczych;
- f) zalesianie należy dostosować do lokalnych warunków siedliskowych i krajobrazowych, wykorzystując przy tym istniejące zadrzewienia i zakrzaczenia;
- g) zalesienie terenów zmeliorowanych może nastąpić tylko w sytuacjach wyjątkowych przy braku alternatywnych rozwiązań po uprzednim dokonaniu przebudowy urządzeń melioracyjnych, w sposób umożliwiający ich prawidłowe funkcjonowanie na terenach oddziaływania, zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne;
- h) przy zagospodarowaniu wyznaczonych w Studium obszarów leśnych, przyjmuje się zasadę utrzymania dotychczasowego leśnego przeznaczenia gruntów, które uznaje się jednocześnie, jako wyłączone z zabudowy (za wyjątkiem obiektów, budynków oraz urządzeń związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej);
- i) dopuszcza się przeprowadzenie, w razie braku innych możliwości, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej (najlepiej z wykorzystaniem istniejących dróg, duktów i przecieków);
- j) w odniesieniu do dróg i szlaków stosuje się odpowiednio przepisy jak dla dróg dojazdowych i pożarowo-leśnych;

- k) eliminowanie kolizji lasów z innymi funkcjami terenów oraz zapewnienie lasom bezpieczeństwa pożarowego,
- l) prowadzenie właściwej gospodarki leśnej na terenie lasów ochronnych oraz w ich otoczeniu, nie powodującej osuszenia tych terenów oraz degradacji gleb;
- m) racjonalne udostępnienie lasów uwzględniające wymogi ochrony przyrody według przepisów odrębnych, dla celów rekreacji i turystyki – wyznaczenie tras i szlaków turystycznych, w tym umieszczenie pojemników na śmieci, ław, stołów, tablic informacyjno-edukacyjnych, wiat turystycznych itp.;
- n) rozwój urządzeń związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także niezbędnych urządzeń z zakresu gospodarki leśnej oraz komunikacji i infrastruktury technicznej warunkuje się spełnieniem wymogów w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu.

Projekt studium zachowuje w aktualnym użytkowaniu przeważającą część terenów wskazanych w waloryzacji przyrodniczej oraz opracowaniu ekofizjograficznym do pełnienia funkcji przyrodniczych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wskazanych do ochrony.

Mimo iż rozwój przestrzenny obszaru miasta i gminy w szczególności: budowa nowych dróg, urządzeń infrastruktury technicznej oraz wprowadzanie niewielkich obszarów nowej zabudowy na terenach otwartych w ramach korekty już wyznaczonych terenów zabudowy nie pozostanie bez wpływu na lokalne więzi i uwarunkowania przyrodnicze, funkcjonalne i kompozycyjne, wpływ ten pozostanie w znacznym stopniu ograniczony.

Zachowana pozostanie podstawowa struktura przyrodnicza obszaru opracowania, w szczególności:

- 1) ciągłość korytarzy ekologicznych,
- 2) struktura terenów otwartych, lasów i terenów wykorzystywanych rolniczo, stanowiących przeważającą część obszaru gminy.

13.3. Wpływ na ludzi

Realizacja studium nie będzie oddziaływać negatywnie na zdrowie i samopoczucie ludzi. Obszary związane z wykonywaniem aktywności potencjalnie uciążliwych, jak niektóre usługi, działalność produkcyjna, eksploatacja surowców mineralnych, prowadzona będzie z dala od obszarów stałego pobytu. Korekta terenów zabudowy mieszkaniowej również uwzględniają te zależności.

13.4. Wpływ na siedliska przyrodnicze, w tym świat zwierzęcy oraz florę

Utrzymanie istniejącego systemu ochrony przyrody w obszarze gminy będzie służyć zachowaniu i ochronie występujących tu siedlisk przyrodniczych oraz przebiegu głównych lokalnych korytarzy ekologicznych położonych na terenach leśnych w południowej części gminy oraz dolinach rzecznych.

Z punktu widzenia ochrony fauny, w tym w szczególności większych ssaków istotnym zagrożeniem dla warunków ich bytowania w środowisku pozostaje możliwość wytworzenia się tak zwanego efektu bariery. Chodzi tutaj o wytworzenie przeszkód w swobodnej migracji zwierząt, poprzez wznoszenie budynków i towarzyszących im terenów ogrodzonych. Obecny układ zabudowy miejscowości w granicach gminy posiada w niektórych miejscach cechy bariery ekologicznej i generuje w tym zakresie ograniczenie w swobodnej migracji fauny. Koncentrowanie planowanej zabudowy w nawiązaniu do istniejącego układu przestrzennego, które wynika z zapisów projektu sprzyja zachowaniu tego stanu rzeczy. Z jednej strony taki stan rzeczy utrwała występowanie efektu bariery, z drugiej jednak strony nie powiększa skali tego zjawiska, co należy odnotować jako pozytywny efekt wdrożenia zapisów projektu w życie.

Główną barierą przecinającą największy korytarz ekologiczny w gminie tj. GKPdC-6 (Puszcza Świętokrzyska - Dolina Wisły) jest droga krajowa nr 46 w miejscowości Grodziec. Nie posiada ona na obszarze gminy w obszarze korytarza przejścia dla zwierząt, które mogłoby być wykorzystywane przez duże oraz małe ssaki, płazy czy gady. Projektowane zagospodarowanie po obu stronach drogi w Grodźcu nie przewiduje

wprowadzenia nowej zabudowy w stosunku do obowiązującej edycji studium, która mogłaby pogorszyć drożność korytarza.

Jednocześnie bardziej szczegółowa ocena wpływu planowanej zmiany na zasoby przyrodnicze jest na etapie Studium gminy w znacznym stopniu utrudniona, chociażby z powodu, iż na tym etapie nie rozstrzyga się o zakresie realizacji inwestycji, które będą mogły być wdrażane po dokonaniu stosownych zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ozimek.

13.5. Wpływ na zasoby wodne

Rozwój zapisanych w projekcie studium nowych funkcji nie będzie znacząco oddziaływać na zasoby wodne gminy. Powstawanie nowych obszarów zabudowy zwiększy zapotrzebowanie na wodę do celów komunalnych, jednak gmina posiada w tym zakresie rezerwy znacznie przekraczającej jej dzisiejsze zapotrzebowanie.

Ważnym, pozytywnym efektem ubocznym urbanizacji z punktu widzenia ochrony zasobów wodnych jest częściowe uszczelnienie powierzchni gruntu (przez zabudowę, parkingi, drogi inne powierzchnie utwardzone) oraz wymuszona rozwojem przestrzennym rozbudowa gminnego systemu kanalizacji. Zarówno w przypadku zabudowy mieszkaniowej jak i usługowej czy techniczno- produkcyjnej przepisy szczególnie wymuszają na inwestorach takie działania, które minimalizują negatywne oddziaływanie przedsięwzięć na środowisko wodne. Sprzyjają również temu zapisy studium dotyczące kierunków rozwoju sieci infrastruktury technicznej, w tym komunalnych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych.

Znacznym zmianom nie ulegnie jakość wód na skutek odprowadzania wód opadowych z terenów dróg pod warunkiem wyposażenia ich w niezbędne urządzenie retencyjno-sedymentacyjne.

Warunkiem ograniczenia negatywnego oddziaływania na zasoby wodne przedsięwzięć opisanych w projekcie studium są przyjęte w projekcie ustalenia w zakresie:

- 1) ograniczania zasięgu nowej zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych,
- 2) włączenia obszarów zabudowy do sieci kanalizacyjnej.

13.6. Wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat

Ustalenia projektu studium mogą mieć wpływ na lokalne warunki klimatyczne. Wielkopowierzchniowe przekształcenia rzeźby terenu w ramach prowadzonej eksploatacji powierzchniowej surowców mineralnych mogą być przyczyną zmian charakterystyki przepływu mas powietrza, czego efektem mogą być zmiany w rozkładzie temperatur w przypowierzchniowych warstwach powietrza.

W przypadku realizacji nowej zabudowy na znacznych powierzchniach, zmiany klimatu lokalnego mogą zostać spowodowane zmianami bilansu cieplnego powierzchni na skutek zastąpienia powierzchni biologicznie czynnych terenami utwardzonymi lub zabudową, będą one jednak mieć wyłącznie lokalne znaczenie.

Dla części terenów planowanej zabudowy w zapisach projektu zakłada się wprowadzanie mieszanego przeznaczenia terenu, określonych w kierunkach zagospodarowania przestrzennego gminy. W Studium przedstawiono zgeneralizowany obraz użytkowania terenów miejskich oraz terenów wiejskich. Oznacza to, że określone na rysunkach przeznaczenie terenów wskazuje funkcję dominującą, a nie wyłączną. Może i musi być uzupełnione innymi funkcjami, które jednak nie mogą wchodzić w kolizję lub w konflikt z funkcją podstawową oraz pogarszać warunków koegzystencji. Ostateczne ustalenia granic terenów przeznaczonych do zabudowy będą dokonywane w ramach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Wydzielenie poszczególnych terenów w przepisach miejscowych planów ma na celu zapewnienie możliwości jednoznacznej kwalifikacji do rodzajów terenów określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w (Dz. U. Nr 120, poz. 826 z późn. zm.).

Ustalenia studium dopuszczając lokalizację nowej zabudowy przyczynią się do wzrostu emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Inwestycje te będą źródłami zanieczyszczeń energetycznych (ogrzewanie), technologicznych i komunikacyjnych.

Ocena skali tych emisji będzie możliwa w późniejszym etapie projektowania zabudowy, kiedy będzie znana jej przybliżona kubatura oraz rodzaje prowadzonych działalności. Źródłem emisji zanieczyszczeń i hałasu

pozostaną także poruszające się po drogach pojazdy mechaniczne. Uciążliwość akustyczna budowli drogowych posiada charakter liniowy.

Głównym źródłem hałasu komunikacyjnego pozostanie przebiegający przez obszar gminy odcinek drogi krajowej Nr46 oraz drogi wojewódzkiej nr 463. Ich oddziaływanie na tereny przyległe należy rozpatrywać głównie w kontekście emisji hałasu na tereny przyległej zabudowy, istniejącej i projektowanej.

Tabela 13.6. Potencjalny poziom natężenia dźwięku w otoczeniu dróg

Przykładowe źródła dźwięku	odległość od osi jezdni w m							
	4	8	16	32	64	128	256	512
	poziom ciśnienia akustycznego w dB (A)							
Droga w terenie zabudowanym	69	66	63	-	-	-	-	-
Droga w terenie otwartym	>75	75	70	65	60	50	45	40
Autostrada w terenie otwartym	>75	>75	>75	>75	65	60	55	50

W powyższej tabeli wykazano potencjalny poziom natężenia dźwięku w otoczeniu dróg. Dla potrzeb niniejszej prognozy, w zawartych w niej obliczeniach przyjęto następujące założenia:

- 1) emisja hałasu z pojazdów mechanicznych w ciągu drogi ma charakter liniowy, maleje geometrycznie o 5dB przy podwojeniu odległości od jego źródła,
- 2) typowe tło akustyczne w terenie zabudowanym wynosi 50dB, na terenach otwartych 45dB,
- 3) propagacja dźwięku następuje na terenie płaskim, otwartym, w tle akustycznym nie uwzględnia się siły wiatru.

Przyjęcie wymienionych wyżej, modelowych założeń umożliwia wskazanie potencjalnego, maksymalnego zasięgu hałasu na terenach przyległych do budowli drogowych, w rzeczywistości wartości te będą miały niższą wartość, ze względu na następujące okoliczności:

- 1) przeciętne siła wiatru w Polsce w głębi lądy wynosi 2,5- 5 m/s przy zastosowaniu tych wartości (lub wyższych) wystąpi zjawisko podniesienia poziomu tła akustycznego, w przypadku silniejszego wiatru można liczyć się z całkowitym lub częściowym pochłanianiem odgłosów drogi przez tło akustyczne,
- 2) na większości obszaru opracowania ukształtowanie terenu jest zbliżone do założonego modelu, zwarte kompleksy leśne mogą mieć wpływ na propagację dźwięku i ograniczenie zasięgu emisji na odcinkach dróg wojewódzkich, gminnych i powiatowych oraz drogi ekspresowej.
- 3) w bezpośrednim sąsiedztwie drogi występują naturalne i sztuczne bariery akustyczne, ograniczające rozprzestrzenianie się dźwięku w otoczeniu, należą do nich:
 - a) skarpy, nasypy,
 - b) kompleksy leśne,
 - c) grupy zieleni wysokiej,
 - d) istniejąca zabudowa.

Niemniej w części terenów przylegających bezpośrednio do dróg mogą wystąpić ponadnormatywne wskazania poziomu hałasu, dla zmniejszenia ich wpływu na otoczenie w opracowywanych na podstawie niniejszego studium miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić:

- 1) lokalizację zabudowy ograniczoną nieprzekraczalnymi liniami zabudowy, które umożliwiają posadowienie budynków w odległości uwzględniającej poziom hałasu liniowego przyległej drogi,
- 2) możliwość stosowania zieleni izolacyjnej jako barier akustycznych,
- 3) strefowanie rodzajów zabudowy- preferowanie zabudowy o funkcji m.in. usługowej, która przylegałaby bezpośrednio do drogi krajowej gdzie wykazano przekroczenie norm hałasu.

Większość terenów planowanej zabudowy mieszkaniowej leży poza zasięgiem oddziaływania hałasu wykraczającego poza wartości określone Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826 z późn. zm.). Jednocześnie do terenów potencjalnie narażonych na to oddziaływanie należy zaliczyć fragmenty wzdłuż projektowanej obwodnicy Grodzca wzdłuż drogi krajowej nr 46.

13.7. Wpływ na powierzchnię ziemi i krajobraz

W wyniku realizacji ustaleń projektu studium gminy dojdzie do przekształceń powierzchni ziemi, zarówno rzeźby terenu jak i warstwy glebowej. Zmiany ukształtowania powierzchni będą efektem prac budowlanych oraz eksploatacji surowców mineralnych. Skala tych przekształceń zależeć będzie od ukształtowania powierzchni terenu w konkretnym obszarze.

W przypadku wznowienia eksploatacji kopalni na terenie gminy Ozimek będzie następować w przyszłości znaczne oddziaływanie zapisów projektu na powierzchnię ziemi i krajobraz. Zjawiska te wystąpią w znacznej skali w porównaniu do terenów przyległych, jednak ich charakter będzie podlegał zmianom wynikającym z prowadzonych prac eksploatacyjnych a następnie rekultywacyjnych. Odsłonięcie znacznych pości rodziwego gruntu, związanych z przemieszczeniem nadkładu będzie miało charakter czasowy, po pracach rekultywacyjnych nastąpi przywrócenie warstwy glebowej, lub w przypadku rekultywacji prowadzonej w kierunku wodnym, stworzenia nowych zbiorników wodnych. W szerszym horyzoncie czasowym, na skutek prac prowadzonych przez człowieka, jak również postępujących procesów naturalnej sukcesji, nastąpi przywrócenie na opisywanym obszarze charakteru zbliżonego do naturalnego.

13.9. Wpływ na zasoby naturalne

Wyłączenie terenów z użytkowania rolnego i leśnego jest nieuchronnym procesem związanym ze zwiększaniem powierzchni zabudowy kosztem powierzchni biologicznie czynnych, w tym wypadku gruntów o rolniczym wykorzystaniu.

W obszarze opracowania występują złoża eksploatowane w przeszłości oraz przeznaczone zapisami projektu studium do eksploatacji w przyszłości. Eksploatacja zasobów naturalnych są procesem nieodwracalnym, w tym znaczeniu oddziaływanie zapisów projektu na zasoby naturalne w opisywanym obszarze należy zdefiniować na znaczące oddziaływanie. Ich skala i charakter wynika jednak ze znaczenia, jakie zasoby te prezentują dla gospodarki. Wydobycie surowców naturalnych w przypadku uzasadnienia ekonomicznego może stanowić ważny element gospodarki gminy.

13.10. Wpływ na zabytki i dobra materialne

Projekt studium zawiera następujące kierunki ochrony krajobrazu zakłada, iż w celu ochrony krajobrazu kulturowego należy zachować istniejące naturalne elementy krajobrazu obejmując je ochroną oraz zwrócić uwagę na nowo powstające budynki i próby zmian powierzchni ziemi tak, aby jak najmniej ingerowały w krajobraz.

Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami stanowi konstytucyjny obowiązek każdego obywatela, zaś samorząd terytorialny jest zobowiązany do zapewnienia w tym celu warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych. Na mocy przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się w szczególności ochronę zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia oraz wszelkie inne zainwentaryzowane wartości kulturowe, nie zawsze mające charakter i przymioty zabytku (np. krajobraz). Najwłaściwszy sposób ochrony zabytków należy ustalić na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Obiekty o szczególnych wartościach kulturowych i historycznych należy chronić poprzez odpowiednie działania konserwatorskie. Studium określa podstawowy kierunek tych działań w Rozdziale 5 części kierunkowej studium.

Studium zakłada ochronę prawną wszystkich występujących tu obiektów wpisanych do rejestru zabytków, gminnej ewidencji zabytków oraz zabytków archeologicznych. Z punktu widzenia ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego całość jego elementów posiada zapewnioną właściwą ochronę.

14. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W ZMIANIE STUDIUM

14.1. Rozwój zabudowy

Wyznaczanie terenów nowej zabudowy w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub na podstawie decyzji o warunkach zabudowy podlega opiniowaniu z organami ochrony środowiska. W przypadku wystąpienia konfliktów planowanego zainwestowania z chronionymi siedliskami flory, fauny lub innymi elementami środowiska podlegających ochronie należy rozważyć alternatywne usytuowanie obiektów w obrębie tej samej działki budowlanej w ramach projektu zagospodarowania działki stanowiącego część składkową projektu budowlanego. Alternatywnym rozwiązaniem pozostaje również wskazanie nowej lokalizacji.

Dzięki przyjętej w studium zasadzie koncentrowania nowej zabudowy w bezpośrednim otoczeniu terenów zabudowanych należy sądzić, że potencjalne konflikty przestrzenne na tym tle będą zjawiskiem rzadko występującym w skali obecnego zainwestowania obszaru gminy.

Poważnym ograniczeniem w rozważaniu alternatywnych lokalizacji dla obszarów zabudowy mieszkaniowej jest charakter dokumentu planistycznego, jakim jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Zasięg terenów rozwoju zabudowy jest pochodną wniosków właścicieli poszczególnych nieruchomości, którzy nie są zainteresowani alternatywą w postaci zmiany przeznaczenia konkretnych terenów, o które wnioskowali. Dlatego też jedynym możliwym rozwiązaniem, przy założeniu braku przeciwwskazań ekonomicznych, przyrodniczych, kulturowych czy krajobrazowych jest umieszczenie odpowiednich zapisów w projekcie, lub odstąpienie od nich w przypadku wystąpienia sytuacji konfliktowych.

14.2. Planowane urządzenia i sieci infrastruktury technicznej i komunikacji

W zakresie budowy sieci infrastruktury technicznej i dróg istnieje możliwość wariantowania przebiegu liniowych odcinków instalacji, których budowę przewiduje projekt studium na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w sposób umożliwiający minimalną ingerencję w siedliska przyrodnicze. Dotyczy to zarówno budowy dróg lokalnych i dojazdowych (których przebieg nie został jednoznacznie zdefiniowany w studium).

15. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM

Zgodnie w art. 51 ust. 2 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz.U. z 2021 r. poz. 247, 784) organ sporządzający projekt dokumentu przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Projekt studium zakłada, iż w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w stosunku do obszarów Natura 2000 należy brać pod uwagę zakazy określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody oraz indywidualne zapisy dla każdego z obszarów zawarte w planach zadań ochronnych, ustanawianych w drodze zarządzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz w planach ochrony ustanawianych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego ds. środowiska. Plany zadań ochronnych oraz plany ochrony zawierają ustalenia konieczne do uwzględnienia w projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W przypadku **Obszaru Natura 2000 Zbiornik Turawa PLB160004** studium wskazuje, iż na obszarze objętym, ochroną w ramach sieci Natura 2000 należy brać pod uwagę zakazy określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody oraz indywidualne zapisy dla każdego z obszarów zawarte w planach zadań ochronnych, ustanawianych w drodze zarządzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz

w planach ochrony ustanawianych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego ds. środowiska. Plany zadań ochronnych oraz plany ochrony zawierają ustalenia konieczne do uwzględnienia w projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Do zapisów zapobiegających negatywnym oddziaływaniom na środowisko należy zachowanie w stanie niezmienionym obiektów i obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów o ochronie przyrody, w szczególności **pomników przyrody**. Ochrona pomników przyrody w studium polega przede wszystkim na zapewnieniu możliwości ich istnienia aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu, jeśli nie stanowią zagrożenia dla ludzi bądź mienia. Dla drzew, stanowiących pomniki przyrody obowiązują działania ochronne określone przepisami szczególnymi.

Na terenie gminy znajduje się **Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie** stanowiący część wieloprzestrzennego systemu ochrony przyrody. Dla ww. obszaru chronionego krajobrazu obowiązują ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów, leśnych, nieleśnych, wodnych oraz zakazy wskazane w Ustalenia zawarte Uchwale Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2017).

Na obszarze **stanowiska dokumentacyjnego Trias** według zapisów studium obowiązują zakazy zgodnie z Rozporządzeniem Nr 0151/P/1/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 20 stycznia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Opolskiego Nr 3, poz. 94) wskazane w podrozdziale 4.11.4, natomiast na obszarach **użytków ekologicznych** obowiązują ustalenia zawarte w poszczególnych rozporządzeniach wymienionych w podrozdziale 4.11.5.

Zachowaniu tych obszarów służy również utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu terenów otwartych gminy, w tym lasów i terenów wykorzystywanych rolniczo. Środkami służącymi minimalizowaniu negatywnego oddziaływania tych zapisów na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego służy:

- 1) przeznaczanie pod zabudowę gruntów niższych klas bonitacyjnych, oraz terenów rolniczych leżących w otoczeniu istniejących ośrodków osadniczych,
- 2) rezygnacja z ujęcia w zapisach projektu przeznaczenia pod zabudowę gruntów położonych w oddaleniu od istniejącej zabudowy, nie mających możliwości włączenia w gminne sieci infrastruktury technicznej,
- 3) wprowadzenie w projekcie ograniczeń w zakresie parametrów kształtowania zabudowy, w tym maksymalnej intensywności zabudowy oraz określenia minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych terenów, na których dopuszcza się wprowadzanie zabudowy,
- 4) zapisy, iż w przypadku terenów powierzchniowej eksploatacji kopalin – rekultywacja tych terenów powinna nastąpić w kierunkach określonych w wydanych koncesjach.

Ograniczanie wpływu opisywanych działań wiąże się ściśle z przyjętym sposobem prowadzenia prac rekultywacyjnych na terenach wyłączonych z eksploatacji po zakończeniu prac wydobywczych. Odsłonięcie znacznych połączy rodzimego gruntu, związanych z przemieszczeniem nadkładu będzie miało charakter czasowy, po pracach rekultywacyjnych nastąpi przywrócenie warstwy glebowej, lub w przypadku rekultywacji prowadzonej w kierunku wodnym, stworzenia nowych zbiorników wodnych. W szerszym horyzoncie czasowym, na skutek prac prowadzonych przez człowieka, jak również postępujących procesów naturalnej sukcesji, nastąpi przywrócenie na opisywanym obszarze charakteru zbliżonego do naturalnego.

Zapisy projektu studium ustalają możliwość wprowadzania zalesień na terenach produkcji rolniczej o niższych klasach bonitacyjnych. Rozwój terenów leśnych można uznać na działania kompensujące przeznaczenie w zapisach projektu części terenów leśnych, które będą wyłączane z produkcji leśnej w związku z przeznaczeniem ich pod zabudowę (np. w miejscowości Krasiejów oraz Szczedrzyk).

16. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEVIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 741, 784, 922) organ sporządzający projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru dla którego został sporządzony.

Studium jest dokumentem planowania strategicznego, określając kierunki rozwoju gminy nie stanowi aktu prawa miejscowego. Ze względu na skalę opracowania 1: 10 000 treść ustaleń tego dokumentu jest ogólna i nie pozwala na bardziej szczegółowe rozpoznanie i analizy wyznaczonych obszarów funkcjonalnych. Analiza poszczególnych komponentów środowiska powinna opierać się na wskazaniu czy przyjęte kierunki rozwoju przestrzennego gminy pozwalają na zachowanie i ochronę środowiska w dostatecznym stopniu, czy w chwili jego oceny uwzględnione są obszary i obiekty przyrodnicze które uzyskały prawny status ochrony.

Monitoring skutków realizacji ustaleń studium jest niezbędny w celu określenia ewentualnego negatywnego wpływu oddziaływania zapisów tego dokumentu na wczesnym etapie jego realizacji, w celu zapewnienia możliwości podjęcia ewentualnych działań naprawczych. Może się odbywać na podstawie istniejącego systemu monitoringu (zgodnie z art. 10 ust. 2 dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko). Zaleca się, by opisywane analizy skutków realizacji ustaleń studium prowadzić w oparciu o:

- 1) monitoring zmian z sposobie zagospodarowania i użytkowania terenu przynajmniej raz na kadencję Rady Miejskiej, zgodnie art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przy pomocy analizy wskaźników dotyczących:
 - a) liczby wydawanych pozwoleń na budowę,
 - b) zmian w powierzchni zajętej przez poszczególne formy zagospodarowania terenu,
 - c) liczby samowoli budowlanych i przebiegu czynności związanych z ich likwidacją lub legalizacją w zakresie określonym przepisami szczególnymi;
- 2) objęcie monitoringiem następujących komponentów środowiska:
 - a) zmian zasięgu powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do zasięgu powierzchni zabudowy z zastosowaniem map pokrycia terenu (w okresie pięcioletnim),
 - b) klimatu akustycznego przy pomocy aktualizowanych map hałasu (w okresie pięcioletnim),
 - c) stanu czystości powietrza i wód powierzchniowych z zastosowanie przy pomocy raportów i monitoringu WIOŚ.

17. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

17.1. Charakterystyka streszczonego dokumentu

Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest obligatoryjnym elementem procedury jego sporządzenia i stanowi dokument, który może być wykorzystany przez organy i instytucje opiniujące i uzgadniające jego projekt jako źródło informacji służące dla podjęcia merytorycznych rozstrzygnięć w tej fazie prac nad studium.

Zakres przestrzenny projektu studium obejmuje cały obszar Gminy Ozimek w jej granicach administracyjnych, podstawą do jej sporządzenia jest uchwała Nr XXI/172/20 Rady Miejskiej w Ozimku z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ozimek.

Podstawą prawną opracowania prognozy są przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 247, 784, 922), w powiązaniu z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 741, 784, 922.), na podstawie których opracowano projekt studium.

Polska uczestniczy na forum międzynarodowym w pracach organizacji, instytucji i konwencji, które mają na celu rozwiązywanie globalnych i regionalnych problemów ochrony środowiska oraz trwałego i zrównoważonego rozwoju. Jedną z form tej działalności jest przyjmowanie i realizacja zobowiązań określonych w międzynarodowych porozumieniach i konwencjach. Podstawy prawne do przeprowadzenia postępowania w sprawie tzw. strategicznych ocen oddziaływania na środowisko zostały określone w prawodawstwie Unii Europejskiej. Obowiązujące polskie przepisy prawne pozostają w zasadniczej zgodności z postanowieniami unijnej Dyrektywy

Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001), tzw. Dyrektywa SEA. Polskie prawo uwzględnia również przepisy dyrektyw dotyczących sieci obszarów NATURA 2000, tj. dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. WE L 103 z 25.04.1979 z późn. zm.) tzw. Dyrektywa Ptasia oraz dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, z późn. zm.) tzw. Dyrektywa Siedliskowa.

Dokument ten stanowi opracowanie będące wynikiem przeprowadzenia postępowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, określonego przepisami wymienionej wyżej ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Celem niniejszej prognozy jest wykazanie możliwego wpływu realizacji projektu studium na środowisko przyrodnicze, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów i obiektów cennych przyrodniczo. Dokument opisuje wpływ poszczególnych działalności oraz typów przeznaczenia terenu (zarówno istniejących obecnie jak i planowanych w zapisach studium) na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, w szczególności:

- 1) różnorodność biologiczną,
- 2) ludzi,
- 3) siedliska przyrodnicze oraz florę,
- 4) świat roślinny i zwierzęcy,
- 5) zasoby wodne,
- 6) powietrze atmosferyczne i klimat,
- 7) powierzchnię ziemi i krajobraz,
- 8) zasoby naturalne,
- 9) zabytki i dobra materialne.

17.2. Charakterystyka obszaru opracowania

Gmina Ozimek jest gminą miejsko-wiejską położoną we wschodniej części województwa opolskiego, w powiecie opolskim.

Opisywana jednostka Od wschodu graniczy miejsko – wiejskimi gminami Dobrodzień i Kolonowskie, od południa z gminą Izbicko oraz miastem i gminą Strzelce Opolskie, od zachodu z gminą Chrząstowice, a od północy z gminami Zębowice i Turawa.

Od miasta wojewódzkiego siedzibę gminy – miasto Ozimek dzieli odległość ok. 20 km. Jednocześnie znajduje się ona ok. 90 km na północny- zachód od stolicy województwa śląskiego – Katowic.

Według Urzędu Statystycznego, strukturę terytorialną gminy stanowi 14 miejscowości (łącznie z miastem) tworzących 13 sołectw. Powierzchnia gminy wynosi ok. 123 km².

Gmina Ozimek jest gminą miejsko-wiejską, co w bezpośredni sposób wpływa na sposób zagospodarowania przestrzeni i przeznaczenia pod poszczególne funkcje. Istniejące zagospodarowanie przestrzenne jest jednym z najistotniejszych czynników rzutujących na sformułowanie zasad przestrzennego rozwoju gminy.

System przyrodniczy gminy Ozimek ma charakter leśno-rolniczy, gdyż ponad połowę jej obszaru stanowią lasy (7277 ha lasów na 12 600 ha powierzchni całej gminy). Gmina należy do jednych z najbardziej zalesionych w województwie.

Dotychczasowy sposób zagospodarowania terenów jest w dużym stopniu zgodny z uwarunkowaniami wynikającymi ze specyficznych cech środowiska gminy Ozimek. Tereny dolin rzecznych są głównie użytkowane jako łąki, pastwiska oraz lasy. Zabudowa mieszkalna położona w dolinach rzek może być narażona na niekorzystne warunki klimatyczne, związane z gromadzeniem się zanieczyszczeń, wpływem zimnego powietrza i znaczną wilgotnością powietrza. Warunki te mają niekorzystny wpływ na zdrowie mieszkańców.

Obszary otwarte czyli: pola uprawne, , łąki, zadrzewienia, nieużytki, wody otwarte itp. oraz lasy zajmują znaczącą część terenu gminy. Większość z nich pełni rolę produkcyjną, stanowiąc podstawę funkcjonowania

lokalnego rolnictwa, leśnictwa, ogrodnictwa, hodowli. Jednocześnie obszary otwarte pełnią coraz bardziej dostrzeganą i docenianą rolę pozaprodukcyjną związaną z tworzeniem bazy przyrodniczej gminy i walorów krajobrazu. Walory te coraz częściej mają już swój wymiar promocyjny i ekonomiczny jako potencjalne środowisko rozwoju nowych funkcji, jak na przykład usługi turystyczne.

Przeważająca część obszaru gminy jest odwadniana przez spływ powierzchniowy do rzeki Małej Panwi. Funkcje odwadniające spełnia również system rowów otwartych i układ podziemnych urządzeń melioracyjnych.

Struktura przestrzenna Gminy Ozimek świadczy o tym, że powstała ona przez połączenie w jeden organizm jednostek osadniczych, miasta Ozimka i gmin wiejskich.

W strukturze gminy wyróżnia się 13 jednostek strukturalnych o następujących podstawowych funkcjach:

- 1) miasto Ozimek z Nową Schodnią – lokalny ośrodek wielofunkcyjny,
- 2) Antoniów – funkcja mieszkaniowa,
- 3) Biestrzynnik - funkcja rolnicza, osadnicza i znaczące predyspozycje do funkcji turystycznych (m.in. agroturystyka),
- 4) Chobie - funkcja rolnicza, osadnicza i predyspozycje do funkcji turystycznych (m.in. agroturystyka),
- 5) Dylaki - funkcja rolnicza, osadnicza i predyspozycje do funkcji turystycznych (m.in. agroturystyka),
- 6) Grodziec - funkcja rolnicza, osadnicza i znaczące predyspozycje do funkcji rekreacji i wypoczynku, funkcja wytwórcza,
- 7) Jedlice – funkcja przemysłowa oraz w niewielkim stopniu osadnicza,
- 8) Krasiejów - funkcja rolnicza, osadnicza i turystyczna,
- 9) Krzyżowa Dolina – funkcja rolnicza i predyspozycje do rozwoju funkcji agroturystycznej,
- 10) Mnichus – funkcja rolnicza i agroturystyczna,
- 11) Pustków – funkcja rolnicza,
- 12) Schodnia – funkcja rolnicza,
- 13) Szczedrzyk – funkcja osadnicza, wytwórcza, rolnicza i rekreacyjna.

W strukturze przestrzennej samego miasta dominują dwie funkcje terenów :

- 1) zabudowa mieszkaniowa z usługami różnego typu i różnej wielkości usytuowana po północnej i północno – zachodniej części miasta,
- 2) tereny zabudowy techniczno – produkcyjnej zlokalizowane na południe i południowy – zachód rzeki Mała Panew.

Ściśle związanymi z miastem są wsie: Antoniów, Krasiejów, Nowa Schodnia i Schodnia. Ze względu na praktyczne wyczerpanie się rezerw rozwojowych miasta (zwłaszcza w zakresie budownictwa mieszkaniowego), stanowią one naturalne zaplecze jego rozwoju miasta.

17.3. Synteza zapisów analizowanego projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennej gminy

W toku realizacji zapisów studium dojdzie do zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów. W największym stopniu zmiany te będą dotyczyć powiększania się terenów zabudowy kosztem terenów wykorzystywanych rolniczo.

Podstawowe przeznaczenia, w tym typy zabudowy, tworzące elementy docelowej struktury obszaru gminy tworzą tereny:

- 1) Tereny zabudowy wielofunkcyjnej – M
- 2) Tereny osadnictwa wiejskiego – MN,
- 3) Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej – MU;
- 4) Tereny zabudowy usługowej U;
- 5) Tereny zabudowy lotniskowej i rekreacyjnej;
- 6) Tereny produkcyjno-usługowej o niskiej intensywności – PU;
- 7) Tereny produkcyjno-usługowej – PP;

- 8) Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych – RU;
- 9) Tereny sportu i rekreacji – US;
- 10) Tereny zieleni urządzonej – ZP;
- 11) Tereny zieleni, rekreacyjno-usługowe - ZR;
- 12) Tereny ogrodów działkowych – ZO;
- 13) Tereny wód powierzchniowych śródlądowych -W;
- 14) Tereny cmentarzy – ZC;
- 15) Tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej – IT;
- 16) Tereny komunikacji kolejowej (tereny zamknięte) – KK;
- 17) Tereny obsługi komunikacji – KS;

Określone w niniejszej edycji Studium kierunki zagospodarowania stanowią uaktualnienie, kontynuację i rozwinięcie wytycznych zawartych we wcześniejszych edycjach studium oraz w opracowaniach dotyczących obszaru miasta i gminy. Tereny przeznaczone pod zabudowę w generalnym ujęciu koncentrują się wokół historycznej zabudowy miasta oraz miejscowości z wykorzystaniem elementów istniejącego układu drogowego oraz istniejącej sieci infrastruktury technicznej.

W przedmiotowej edycji studium dopuszczono na wyznaczonych terenach lokalizowanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW. Jednocześnie w studium wskazano, iż należałoby rozważyć objęcie tych terenów miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

17.4. Obszary objęte znaczącym oddziaływaniem

Zapisy projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ozimek zakładają możliwość wystąpienia znaczącego oddziaływania na niektóre komponenty środowiska części zapisów analizowanego projektu studium. Dotyczą one obszaru eksploatacji powierzchniowej surowców naturalnych.

Negatywnego oddziaływania bezpośredniego, o znacznym nasileniu i stałym oddziaływaniu czasowym należy spodziewać się na tym obszarze w odniesieniu do:

- 1) powierzchni ziemi i krajobrazu;
- 2) zasobów naturalnych;
- 3) dóbr materialnych.

17.5. Wpływ ustaleń projektu na przedmiot i cel ochrony obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów szczególnych

Zgodnie z przyjętymi w studium celami rozwoju przestrzennego gminy zasadniczą rolę w procesie ich realizacji pełnić będą przyjęte kierunki ochrony środowiska przyrodniczego, dlatego rozwój przestrzenny gminy powinien być dostosowany do wymogów ochrony przyrody. Obszar ten na obszarze gminy stanowi Obszar Natura 2000 Zbiornik Turawa PLB160004;

Ustalenia projektu studium nie przewidują ingerencji w integralność tego obszaru lub niekorzystnego wpływu na przedmiot jego ochrony.

Gmina leży po części w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie. Ponadto na obszarze gminy znajduje się:

- 1) 1 stanowisko dokumentacyjne,
- 2) 1 użytek ekologiczny.

Na podstawie analizy ustaleń projektu studium, planowane działania inwestycyjne nie powinny oddziaływać negatywnie na walory ww. obszarów i terenów.

Ochrona drzew pomnikowych ogranicza się do zapewnienia ustabilizowanych warunków w ich bezpośrednim otoczeniu. Zapisy studium nie powodują negatywnego oddziaływania na występujące w obszarze gminy pomniki przyrody, ustalenia tego dokumentu należy uznać za zgodne z obowiązującymi działaniami ochronnymi określonymi w przepisach szczególnych.

17.6. Syntetyczne zestawienie potencjalnego wpływu na środowisko planowanych zamierzeń

Wskazuje się na możliwość wystąpienia znaczącego oddziaływania na niektóre komponenty środowiska części zapisów analizowanego projektu studium. Dotyczą one obszaru eksploatacji powierzchniowej surowców naturalnych. Negatywnego oddziaływania bezpośredniego, o znacznym nasileniu i stałym oddziaływaniu czasowym należy spodziewać się na tym obszarze w odniesieniu do:

- 1) powierzchni ziemi i krajobrazu;
- 2) zasobów naturalnych;
- 3) dóbr materialnych.

Ustalenia projektu dla obszarów zabudowy różnych typów, określa się jako negatywne, pośrednie, umiarkowane, długotrwałe lub stałe. Rozwój zabudowy, realizowanej w oddaleniu od obiektów i obszarów chronionych przepisami o ochronie przyrody będzie przebiegać kosztem zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej na terenach rolniczych, ubogich pod względem różnorodności biologicznej ze względu na monokulturową specyfikę prowadzenia upraw polowych w cyklach sezonowych.

Dla przeważającej powierzchni obszaru opracowania, stanowiących tereny otwarte, a więc terenów rolniczych, terenów zieleni, lasów oraz terenów wód powierzchniowych zakłada się pozytywne oddziaływanie przyjętych dla nich w studium zapisów na poszczególne komponenty środowiska. Sposób ich użytkowania nie ulegnie zmianom.

Podsumowując, w zapisach niniejszej prognozy wykazano, że:

- 1) przewidywany zasięg zabudowy został zdefiniowany z uwzględnieniem jej rozmieszczenia względem cennych siedlisk przyrodniczych, opisanych w waloryzacji przyrodniczej gminy,
- 2) realizacja nowych odcinków dróg będzie miała miejsce głównie w obszarach przeznaczonych pod rozwój zabudowy, bądź terenów inwestycyjnych,
- 3) realizacja studium nie będzie oddziaływać negatywnie na zdrowie i samopoczucie ludzi, obszary związane z wykonywaniem aktywności, jak niektóre usługi, działalność produkcyjna prowadzona będzie w wymaganych prawem odległościach od obszarów stałego pobytu ludzi,
- 4) charakterystyka prowadzonych obecnie działalności, oraz możliwości jej rozwoju umieszczone w zapisach projektu nie powinny mieć przełożenia na znaczne emisje zanieczyszczeń powietrza, wibracji czy hałasu,
- 5) w przypadku eksploatacji kopalni mogą wystąpić zmiany w większej skali, jednak ich charakter będzie podlegał zmianom wynikającym w prowadzonych prac eksploatacyjnych a następnie rekultywacyjnych, odsłonięcie znacznych połąci rodzimego gruntu, związanych z przemieszczeniem nadkładu będzie miało charakter czasowy, po pracach rekultywacyjnych nastąpi przywrócenie warstwy glebowej.

17.7. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu studium

Zgodnie w art. 51 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 247, 784, 922) organ sporządzający projekt dokumentu przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Do zapisów zapobiegających negatywnym oddziaływaniom na środowisko należy zachowanie w stanie niezmienionym obiektów i obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów o ochronie przyrody. Zachowaniu tych obszarów służy utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu terenów otwartych gminy, w tym lasów i terenów wykorzystywanych rolniczo.

Główne zmiany wprowadzone do przedmiotowego dokumentu dotyczą:

- 1) dostosowanie zakresu Studium do aktualnych wymogów ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- 2) aktualizacji danych dotyczących uwarunkowań środowiskowych, kulturowych oraz infrastrukturalnych,
- 3) opracowanie bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę,

- 4) korektę ustaleń określających kierunki zagospodarowania przestrzennego wynikająca z nowych uwarunkowań, a także z pozytywnie rozpatrzonych wniosków złożonych w procedurze studium,
- 5) wyznaczono nowe tereny przeznaczone pod lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.
- 6) wyznaczenia nowych terenów produkcyjno-usługowych,
- 7) wyznaczenia nowych terenów mieszkaniowych,
- 8) naniesiono istniejącą zabudowę nie wyznaczoną w dotychczasowej edycji Studium,

Projekt studium zakłada na części terenów wykorzystywanych rolniczo wprowadzenie nowych ww. terenów przeznaczonych pod zabudowę. Środkami służącymi minimalizowaniu negatywnego oddziaływania tych zapisów na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego służy:

- 1) przeznaczanie pod zabudowę gruntów niższych klas bonitacyjnych, oraz terenów rolniczych leżących w otoczeniu istniejących ośrodków osadniczych,
- 2) rezygnacja z ujęcia w zapisach projektu przeznaczenia pod zabudowę gruntów położonych w oddaleniu od istniejącej zabudowy, nie mających możliwości włączenia w gminne sieci infrastruktury technicznej,
- 3) wprowadzenie w projekcie ograniczeń w zakresie parametrów kształtowania zabudowy, w tym maksymalnej intensywności zabudowy oraz określenia minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych terenów, na których dopuszcza się wprowadzanie zabudowy.
- 4) zapisy, iż w przypadku terenów powierzchniowej eksploatacji kopalin – rekultywacja tych terenów powinna nastąpić w kierunkach określonych w wydanych koncesjach.

Zapisy projektu studium ustalają możliwość wprowadzania zalesień na terenach produkcji rolniczej o niższych klasach bonitacyjnych. Rozwój terenów leśnych można uznać na działania kompensujące przeznaczanie w zapisach projektu części terenów leśnych, które będą wyłączane z produkcji leśnej w związku z przeznaczeniem ich pod zabudowę mieszkaniową.

17.8. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Zaleca się, by opisywane analizy skutków realizacji ustaleń studium prowadzić w oparciu o:

- 1) monitoring zmian z sposobie zagospodarowania i użytkowania terenu przynajmniej raz na kadencję Rady Miejskiej, zgodnie art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przy pomocy analizy wskaźników dotyczących:
 - a) liczby wydawanych pozwoleń na budowę,
 - b) zmian w powierzchni zajętej przez poszczególne formy zagospodarowania terenu,
 - c) liczby samowoli budowlanych i przebiegu czynności związanych z ich likwidacją lub legalizacją w zakresie określonym przepisami szczególnymi;
- 2) objęcie monitoringiem następujących komponentów środowiska:
 - d) zmian zasięgu powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do zasięgu powierzchni zabudowy z zastosowaniem map pokrycia terenu (w okresie pięcioletnim),
 - e) klimatu akustycznego przy pomocy aktualizowanych map hałasu (w okresie pięcioletnim),
 - f) stanu czystości powietrza i wód powierzchniowych z zastosowanie przy pomocy raportów i monitoringu WIOŚ.

Łódź, 23 listopada 2021 r.

OŚWIADCZENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 247, 784, 922, 1211), oświadczam, że spełniam warunki zawarte - w art. 74a ust. 2 pkt 1 lit. b - ukończyłem, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku związanym z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedziny nauk o Ziemi oraz - w art. 74a ust. 2 pkt 2 - brałem udział w przygotowaniu co najmniej 5 prognoz oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Gajek Sebastian